

Amsterdamse muziekfestivals in de open lucht: vrijheidsuiting of -beperking?

Een onderzoek naar het beleidsproces rondom de Amsterdamse festivals Amsterdam Open Air en Appelsap Fresh Music

Susan Hermanussen

Studentnummer: 4289749

Master Kunstbeleid en -management

Universiteit Utrecht

Begeleiding: dr. Philomeen Lelieveldt

12 april 2017

Samenvatting

Festivals zijn populairder dan ooit: het aantal festivals is in de afgelopen dertig vervijfvoudigd. Niet alleen festivalbezoekers zijn enthousiast over festivals, maar ook de overheid. Gemeenten stimuleren festivals vanwege de verwachte opbrengst voor hun stad, zoals de opbrengst voor de lokale economie en het stedelijk imago. In media is er de laatste jaren meer aandacht gekomen voor de overlast van festivals, in de vorm van schade aan de natuur, geluidsoverlast en de ontoegankelijkheid van groengebieden. De Amsterdamse festivals Amsterdam Open Air en Appelsap Fresh Music waren de afgelopen jaren het onderwerp van politieke en publieke discussies waarin de overlast die de festivals veroorzaakten een grote rol speelde. Door het analyseren van de publieke en politieke debatten over deze twee Amsterdamse muziekfestivals wordt er getracht een bijdrage te leveren aan de lacune in de wetenschappelijke discussie over het beleidsproces rondom festivals.

In dit onderzoek is antwoord gezocht op de vraag: ‘Hoe verliep het beleidsproces rondom de vergunningverlening aan de festivals Amsterdam Open Air en Appelsap Fresh Music in de periode 2011 tot 2016?’ Deze vraag is beantwoord door het reconstrueren en analyseren van de publieke en politieke debatten omtrent dancefestival Amsterdam Open Air en hiphopfestival Appelsap Fresh Music. De debatten zijn gereconstrueerd aan de hand van mediaberichten, persoonlijke blogs, beleidsdocumenten, opnames en notulen van raadsvergaderingen, twee interviews en een observatie en zijn geanalyseerd door middel van een interpretatieve beleidsanalyse aan de hand van het boek ‘Policy Paradox’ van Deborah Stone.

Vanwege het gebrek aan beleidsonderzoek naar evenementen en festivals is in dit onderzoek ondersteuning gezocht in wetenschappelijk literatuur over de gevolgen van festivals voor de omgeving, ook wel de doelen en problemen van festivals genoemd in dit onderzoek. Er blijkt de nodige aandacht te zijn bij gemeenten voor de effecten van festivals op het stedelijke imago en de (lokale) economie. De sociale en ecologische gevolgen van festivals blijken onderbelicht in het onderzoek. De besproken auteurs wijzen daarnaast allen op de uniformiteit in onderzoeksmethodes bij het meten van effecten van festivals. Het model van Waldemar Cudny waarin hij de functies en disfuncties van het festivaltoerisme overzichtelijk weergeeft, maakt het makkelijker om de type problemen te onderscheiden die door verschillende partijen in het debat geadresseerd worden.

Uit de analyse van het beleidsproces rondom de vergunningverlening aan de festivals Amsterdam Open Air en Appelsap Fresh Music blijkt dat de tegengestelde belangen van verschillende betrokken partijen aanleiding zijn voor een publieke en politieke discussie. De doelen of waarden die de festivalorganisaties, omwonenden van de stadsparken, Gemeente Amsterdam Zuidoost en Oost en het groengebied nastreven blijken van elkaar te verschillen en elkaar in de weg te zitten.

Zowel de festivalorganisaties als de omwonenden ervaren een beperking in hun streven naar vrijheid. De omwonenden worden beperkt in hun bewegingsvrijheid doordat de festivals geluidoverlast veroorzaken, schade aanrichten aan de flora en fauna en het park ontoegankelijk maken (omgevingseffecten). De festivalorganisaties worden beperkt in hun vrijheid (economische schade) indien het festival geen doorgang kan vinden (in de gewenste vorm of op de gewenste plek). Daarnaast verwijzen de omwonenden naar het belang van het park (een publiek belang) en de schade aan de natuur die op lange termijn zichtbaar zal worden (een zwak, goed belang) en de festivalorganisaties naar het belang van de festivalbezoekers (speciale belangen) en de positieve effecten van het festival voor de stad (publieke belangen). De stadsdelen streven het ‘welzijn’ na voor het stadsdeel: door middel van evenementen pogen zij het imago van het stadsdeel te verbeteren, de (lokale) economie te stimuleren en de sociale binding te verbeteren.

Het is de taak van het stadsdeel om een belangenafweging te maken; te bepalen wiens vrijheid beschermd wordt en welke schade aan welke groep voorkomen wordt. Uit de analyse blijkt dat zij dit doen dit op basis van ‘cijfers’ (onderzoeksresultaten) of ‘feiten’ (de regels). De stadsdelen kiezen ervoor primair de belangen te behartigen van de festivalorganisaties (economische belangen), de festivalbezoekers (speciale belangen) en enkele politieke partijen. Door de belangen van deze partijen te behartigen lijken de stadsdelen uit te gaan van positieve effecten van de festivals die het gehele stadsdeel ten goede komen (publieke belangen), maar in beide stadsdelen is er weinig inzicht in welke positieve effecten de festivals daadwerkelijk hebben op het stadsdeel. De publieke en politieke debatten blijken een ‘constante strijd’ over wiens vrijheid of wiens belang het meeste gewicht heeft.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
1.1 Projectkader	7
1.2 Doel van het onderzoek	8
1.3 Onderzoeksvragen	9
1.4 Definitie van een evenement	9
1.5 Aansluiting op wetenschappelijke literatuur	10
1.6 Analysemethodologie	11
1.6.1 Bronnen	13
1.7 Leeswijzer	14
2. De doelen en problemen van festivals	15
2.1 Doelen in het beleid	15
2.2 De effecten van festivals	17
2.3 Conclusie	22
3. Amsterdam Open Air Festival	24
3.1 Amsterdam Open Air 2011	28
3.2 Amsterdam Open Air 2012	30
3.3 Amsterdam Open Air 2013	32
3.4 Amsterdam Open Air 2014	34
3.5 Amsterdam Open Air 2015	43
3.6 Analyse	50
3.6.1 Problemen	50
3.6.2 Oplossingen	52
3.6.3 Doelen	53
4. Appelsap Fresh Music Festival	55
4.1 Aanloop van het debat	58
4.2 Appelsap Fresh Music Festival 2014	60
4.3 Appelsap Fresh Music Festival 2015	71
4.4 Analyse	74
4.4.1 Doelen	74
4.4.2 Problemen	75
4.4.3 Oplossingen	77

5. Conclusie en discussie	79
5.1 Conclusie	79
5.2 Discussie	82
Literatuurlijst	84
Bijlagen	102
<i>Bijlage 1: Evenementenbeleid Gemeente Amsterdam</i>	102
<i>Bijlage 2: Overzicht onderzoeken omtrent Appelsap Fresh Music Festival</i>	105

1. Inleiding

1.1 Projectkader

Festivals zijn populairder dan ooit: het aantal festivals in Nederland is in de afgelopen dertig jaar vervijfvoudigd.¹ De populariteit van festivals wordt verklaard doordat ze goed aansluiten op de tijdsgeest, die wordt gekenmerkt door een zoektocht naar een collectieve ervaring.² Festivals zijn niet alleen populair onder bezoekers, maar ook de overheid erkent de aantrekkelijkheid van festivals voor de stad. Zij ondersteunen festivals graag in de vorm van directe subsidiering of facilitering vanwege de verwachte positieve opbrengsten voor de lokale economie en de bijdrage aan het stedelijk imago.³ Behalve de positieve effecten hebben festivals ook minder gewenste gevolgen voor de leefomgeving. Evenementen en festivals zijn plekken waar veel afval ontstaat, waar veel energie wordt verbruikt en transport nodig is.⁴ In de directe omgeving ervaren omwonenden last van de festivals vanwege de schade aan de natuur, geluidsoverlast en de ontoegankelijkheid van groengebieden.⁵

In Amsterdam was er de afgelopen jaren veel media-aandacht voor festivals die overlast veroorzaken. In artikelen in *Het Parool* en *Trouw* werd de groei van het aantal festivals in de stad en de klachten van de inwoners over de festivals breed uitgemeten. Krantenkoppen zoals ‘Al die Amsterdamse festivals: aanwinst of last?’, ‘Rustig dansen, anders gaan de parken eraan’, ‘Amsterdam dreigt te disneyficieren’ en ‘Wethouder Choco: ‘Overlast door festivals is kwestie van perceptie’ geven aan dat de manier waarop een stad de publieke ruimte inricht voor grote, deels commerciële evenementen, een beladen thema is in het publieke debat.⁶

¹ Sandra Jongenelen, “De festivalisering van Nederland” in *Boekman 83 Festivals* (Amsterdam: Boekmanstichting, 2010), 9.

² Iris van Korven, “Profiteren culturele organisaties van de festivalisering in de cultuursector? Cultuurmarketing, 17 februari 2016 (14:28), geraadpleegd op 26 februari 2016, <https://www.cultuurmarketing.nl/festivalisering-van-de-cultuursector/#.VtBYAiknhKq>

³ B.J. Noordman e.a. *Festivals en gemeentelijk beleid in Nederland* (Rotterdam: RISBO Contractresearch BV/ Erasmus Universiteit, 2005), 48.

⁴ Chantal Dickson & Charles Arcodia, “Promoting sustainable event practise: the rol of professional associations,” *International journal of Hospitality Management* (2010): 236.

⁵ Waldemar Cudny, “Festival Tourism – the concept, key functions and dysfunctions in the context of tourism geography studies,” *Geographical Journal* 65:2 (2013): 113.

⁶ Jeannine Julen, “Al die Amsterdamse festivals: aanwinst of last?” *Het Parool*, 19 augustus 2015 (15.06), geraadpleegd op 26 februari 2016, [http://www.parool.nl/binnenland/wethouder-choho-overlast-door-festivals-is-kwestie-van-perceptie~a4121252/festivals-aanwinst-of-last.dhtml](http://www.trouw.nl/tr/nl/4492/Nederland/article/detail/4124507/2015/08/19/Al-die-Amsterdamse-;Patrick-Meershoek, “Rustig dansen, anders gaan de parken eraan” Het Parool, 3 oktober 2015, geraadpleegd op 3 juni 2016. http://www.parool.nl/binnenland/rustig-dansen-anders-gaan-de-parken-eraan~a4155662; Elisa Hermanides, “Amsterdam dreigt te disneyficieren” Het Parool, 8 februari 2015, geraadpleegd op 13 juni 2016. http://www.parool.nl/amsterdam/-amsterdam-dreigt-te-disneyficieren~a3847065/; Roel Jan Duin, “Wethouder Choco: ‘Overlast door festivals is kwestie van perceptie’,” <i>Het Parool</i>, 15 augustus 2015, geraadpleegd op 13 juni 2016, <a href=)

Uit ons onderzoek ‘De droom van de een is de nachtmerrie van de ander’ naar het dancefestival Amsterdam Open Air bleek dat er sprake was van sterke belangentegenstellingen tussen de inwoners van Amsterdam, Stadsdeel Amsterdam Zuidoost en Groengebied Amstelland en de festivalorganisatie, maar dat alle betrokkenen in nauw overleg met elkaar zijn om te proberen om oplossingen te vinden om deze tegenstellingen te overbruggen. Bestaande regelgeving bleek niet voldoende om een einde te maken aan de conflicten tussen de festivalorganisatie en omwonenden. Er werd daarom geëxperimenteerd met een vorm van mediation.⁷ De (tijdelijke) verhuizing van hiphopfestival Appelsap Fresh Music van het Oosterpark naar het Flevopark gaf in Amsterdam Oost aanleiding voor een publieke en politieke discussie. Kenmerkend voor deze discussie zijn de grote hoeveelheid aan onderzoeken naar de effecten van het festival op de bodem en de flora en -fauna van het groengebied en de invloed van het stedelijk beleid in het besluitvormingsproces. De felheid van de publieke debatten, het anekdotische karakter van de bewijsvoering in krantenartikelen voor of tegen festivals en de ogenschijnlijk rammelende procedures bij de vergunningverleningen gaven aanleiding om voor deze thesis het beleidsvormingsproces rondom muziekfestivals in Amsterdam verder uit te diepen.

De essentie van het beleidsvormingsproces omschrijft de Amerikaanse politicologe Deborah Stone als “een constante strijd over waarden en ideeën.”⁸ Ze ontwikkelde in ‘Policy Paradox’ een model van politiek redeneren, waarin het gebruik van metaforen en analogie centraal staat. Dit model plaatst zij tegenover het rationele beslissingsmodel, waarin op basis van een serie gedefinieerde stappen beslissingen worden gemaakt.⁹ Stone geeft in haar boek handvatten om het beleid te ontrafelen. Ze beschrijft in haar boek de ‘doelen’ die in het beleid nagestreefd kunnen worden, instrumenten die politici kunnen gebruiken om ‘problemen’ aan de orde te stellen en instrumenten die politici kunnen gebruiken om problemen op te lossen (‘oplossingen’).¹⁰

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van mijn onderzoek is tweeledig. Met dit onderzoek wil ik bijdragen aan de lacune in de wetenschappelijke discussie over het beleidsproces rondom festivals door een analyse te maken van de twee Amsterdamse casussen. Het documenteren en analyseren van de ontwikkelingen in de recente Amsterdamse publieke en politieke debatten over twee muziekfestivals in de openlucht, gebeurt ook

⁷ Susan Hermanussen, Linde Schuijlenburg en Tessa Schoffelsen, “De droom van de een is de nachtmerrie voor de ander: doelen, problemen en oplossingen binnen het politieke en publieke debat omtrent Amsterdam Open Air 2014 en 2015 (2015), Eindwerkstuk cursus ‘Actualiteiten in het kunstbeleid’ aan de Universiteit Utrecht, 19.

⁸ Deborah Stone, *Policy Paradox: The Art of Political Decision Making* (New York: W.W. Norton & Company, 2012), 13.

⁹ Idem, 11.

¹⁰ Idem, 14.

met het oog op de toekomstige lokale beleidsvorming.¹¹ Nog nergens is zorgvuldig gedocumenteerd hoe het beleidsproces rondom eerdere festivals is verlopen. Die kennis zit in de hoofden van ambtenaren, in notulen, geluidsopnames en besluitenlijsten op internet. Er is dus behoefte aan inzicht dat wordt verschaft door een onafhankelijk onderzoek door een derde, niet betrokken partij.

1.3 Onderzoeksvragen

De hoofdvraag die centraal staat in dit onderzoek is: ‘Hoe verliep het beleidsproces rondom de vergunningverlening aan de festivals Amsterdam Open Air en Appelsap Fresh Music in de periode 2011 tot 2016?’

De hoofdvraag wordt beantwoord door middel van de volgende deelvragen:

- Welke doelen kan men nastreven door middel van festivals en welke problemen kunnen ontstaan als gevolg van festivals?
- Welke doelen, problemen en oplossingen spelen er in het beleidsproces rondom Amsterdam Open Air festival?
- Welke doelen, problemen en oplossingen spelen er in het beleidsproces rondom Appelsap Fresh Music festival?

1.4 Definitie van een evenement

In dit onderzoek wordt met de term ‘evenement’ de definitie van Gemeente Amsterdam bedoeld, zoals omschreven in de ‘Algemene Plaats Verordening’ (APV). In de APV zijn in de artikelen 2.40 tot en met 2.48 regels vastgesteld voor het houden van evenementen in Amsterdam. Een evenement is volgens definitie van de APV:

het geheel van activiteiten, dat plaatsvindt bij een voor publiek toegankelijke gebeurtenis op of aan de weg of het openbaar water met een openbaar dan wel besloten karakter, met uitzondering van:

- a. een manifestatie in de zin van de Wet openbare manifestaties

¹¹ In juli 2015 is door de Tweede Kamer het wetsvoorstel Omgevingswet aangenomen die in 2018 ingevoerd wordt. De omgevingswet heeft bepaalde gevolgen voor de gemeenten en is onder andere van invloed op de omgevingsvergunning die festivalorganisatoren aan moeten vragen om een festival op een bepaalde plek plaats te kunnen laten vinden; Vereniging Nederlandse Gemeenten, *Brief aan de leden: stand van zaken Omgevingswet* (Amsterdam: Vereniging Nederlandse Gemeenten, 2015), 1. Per 2017 voert de Gemeente Amsterdam een nieuw stedelijke evenementenbeleid in. Het beleid moet zorgen voor een goede balans tussen het organiseren van evenementen in de stad en het beperken van de overlast voor bewoners; Gemeente Amsterdam, *Uitgangspunten voor een nieuw evenementenbeleid* (Amsterdam: Gemeente Amsterdam, 2016).

- b. een optocht als bedoeld in artikel 2.34
- c. een voetbalwedstrijd als bedoeld in artikel 2.37
- d. markten als bedoeld in de Verordening op de straathandel.¹²

1.5 Aansluiting op wetenschappelijke literatuur

In dit onderzoek staat het beleidsproces rondom festivals centraal. Er is op dit moment geen wetenschappelijke literatuur over dit onderwerp voorhanden waarop dit onderzoek kan aansluiten. Het is wel mogelijk om aan te sluiten bij wetenschappelijke literatuur over de gevolgen van festivals voor de samenleving, namelijk de doelen die met festivals nagestreefd worden en de problemen die festivals kunnen veroorzaken. In het publieke en politieke debat over Amsterdam Open Air en Appelsap Fresh Music worden zowel positieve als negatieve effecten van festivals, al dan niet terecht, ingebracht. De wetenschappelijk literatuur kan ondersteuning bieden in de analyse van deze casussen.

Dat beleidsonderzoek binnen de evenementensector beperkt is constateerde ook sociaalgeograaf Bernadette Quinn in 2005.¹³ Vijf jaar later was dit nog steeds het geval: Donald Getz, een Amerikaanse onderzoeker op het gebied van internationaal toerisme en evenementmanagement, stelde dit ook vast in 2010.¹⁴ In een studie geeft Getz een overzicht van de omvang en aard van onderzoeken naar festivals, concludeert hij dat er zes mogelijke effecten van festivals voor de samenleving, namelijk economische, sociaal-culturele, persoonlijke, citymarketing, stedelijke ontwikkeling en vernieuwing en milieueffecten.¹⁵ Een aantal van deze effecten beschrijven de Nederlandse Dirk Noordman¹⁶ en sociaalgeograaf Bernadette Quinn¹⁷ als doelen die gemeenten of stadsbesturen in hun beleid nastreven. De overheid speelt in deze studies een belangrijke rol. De Poolse onderzoeker Waldemar Cudny geeft in “Festival Tourism – the concept, key functions and dysfunctions in the context of tourism geography studies” (2013) een literatuuroverzicht van de *functies en disfuncties* van festivaltoerisme.¹⁸ Hij bespreekt festivals vanuit het perspectief van “tourism geography” en behandelt het reizen naar festivals als een aparte vorm van toerisme.¹⁹ Cudny deelt de toeristische ruimte op in vier elementen waarop festivaltoerisme van invloed kan zijn. Die elementen zijn: het natuurlijk en

¹² Stadsdeel Oost, *Evenementenbeleid stadsdeel Oost* (Amsterdam: Stadsdeel Oost, 2012), 14.

¹³ Bernadette Quinn, “Arts festival and the city”, *Urban studies* 42, 5/6 (2005): 932.

¹⁴ Donald Getz, “Policy for sustainable and responsible festivals and events: institutionalization of a new paradigm”, *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 1:1 (2009): 4.

¹⁵ Idem, 10-11.

¹⁶ B.J. Noordman e.a. *Festivals en gemeentelijk beleid in Nederland*, 57.

¹⁷ Bernadette Quinn, “Arts festival and the city”, 931-936.

¹⁸ Waldemar Cudny, “Festival Tourism – the concept, key functions and dysfunctions in the context of tourism geography studies”, *Geographical Journal* 65:2 (2013): 105.

¹⁹ Ibidem.

cultureel erfgoed, de infrastructuur en de mens (als onderdeel van de toeristische ruimte).²⁰ De onderzoeken van Getz (2009), Noordman (2005) Quinn (2005) en Cudny (2013) worden in hoofdstuk twee uitgebreider besproken.

Onderzoek naar festivals wordt gedaan vanuit verschillende onderzoekdisciplines. De verschillende onderzoeksperspectieven maken het lastig om een eenduidig beeld te scheppen van de doelen en problemen rondom festivals. “Een inventarisatie van welke onderzoekdisciplines iets van doen hebben met festivals leidt dan ook al snel tot het hele spectrum van de alpha en gammawetenschapsdisciplines”²¹ stelt Harry van Vliet, een Nederlandse lector en auteur over festivalbeleving en het festivallandschap. Hij nam in ‘Festivalbeleving’ een inventarisatie op van onderzoekdisciplines die iets te doen hebben met festivals. Hij onderscheidt een historisch, sociologisch, antropologisch en economisch perspectief, een beroepsperspectief en een ontwerpperspectief.²² Deze studie kan beschouwd worden als een beleidshistorisch onderzoek.

1.6 Analysemethodologie

De twee casussen die besproken worden zijn de Amsterdamse festivals Amsterdam Open Air en Appelsap Fresh Music. Het zijn muziekfestivals die plaatsvinden in de open lucht in Amsterdam. Amsterdam Open Air wordt sinds 2011 georganiseerd in het Gaasperpark in Amsterdam Zuidoost. Het is een dancefestival gericht op de stijlen house, techno, disco, hiphop en electro.²³ Sinds 2012 is het festival uitgebreid van een eendaags festival naar een weekendfestival, waar bezoekers kunnen blijven overnachten op de camping in het park. Het festival Appelsap Fresh Music wordt sinds 2001 georganiseerd en was tot en met 2010 een gratis toegankelijk festival. Tot en met 2014 vond het festival plaats in het Oosterpark, maar moest wegens renovatie van het park wijken naar het Flevopark; beide parken zijn gelegen in Amsterdam Oost. Appelsap is gericht op hiphop, R&B, elektronische muziek en Nederlands talent.²⁴ Er is gekozen voor deze twee muziekfestivals in Amsterdam omdat ze tot veel beleidsdiscussies en onrust aanleiding hebben gegeven, waardoor voldoende bronnenmateriaal beschikbaar was om het debat te kunnen reconstrueren en analyseren. De twee gekozen festivals vonden plaats in twee verschillende stadsdelen van Amsterdam, waardoor mogelijke verschillen en overeenkomsten tussen de discussies in deze twee stadsdelen zichtbaar worden. Er is gekozen om het publieke en politieke debat over beide festivals in de periode 2014 tot 2016 te reconstrueren. Het debat over de verhuizing van Appelsap Fresh Music naar het Flevopark

²⁰ Waldemar Cudny, “Festival Tourism”, 113.

²¹ Idem, 36.

²² Idem, 30.

²³ Project Dance, “The good guys over ondernemerschap in de dance”, 7 oktober, 2014, geraadpleegd op 14 mei 2016, <http://projectdance.tumblr.com/post/99417399131/the-good-guyz-over-ondernemerschap-in-de-dance-je>.

²⁴ Appelsap, “Info”, geraadpleegd op 1 april 2016, <http://appelsap.net/festival/#info>

startte en eindigde in deze periode. Het debat over Amsterdam Open Air startte in 2010. Op enkele nuance verschillen bleef het onderwerp van het debat hetzelfde. Om die reden is ervoor gekozen om de aanloop van het debat vanaf 2011 – 2013 kort te analyseren en het debat in de onderzoeksperiode 2014 – 2016 uitgebreid te analyseren. De structuur van deze thesis is gebaseerd op de structuur die Stone gebruikt voor haar boek, welke opgedeeld is in doelen, problemen en oplossingen.

Interpretatieve beleidsanalyse

Het beleidsproces wordt geanalyseerd door middel van een interpretatieve beleidsanalyse aan de hand van het boek ‘Policy Paradox’ van Deborah Stone. Zij stelt dat het overheidsbeleid berust op drie pijlers: de doelen, de problemen en de oplossingen.²⁵ Binnen de twee debatten wordt er onderzocht welke doelen, problemen en oplossingen aan de orde worden gesteld door de verschillende betrokken partijen en op welke manier zij dat doen. In de politiek wordt bepaald met welke instrumenten een bepaald probleem opgelost kan worden. Door middel van de interpretatieve beleidsanalyse is het mogelijk om inzicht te krijgen in welke beleidsinstrumenten beleidsmakers inzetten om problemen om te lossen en op welke strategische manier zij dat doen. Door de concepten van Stone is het mogelijk om deze beleidsinstrumenten te herkennen en te benoemen en daardoor meer duidelijkheid te scheppen over de rol van de beleidsmakers en de politiek in het debat over de twee Amsterdamse festivals. De indeling in de doelen, problemen en oplossingen die Stone gebruikt in haar boek is overgenomen in de analyse van de twee casussen.

Stone formuleert in ‘Policy Paradox’ een vijftal onomstreden doelen die in het beleid nagestreefd kunnen worden. Dat zijn waarden die volgens Stone schuilen onder beleidsdebatten en waar iedereen achter staat indien ze abstract gepresenteerd worden, zijn: gelijkheid, efficiëntie, welzijn, vrijheid en zekerheid.²⁶ Stone stelt dat problemen in het beleidsdiscours op verschillende manieren tot uitdrukking kunnen worden gebracht, elke manier is als een taal die mensen gebruiken om hun interpretaties uit te drukken en te verdedigen. De elementen die Stone onderscheidt zijn: symbolen, getallen, oorzaken, belangen en besluiten.²⁷ Een analyse van de oplossingen die de verschillende betrokken partijen aandragen en de manier waarop zij dat doen kan volgens Stone met verschillende beleidsinstrumenten. Deze instrumenten hebben als doel het gedrag van mensen te veranderen. De instrumenten die Stone benoemd zijn: stimuli, regels, feiten, rechten en macht.²⁸

De interpretatieve beleidsanalyse van Deborah Stone gaat niet uit van het rationele model van beleid maken, waarin beslissingen worden genomen op basis van een serie gedefinieerde stappen – het

²⁵ Deborah Stone, *Policy Paradox*, 13.

²⁶ Idem, 14.

²⁷ Ibidem.

²⁸ Ibidem.

stellen van doelen, bepalen van alternatieven, voorspellen van de consequenties van die alternatieven, evalueren van de consequenties en op basis daarvan het beste alternatief kiezen – maar Stone beschrijft de essentie van het maken van beleid als “the struggle over ideas”.²⁹ Ze stelt dat het maken van beleid een constante strijd is over waarden en ideeën.³⁰

1.6.1 Bronnen

De analysekaders die Stone aanreikt zijn zowel bij het analyseren van het politieke debat als bij het publieke debat rondom de twee festivals. De debatten zijn gereconstrueerd aan de hand van mediaberichten, persoonlijke blogs, beleidsdocumenten, opnames en notulen van raadsvergaderingen, een interview en een observatie. De focus ligt op gebeurtenissen in de jaren 2014 tot en met 2015. Om het evenementenbeleid van de gemeente Amsterdam en de stadsdelen Zuidoost en Oost inzichtelijk te maken wordt er gebruik gemaakt van beleidsdocumenten. Het ‘Draaiboek Evenementen’ van de gemeente Amsterdam biedt een overzicht van de voorwaarden waaronder een evenement in Amsterdam kan plaatsvinden.³¹ De debatten worden uitvoerig beschreven. Hier is voor gekozen omdat de debatten versnipperd zijn en op meningen en impressies van betrokken actoren drijven en het belangrijk is de volgorde van de interacties in beeld te brengen.

Bestuurscommissievergaderingen

De vergaderingen van bestuurscommissie Oost op 23 september 2014, 4 november 2014 en 18 november 2014 zijn getranscribeerd. De vergaderingen werden door het stadsdeel opgenomen. Het deel van de vergadering dat getranscribeerd is heeft betrekking op de notitie ‘Oplossingen voor evenementen bij sluiting van het Oosterpark in 2015.’ De transcripties zijn gebruikt om het politieke debat omtrent festival Appelsap Fresh Music te reconstrueren. De vergadering van bestuurscommissie Zuidoost op 23 september 2014 waarin de evaluatie van Amsterdam Open Air 2014 besproken werd is niet opgenomen door het stadsdeel. Om die reden zijn de notulen van de vergadering van het stadsdeel gebruikt als bron. Citaten uit bestuurscommissievergaderingen worden in de meeste gevallen letterlijk overgenomen.

Interviews

Na een reconstructie van het debat aan de hand van mediaberichten en beleidsdocumenten zijn er aanvullend twee interviews afgenomen. Het eerste interview werd afgenomen met Cheriva Steward,

²⁹ Deborah Stone, *Policy Paradox*, 13.

³⁰ *Ibidem*.

³¹ Gemeente Amsterdam, *Draaiboek evenementen: versie 1.1* (Amsterdam: gemeente Amsterdam, 2005), 7.

medewerker evenementen van stadsdeel Zuidoost op 16 oktober 2015 en het tweede interview vond op 25 oktober 2016 plaats met Daniël Schipper, coördinator van het Stedelijk Evenementenbureau Amsterdam. De interviews dienden ter controle van het bronnenmateriaal en droegen bij aan het verkrijgen van een volledig beeld van de standpunten van alle partijen in het debat. Er is gekozen voor het afnemen van half-gestructureerde interviews. Om de betrouwbaarheid te garanderen zijn de interviews opgenomen en getranscribeerd.

Observatie

De informatiebijeenkomst voor bewoners op het stadsdeelkantoor Zuidoost over Amsterdam Open Air op 4 april 2016 is geobserveerd. Tijdens de bijeenkomst werden aanwezigen door stadsdeel Zuidoost, de festivalorganisatie en Groengebied Amstelland geïnformeerd over de gang van zaken voor, tijdens en na het festivalweekend op 4, 5 en 6 juni 2016. Een observatie biedt de mogelijkheid om gedrag van respondenten vast te stellen, indien een onderzoeker verhuld observeert is er ook minder kans op sociaal wenselijk gedrag van aanwezigen.³² Om die reden is er gekozen voor een rol waarbij de onderzoeker ‘extensief participeert’. De onderzoeker observeert van een afstand en neemt niet deel aan de activiteit.³³ Dit betekent dat de onderzoeker aanwezig is bij de observatie in de rol van geïnteresseerde, maar niet deelneemt aan het gesprek. De observatie heeft bijgedragen aan de beeldvorming van de manier waarop de verschillende partijen in het debat over Amsterdam Open Air zowel verbaal als non-verbaal met elkaar communiceren. Tijdens de observatie zijn er aantekeningen gemaakt, deze zijn na afloop uitgewerkt tot een observatieverslag.

1.7 Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk wordt ingegaan op de doelen en problemen van festivals die in onderzoek naar festivals aan bod komen. Dit onderwerp is belangrijk omdat in het politieke debat de vermeende effecten van festivals, al dan niet terecht, door actoren worden ingebracht. In hoofdstuk drie wordt de casus Amsterdam Open Air festival geanalyseerd; in hoofdstuk vier de casus Appelsap Fresh Music Festival. In het laatste hoofdstuk wordt in de conclusie antwoord gegeven op de hoofdvraag en in de discussie gereflecteerd op het onderzoek.

³² Ben Baarda, Martijn de Goede en Teunissen, *Basisboek kwalitatief onderzoek: handboek voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek* (Groningen: Noordhoff uitgevers, 2005), 179.

³³ Idem, 187.

2. De doelen en problemen van festivals

In dit hoofdstuk wordt op basis van wetenschappelijke literatuur inzicht gegeven in de doelen en problemen van festivals. Met de ‘doelen’ van festivals worden in dit hoofdstuk de ‘positieve effecten’ bedoeld die festivals kunnen hebben op de omgeving. De problemen verwijzen naar mogelijke ‘negatieve effecten’ die festivals kunnen hebben op de omgeving.³⁴

2.1 Doelen in het beleid

Dirk Noordman, wetenschappelijk onderzoeker en adviseur op het gebied van citymarketing, verrichte in 2005 onderzoek naar “festivals en het gemeentelijk beleid in Nederland”.³⁵ Het onderzoeksverslag bestaat uit onderzoek naar festivals als cultureel verschijnsel, het gemeentelijk festivalbeleid en een inventarisatie van onderzoeken naar festivals.³⁶ Noordman definieert een festival als een cultureel evenement, “waarin voorstellingen van theater, en/of muziek, en/of film worden gebundeld binnen een programma”.³⁷

Gemeenten zijn het over twee aantrekkelijke eigenschappen van festivals eens, stelt Noordman. Festivals leveren enerzijds interne voordelen³⁸ op en anderzijds helpen zij de stad te verkopen. Een dalend aantal bezoekers, terugtrekkende sponsors en toegenomen kosten van de facilitering van een festival hebben ervoor gezorgd dat festivalorganisatoren vaker genoodzaakt zijn om bij de overheid aan te kloppen voor subsidie of facilitering. Als gevolg hiervan zijn gemeenten een evenementenbeleid gaan voeren en zijn ze op zoek gegaan naar beoordelingscriteria voor subsidie of prestaties waarop festivalorganisatoren, die gesubsidieerd worden of waarvan het festival gefaciliteerd wordt, afgerekend kunnen worden.³⁹ De bijdrage aan het stedelijke imago van de stad wordt door gemeenten als argument aangevoerd voor de ondersteuning van festivals. Het tweede argument heeft betrekking op de bijdrage aan de lokale economie. “Gemeenten veronderstellen, dat festivals een positieve impact hebben op de lokale economie.”⁴⁰ Op basis van deze veronderstelling bekijkt Noordman het instrument festivals kritisch. Klopt het positieve beeld dat gemeentebestuurders hebben van de effecten van festivals voor de stad met de werkelijkheid?

Op basis van literatuuronderzoek onderscheidt Noordman vier verschillende effecten van

³⁴ Ter verduidelijking: in dit hoofdstuk wordt met de ‘doelen’ en ‘problemen’ niet verwezen naar de betekenis die Deborah Stone toekent aan deze begrippen in ‘Policy Paradox’. De doelen en problemen verwijzen in dit hoofdstuk naar de positieve en negatieve effecten van festivals.

³⁵ B.J. Noordman e.a. *Festivals en gemeentelijk beleid in Nederland*, 6.

³⁶ Ibidem.

³⁷ Idem, 17.

³⁸ Noordman geeft geen voorbeelden van interne voordelen van festivals.

³⁹ B.J. Noordman e.a. *Festivals en gemeentelijk beleid in Nederland*, 48.

⁴⁰ Ibidem.

festivals, namelijk het effect op cultuurparticipatie, sociale cohesie, het imago van gemeenten en de economie.⁴¹ Hij concludeert dat er nauwelijks onderzoek gedaan is naar de effecten van festivals.⁴² Noordman gaat kort in op het effect op cultuurparticipatie. Hij stelt dat festivals cultuurparticipatie bevorderen vanwege hun informele karakter.⁴³ In zijn onderzoek constateert hij dat gemeenten die eisen stellen aan festivals, ook eisen stellen aan de bijdrage van festivals aan de sociale cohesie.⁴⁴ Hij stelt dat dit niet gerechtvaardigd is omdat de effecten van festivals op de sociale cohesie niet bekend zijn. Dit komt doordat het meten van die effecten enkele problemen met zich meebrengt.⁴⁵

Het gebrek aan onderzoek naar de economische effecten van festivals heeft volgens Noordman twee oorzaken:⁴⁶ enerzijds komt het doordat festivalorganisatoren de nadruk leggen op de artistieke inhoud van het festival en anderzijds doordat gemeenten niet specifiek onderzoek doen naar festivals en hun economische impact.⁴⁷ Noordman plaatst kanttekeningen bij de economische effecten vanuit het perspectief van de overheid. Hij stelt dat gemeenten voornamelijk inzetten op festivals omdat deze goedkoop geproduceerd kunnen worden, maar om langetermijn effecten van festivals te bereiken is er een festivalorganisatie nodig die in staat is om continuïteit te leveren. Noordman heeft zijn bedenkingen bij de professionaliteit van festivalorganisatoren om dit te kunnen bewerkstelligen. Daarnaast moeten gemeenten de economische impact corrigeren voor de bijdrage die zij leveren aan festivals door middel van afzettingen, brandweerpresentie en politiebewaking.⁴⁸

Noordman stelt dat het effect van festivals op het imago van steden door experts bewezen is.⁴⁹ Noordman benoemt enkele problemen die zich in de praktijk voordoen, namelijk het verschil tussen de doelstellingen van de festivalorganisatoren en de stadsbestuurders en een verschil in doelgroepen die de twee partijen willen aantrekken. Daarnaast is het noodzakelijk om een kwalitatief hoogwaardig festival in te zetten om een negatief imago om te kunnen buigen naar een positief imago: dit is niet met elk willekeurig festival mogelijk.⁵⁰

Sociaalgeograaf Bernadette Quinn bespreekt in 'Arts Festivals And The City' (2005) de relatie tussen festivals en Europese steden. Ze reflecteert op de huidige kennis over de manier waarop

⁴¹ B.J. Noordman e.a. *Festivals en gemeentelijk beleid in Nederland*, 48.

⁴² Idem, 65.

⁴³ Idem, 57.

⁴⁴ Quirijn van den Hoogen stelt dat er weinig ervaring is met onderzoek naar de manier waarop cultuur kan bijdragen aan de sociale doelstellingen van de overheid; Quirijn van den Hoogen, *Effectief cultuurbeleid: leren van evalueren* (Amsterdam: Boekmanstichting, 2012), 20.

⁴⁵ Idem, 60.

⁴⁶ Quirijn van de Hoogen constateert ook een gebrek aan onderzoek naar de economische effecten van het cultuurbeleid in Nederland.

⁴⁷ Noordman e.a., *Festivals en gemeentelijk beleid in Nederland*, 61.

⁴⁸ Idem, 49-50.

⁴⁹ Idem, 64.

⁵⁰ Idem, 49.

festivals een bijdrage kunnen leveren aan de vorming van stedelijke gebieden.⁵¹ Ze neemt vier kritische standpunten in betref de rol van festivals in het stadsbeleid. Ze bespreekt de rol van festivals als ‘image-maker’, als toeristenattractie, als community en de rol die festivals spelen bij ‘globalisatie en lokale diversiteit’.⁵² Quinn is kritisch over met name de economische gevolgen van festivals. Ze concludeert dat stadsbesturen vooral geïnteresseerd zijn in de economische gevolgen van festivals voor de stad en deze graag inzetten als snelle oplossing voor de imagoproblemen van de stad. Uit literatuuronderzoek bleek dat de festivals op korte termijn een positief effect hadden op het imago van de stad, maar dat de effecten niet blijvend waren. Door het gebruik van festivals als ‘quick fix’ solution’ voor de imagoproblemen van de stad wordt de maatschappelijke en sociale waarde van festivals niet voldoende erkend. Quinn vindt dat beleidsmakers ervan overtuigd moeten worden dat festivals ook een bijdrage kunnen leveren aan de levenskwaliteit van burgers op cultureel en sociaal gebied en niet alleen vanwege hun bijdrage aan de economie of aan het imago de stad. De kern van het probleem schuilt in het feit dat steden te weinig oog hebben voor de lokale behoeften bij burgers. Quinn concludeert dat het ontwerpen van passend beleid en het inzichtelijk maken van problemen rondom festivals worden belemmerd door een gebrek aan empirisch onderzoek.⁵³

2.2 De effecten van festivals

Dirk Noordman en Bernadette Quinn bespreken beide doelen van festivals in relatie tot het overheidsbeleid, maar er is, zoals gesteld in de inleiding, gebrek aan vergelijkbaar en recent onderzoek. De doelen in het overheidsbeleid zijn gericht op de positieve effecten van festivals voor de stad. Naar de positieve en negatieve effecten van evenementen of festivals is meer onderzoek verricht. Om een beeld te krijgen van de positieve en negatieve effecten van festivals, die ook in het beleid nagestreefd of benoemd kunnen worden, worden de studies van Donald Getz (2010), UNESCO (2015) en Waldemar Cudny (2013) besproken in deze paragraaf.

Donald Getz, een Amerikaanse onderzoeker op het gebied van internationaal toerisme en evenementmanagement, geeft in ‘The Nature And Scope Of Festival Studies’(2010) een overzicht van de omvang en de aard van onderzoeken naar festivals. Hij verrichtte een grootschalig onderzoek naar 423 Engelstalige wetenschappelijke artikelen. Getz identificeert en bespreekt drie discoursen in zijn artikel, namelijk het discours over de rol, betekenis en effecten van festivals in de samenleving en

⁵¹ Quinn maakte gebruik van onderzoek van collega-onderzoekers naar de relatie tussen Glasgow, Edingburgh, Galway, Barcelona en Sydney en culturele festivals.

⁵² Bernadette Quinn, “Arts festivals and the city”, *Urban studies* 42, 5/6 (2005): 931-936.

⁵³ Idem, 927.

cultuur, festivaltoerisme en festivalmanagement.⁵⁴ Binnen het discours over de effecten van festivals voor de samenleving onderscheidt Donald Getz zes soorten effecten: economische effecten, sociaal-culturele effecten en persoonlijke effecten, effecten op de citymarketing, de stedelijke ontwikkeling en vernieuwing en op het milieu. Bij de economische effecten bespreekt hij ook literatuur over toerisme.⁵⁵ Getz constateert dat het meeste onderzoek gedaan is naar de economische effecten van evenementen en minder onderzoek naar de sociale, culturele en ecologische effecten van evenementen.⁵⁶

UNESCO onderscheidt in de studie ‘Festival statistics: key concepts and current practices’ economische, sociaal-culturele, persoonlijke en ecologische effecten van festivals. De effecten van festivals voor de citymarketing en stedelijke ontwikkeling en vernieuwing die Getz beschrijft, benoemt UNESCO niet. Het rapport beschrijft de theorieën, concepten en praktijkvoorbeelden die op dit moment worden gebruikt in het effectief meten van festivals over de hele wereld.⁵⁷ Er wordt geconcludeerd dat veel festivals hun bijdrage aan de lokale economie willen aantonen door middel van evaluatiemethodes, kosten-batenanalyse en voornamelijk door middel van een impactanalyse. Maar ook dat er bij onderzoek naar de economische effecten van festivals inconsistente methoden gebruikt worden. UNESCO stelt tenslotte vast dat de sociale en ecologische effecten vaak geen onderdeel zijn van de evaluatie van festivals.⁵⁸

De sociale en ecologische effecten komen wel aan bod bij de Poolse onderzoeker Waldemar Cudny. Die geeft in ‘Festival Tourism – the concept, key functions and dysfunctions in the context of tourism geography studies’ een literatuuroverzicht van onderzoek naar de zogenaamde functies en disfuncties van festivaltoerisme.⁵⁹ ‘Functies’ staan in zijn artikel voor de positieve effecten, ‘disfuncties’ voor de negatieve effecten van festivals.⁶⁰ Cudny behandelt het reizen naar en bezoeken van festivals als een aparte vorm van toerisme.⁶¹ Hij inventariseert de functies en disfuncties op de toeristische ruimte. Om de toeristische ruimte te definiëren gebruikt hij de vier elementen van collega-onderzoeker Włodarczyk (2009). Het betreft: het natuurlijk en cultureel erfgoed, de infrastructuur en de mens als onderdeel van de toeristische ruimte.⁶² (zie tabel 2.1)

⁵⁴ Donald Getz, “The nature and scope of festival studies”, *International Journal of Event Management Research* 5:1 (2010): 1.

⁵⁵ Idem, 10-11.

⁵⁶ Ibidem.

⁵⁷ UNESCO, *Festival statistics: key concepts and current practices* (Montreal: UNESCO institute for statistics, 2015), 8.

⁵⁸ Idem, 7.

⁵⁹ Waldemar Cudny, “Festival Tourism”, 105.

⁶⁰ Idem, 105.

⁶¹ Ibidem.

⁶² Idem, 109.

Tourist space element according to Włodarczyk (2009)	Festival tourism functions	Festival tourism dysfunctions
Natural heritage	Promoting ideas of natural environment protection and sustainable development.	Threats to the natural environment (water, atmosphere, climate), caused by heavier environmental pollution. Possible degradation of green areas in the case of open-air festivals.
Cultural heritage	Attracting new visitors to material heritage facilities, such as museums or galleries. The possibility to cultivate and develop the local and regional cultural heritage. Enabling tourists to have contact with the cultural heritage. Promoting high culture, e.g. during art festivals.	Losing the authenticity of the local and regional heritage by adjusting it to the tourists' needs. Danger connected with presenting false cultural heritage, "tailored" to satisfy the tourists' expectations.
Infrastructure	Building facilities for the purpose of organizing large festivals, development of tourist infrastructure related to culture and entertainment. The development of accommodation and catering infrastructure for the purpose of satisfying the festival tourists' needs.	Faster wear of certain elements of infrastructure, e.g. transport, caused by heavy tourist traffic. Possible damage to the infrastructure as a result of vandalism.
Man as a subject of tourist space	Creating a place where tourists may spend their free time in an interesting way and pursue their interests. An area of exchange of ideas and views, as well as education. A place where interpersonal relations are started and developed. Promoting the idea of multiculturalism through festivals, which is particularly important in multi-ethnic societies. Creating space for sexual minorities to express themselves. Creating jobs for the local population in the festival services sector	Possible conflicts between festival tourists and the inhabitants of the areas where the festivals are held. The possibility of excluding a part of the unaccepted inhabitants from the space occupied by the festival. Alcohol and drug abuse during some festivals. Crimes committed during events, riots.

Tabel 2.1: 'The main functions and dysfunctions of festival tourism in the context of tourist space elements',⁶³

Functies van festivaltoerisme

Festivaltoerisme kan volgens Cudny positief bijdragen aan het 'natuurlijk erfgoed' doordat het de mogelijkheid biedt om aandacht te genereren op ideeën over het behoud van het natuurlijk erfgoed, zoals de bescherming van het milieu en beschermde natuurgebieden, als ideeën over duurzaamheid en toerisme.⁶⁴

Het culturele erfgoed, een ander element van de toeristische ruimte, omvat "alle materiële en niet-materiële elementen die gemaakt zijn als onderdeel van de menselijke cultuur en welke een toeristenattractie zijn in een bepaald gebied."⁶⁵ Festivals hebben een zeer positieve invloed op het cultureel erfgoed, volgens de auteur. Zij kunnen de populariteit van bepaalde locaties waar festivals worden gehouden, zoals musea, galerieën, theaters, concertzalen en andere culturele erfgoed gebouwen, vergroten bij zowel toeristen als inwoners.⁶⁶

Festivals kunnen een positieve bijdrage leveren aan het materiële erfgoed, doordat zij het onder de aandacht stellen en extra inkomsten genereren. Festivals maken het behoud en de ontwikkeling van het lokale niet-materiele culturele erfgoed mogelijk. Lokale artiesten kunnen namelijk hun muziek, dans-

⁶³ Walder Cudny, "Festival Tourism", 109.

⁶⁴ Ibidem.

⁶⁵ Idem, 110.

⁶⁶ Ibidem.

act of kunstnijverheid presenteren; toeristen ontdekken op deze manier niet-materieel cultureel erfgoed die alleen op die plek toegankelijk is.⁶⁷ Een ander voorbeeld dat Cudny geeft van de positieve effecten van festivals op het niet-materieel cultureel erfgoed is dat festivals kunnen bijdragen aan de populariteit van zogenaamde ‘hoge cultuur’ en de ontwikkeling van een culturele stad. De hoge cultuur is de tegenhanger van de ‘populaire cultuur’ die een groter cultureel kapitaal en kennis vereist en gericht is op de rijke en goed opgeleid publiek (de elite).⁶⁸

Het derde element is de infrastructuur. Festivaltoerisme kan een positieve invloed hebben op de infrastructuur doordat er zowel voor de organisatie van grote festivals als voor de service aan bezoekers voorzieningen en andere elementen in de infrastructuur (bijvoorbeeld transportvoorzieningen) gebouwd en ontwikkeld moeten worden.⁶⁹

Het vierde aspect dat Cudny bespreekt is ‘de mens als onderdeel van de toeristische ruimte’. Cudny ziet de mens als een voorwerp die de toeristische ruimte kan vormen door de beslissingen die zij neemt en de activiteiten die zij onderneemt.⁷⁰ Cudny noemt verschillende functies voor dit aspect. Festivals kunnen een plek zijn waar zowel inwoners als toeristen hun vrije tijd doorbrengen. Zij kunnen op festivals genieten van cultuur en entertainment, loskomen van de dagelijkse routine, nieuwe mensen ontmoeten en extra tijd doorbrengen met familie.⁷¹ “Festivals stellen mensen in staat om hun belangen na te streven.”⁷² Een ander positief effect dat Cudny aan de orde stelt zijn educatieve doelen die festivals kunnen hebben.⁷³ Ook stellen volgens hem festivals mensen in staat om interpersoonlijke relaties te ontwikkelen. Festivals kunnen het sociale kapitaal van mensen versterken doordat het plekken zijn waar mensen met dezelfde interesses en dezelfde sociale achtergrond elkaar ontmoeten. De mensen hebben veel met elkaar gemeen, gaan vriendschappen met elkaar aan tijdens het festival en zetten deze voort na afloop van het festival.⁷⁴ Een andere functie die Cudny aan de orde stelt is de presentatie van verschillende culturen van minderheidsgroepen via festivals. Het is het doel om de minderheidscultuur meer vertrouwd te maken en te vechten tegen intolerantie en racisme.⁷⁵ Cudny stelt dat evenementen die opgedragen zijn aan seksuele minderheden steeds populairder worden. Het creëren van ruimte voor seksuele minderheden om zich te uiten, benoemt Cudny als functie van festivaltoerisme. Het laatste positieve effect dat Cudny bespreekt is het effect van festivals voor de lokale werkgelegenheid. Cudny stelt dat het voor lokale bewoners van steden waar festivals worden

⁶⁷ Waldemar Cudny, “Festival Tourism”, 110.

⁶⁸ Ibidem.

⁶⁹ Ibidem.

⁷⁰ Idem, 112.

⁷¹ Ibidem.

⁷² Ibidem.

⁷³ Ibidem.

⁷⁴ Ibidem.

⁷⁵ Idem, 113.

gehouden van belang is dat evenementen zorgen voor extra werkgelegenheid in de dienstensector. Cudny verwijst naar onderzoek waaruit blijkt dat festivals onderdeel zijn van de economische groei van steden waar festivals worden gehouden.⁷⁶

Disfuncties (problemen)

In deze paragraaf wordt er een overzicht gegeven van de negatieve effecten van festivals of van problemen die festivals kunnen veroorzaken, door Cudny disfuncties van het festivaltoerisme genoemd.

De negatieve effecten van festivaltoerisme voor het ‘natuurlijk erfgoed’ betreffen bedreigingen als gevolg van de vervuiling door festivaltoerisme. Het grotere bezoekersaantal betekent meer vervuiling op een bepaalde plek: uitstoot van uitlaatgassen doordat bezoekers gebruik maken van o.a. taxi's en auto's, er meer water verbruikt wordt en er meer afval geproduceerd wordt. Het organiseren van evenementen levert risico's op voor het milieu. Het milieu kan zwaarder belast worden door een overbelasting van vervoersmiddelen (parkeren en transport), inefficiënte afvalverwerking (inzamelen, recyclen en toiletvoorzieningen) en geluidsoverlast.⁷⁷ Tenslotte wijst Cudny op het gevaar van vernietiging van groene gebieden door middel van openlucht evenementen die grote aantallen toeristen trekken.⁷⁸

Het culturele erfgoed kan negatief beïnvloed worden als festivals hun authenticiteit verliezen, bijvoorbeeld doordat festivalorganisatoren hun keuze voor het programma en bepaalde artiesten aanpassen aan de smaak van de toeristen.⁷⁹ Indien festivalorganisatoren trends op de toeristenmarkt volgen of zich vasthouden aan de culturele stereotypen in de regio wordt mogelijk een niet-authentieke boodschap verspreid.⁸⁰ Een ander negatief effect op het culturele erfgoed ontstaat volgens Cudny doordat festivals een onjuist beeld van de lokale cultuur kunnen weergeven indien zij aangepast worden aan de smaak van het grote publiek (commercialisatie) of niet-authentiek zijn.⁸¹

De disfuncties van het festivaltoerisme voor de infrastructuur bestaan uit een snellere slijtage van de infrastructuur, als wegen, spoorlijnen en openbaar vervoer, door een grotere stroom van toeristen. Daarnaast is het mogelijk dat er schade wordt aangericht door vandalisme en door rellen die kunnen ontstaan tijdens het festival.⁸²

Een negatief effect van festivaltoerisme voor de ‘mens als onderdeel van de toeristische

⁷⁶ Waldemar Cudny, “Festival Tourism”, 113.

⁷⁷ Idem, 109.

⁷⁸ Idem, 110.

⁷⁹ Idem, 111.

⁸⁰ Ibidem.

⁸¹ Ibidem.

⁸² Idem, 112.

ruimte' zijn mogelijke conflicten die kunnen ontstaan tussen festivaltoeristen en de lokale bevolking. Er kunnen conflicten ontstaan als de lokale bevolking de indruk krijgt dat er een invasie plaatsvindt door vreemdelingen (met name in kleine plaatsen), files, problemen met parkeren, drukte in de buurt, lawaai en verhoogde prijzen van diensten en goederen als gevolg van een hogere vraag.⁸³ Een andere factor waardoor conflicten kunnen ontstaan zijn ideeën die op het festival gepromoot worden waar protesten tegen ontstaan, zoals ideeën gerelateerd aan seksuele minderheden.⁸⁴ Cudny stelt daarnaast dat er ook problemen kunnen ontstaan doordat sommige inwoners uitgesloten worden van deelname aan de festivals. In sommige gevallen worden bepaalde bevolkingsgroepen (arme, slechte reputatie) verdrongen van het festival, omdat zij niet bijdragen aan het positieve imago van de toeristische bestemming, die bedacht is voor toeristen.⁸⁵ Cudny besteedt als laatste nog kort aandacht aan negatieve effecten van festivaltoerisme als alcohol- en drugsmisbruik, misdaden en vandalisme.⁸⁶

Cudny concludeert dat festivaltoerisme vanwege de vele positieve en negatieve effecten een multidimensionaal fenomeen is en dat uit zijn literatuurstudie blijkt dat voorlopig de positieve effecten (functies) van festivaltoerisme overheersen. Desondanks mogen volgens Cudny de negatieve effecten van het festivaltoerisme niet genegeerd worden. Om de negatieve effecten ervan te verminderen is het noodzakelijk dat festivals goed georganiseerd worden en er goed samengewerkt wordt tussen lokale autoriteiten, bewoners en ondernemers.⁸⁷

2.3 Conclusie

De relatie tussen festivals en de overheid, zoals mijn studie beoogt, is in de wetenschappelijke literatuur nog weinig besproken. Wel zijn er studies die deelaspecten ervan behandelen. Noordman en Quinn stellen in 2005 al dat er de nodige aandacht is bij gemeenten voor de effecten van festivals op het stedelijke imago en de (lokale) economie. Zij zijn beide ook kritisch; Noordman over de haalbaarheid van de effecten en Quinn over de eenzijdige focus van beleidsmakers op de effecten op de economie en het imago van de stad waardoor de effecten op de levenskwaliteit en op cultureel en sociaal gebied niet voldoende erkend worden. Uit de studies van Getz en UNESCO, respectievelijk zo'n vijf en tien jaar later, blijkt dat de sociale en ecologische gevolgen van festivals (nog steeds) onderbelicht zijn in het onderzoek. Alle auteurs wijzen overigens op het gebrek aan uniformiteit in onderzoeksmethodes bij het meten van effecten van festivals.

⁸³ Waldemar Cudny, "Festival Tourism", 112.

⁸⁴ Idem, 114.

⁸⁵ Ibidem.

⁸⁶ Ibidem.

⁸⁷ Idem, 114.

Het artikel van Cudny is voor dit onderzoek relevant omdat het daarin gepresenteerde model alle ingrediënten bevat van de beleidsdiscussies zoals die rondom de muziekfestivals in Amsterdam plaatsvinden. Het maakt het makkelijker te onderscheiden welke type problemen er geadresseerd worden door de verschillende partijen.

3. Amsterdam Open Air Festival

Amsterdam Open Air is een muziekfestival dat gericht is op de stijlen house, techno, disco, hiphop en electro. Sinds 2011 wordt het festival georganiseerd in het Gaasperpark aan de Noordoever van de Gaasperplas in Amsterdam Zuidoost. Uit de inleiding van dit hoofdstuk kunnen vier actoren onderscheiden worden die betrokken zijn bij het debat over de vergunningsverlening aan festival Amsterdam Open Air, namelijk de festivalorganisatie, de omwonenden, het Stadsdeel Zuidoost en het Groengebied Amstelland. In de vier paragrafen die daarop volgen wordt het debat uitgebreid beschreven: in elke paragraaf staat een jaar centraal. Ten slotte wordt het debat geanalyseerd.

De festivalorganisatie

De eerste actor in het debat is de festivalorganisatie: Amsterdam Open Air wordt georganiseerd door ‘The Good Guyz’. De organisatie is in 2004 opgericht door Sjoerd Wynia en Niels de Geus.⁸⁸ Zij zijn initiatiefnemers en mede-eigenaren van de Amsterdamse festivals Milkshake, Buiten Westen, Valhalla en Amsterdam Open Air en daarnaast, samen met Sander de Groet, uitbater van Club AIR.⁸⁹ In het najaar van 2014 heeft de organisatie een samenwerkingscontract ondertekend met het Amerikaanse evenementenbureau SFX Entertainment.⁹⁰ The Good Guyz is een commerciële organisatie en ontvangt geen subsidie van Stadsdeel Zuidoost.⁹¹

Festival Amsterdam Open Air wordt in 2011 voor de eerste keer georganiseerd met de gedachte dat er nog voldoende ruimte is voor een nieuw festival in Amsterdam, ondanks de grote hoeveelheid dancefestivals die er op dat moment al zijn in Amsterdam. Volgens Sjoerd Wynia blijkt uit de kaartverkoop en de reacties op sociale media dat er nog voldoende plek is voor Open Air. Hij meldt in een interview met popmuziekplatform *3voor12* van de *VPRO*: “We zien dat iedereen positief reageert op de komst van het festival.”⁹² Hij omschrijft de hechte samenwerking als de kracht van het nieuwe festival. Voor de programmering van het festival werkt Air samen met zeven Amsterdamse ‘feestorganisaties’. De samenwerkingen zorgen er ook voor dat het festival zich kan onderscheiden van andere festivals, bijvoorbeeld door middel van de aankleding en het programma. Een ander

⁸⁸ The Good Guyz, “The good guyz is not just a name, it’s what we are,” geraadpleegd op 23 mei 2016, <http://www.thegoodguyz.nl/>

⁸⁹ Project Dance, “The good guys over ondernemerschap in de dance”.

⁹⁰ Tom Wouda, “ID&T-eigenaar SFX koopt ook Amsterdamse feestorganisator AIR”, *Quote*, 22 september 2014, geraadpleegd op 23 mei 2016, <http://www.quotenet.nl/Nieuws/ID-T-eigenaar-SFX-koopt-ook-Amsterdamse-feestorganisator-AIR-129778>

⁹¹ Stadsdeel Zuidoost, *Evaluatie evenementen 2015 & ontwikkelingen evenementen 2010-2015 Amsterdam Zuidoost* (Amsterdam: Stadsdeel Zuidoost, 2015), 17.

⁹² Jochem Boom, “Eerste editie Amsterdam Open Air Festival opent Amsterdams Festivalseizoen,” *3voor12*, 18 maart 2011, geraadpleegd op 23 mei 2016, <http://3voor12.vpro.nl/nieuws/2011/maart/eerste-editie-amsterdam-open-air-festival-opent-amsterdams-festivalseizoen.html>

verschil dat Wynia noemt is de toegangsprijs van het festival, daarover zegt hij: “We zitten op een nieuwe plek, waardoor we relatief goedkoop kunnen blijven.”⁹³ Vanaf de eerste editie van Amsterdam Open Air is het festival zeer succesvol: het festival groeit en verkoopt meerdere malen uit.

Bewoners

Een tweede belangrijke actor zijn de bewoners die in de buurt van het Gaasperpark wonen en last ondervinden van het festival. Met name de woonwijk Nellestein gelegen aan het Gaasperpark ondervindt veel last van het festival. De bewoners van de wijk zijn kritisch over de evenementen in Zuidoost en specifiek over evenementen in het Gaasperpark. De bewoners hebben zich verenigd in de Bewonersvereniging Nellestein en plaatsen op hun gelijknamige website nieuws en uiten kritiek. Berichten worden regelmatig ondertekend door mevrouw Flora te Riet, lid van de commissie Gaasperplas van Bewonersvereniging Nellestein. Daarnaast worden op de blog ‘Heerlijkheid Gein’ berichten geplaatst over “het reilen en zeilen” in Zuidoost en in Gein, een woonwijk in Amsterdam Zuidoost die grenst aan de woonwijk Nellestein. De blogger is ook zeer kritisch tegenover Amsterdam Open Air. Henk de Boer die tot 2014 betrokken was bij de CDA verwijst in zijn blog naar de website Heerlijkheid Gein en noemt Hetty Litjens de auteur van de blog.⁹⁴ Flora te Riet en Hetty Litjens worden in dit onderzoek aangemerkt als vertegenwoordigers van de groep bewoners die overlast ervaren.

Groengebied Amstelland

De derde actor in het debat is Groengebied Amstelland (GGA). Groengebied Amstelland is het samenwerkingsverband tussen de provincie Noord-Holland, de gemeenten Amstelveen, Amsterdam, Ouder-Amstel en Diemen. Deze partijen vormen het bestuur van het GGA en hebben als doel het in stand houden van het landelijk gebied tussen Amstelveen en het Amsterdam-Rijnkanaal.⁹⁵ Recreatiegebied Gaasperplas, waar Amsterdam Open Air plaatsvindt, valt onder het beheer van GGA.⁹⁶ Vanaf juni 2014 is Stadsdeel Zuidoost verantwoordelijk voor de vergunningverlening aan zowel grote als kleine evenementen in het stadsdeel.⁹⁷ Bij exclusief en commercieel gebruik van het terrein geeft Groengebied Amstelland een tijdelijke gebruiksovereenkomst.⁹⁸

⁹³ Jochem Boom, “Eerste editie Amsterdam Open Air Festival opent Amsterdams Festivalseizoen”.

⁹⁴ Henk de Boer, “DB verdacht van sabotage” 17 januari 2012 (17:50), geraadpleegd op 10 juni 2016, <http://henkdeboer.punt.nl/content/2012/01/db-verdacht-van-sabotage>

⁹⁵ Groengebied Amstelland, “De organisatie”, geraadpleegd op 26 mei 2016, http://www.groengebied-amstelland.nl/content/content.asp?menu=01600005_000000

⁹⁶ Groengebied Amstelland, “De organisatie”.

⁹⁷ Voor invoering van de Nieuwe Verordening was Groengebied Amstelland gerechtigd om organisatoren van kleine evenementen toestemming te geven voor het gebruik van hun (natuur)gebied, zonder toestemming van het stadsdeel. Vanaf 2014 dienen festivalorganisatoren voor zowel kleine als grote evenementen een vergunning aan

In 2009 stelt Groengebied Amstelland haar visie vast met de titel ‘Behoud door ontwikkeling’. De organisatie stelt als doel om het unieke karakter van het gebied te behouden en “tegelijkertijd de recreatieve voorzieningen te verbeteren en uit te breiden.” Haar ambitie is om “vanuit een ontwikkelingsgedachte de kansen te benutten om het gebied te behouden.”⁹⁹ Daarvoor is volgens Groengebied Amstelland een minder defensieve houding ten opzichte van de stad, meer interactie met de omgeving en een grotere focus op gezamenlijke belangen nodig. De ambitie om de in de toekomst beter in te spelen op externe omwikkelingen die van invloed zijn op de organisatie.¹⁰⁰

In het evenementenbeleid (2013) van Groengebied Amstelland wordt gesteld dat evenementen op meerdere manieren positief kunnen bijdragen aan de ambitie van het Groengebied Amstelland. Zij kunnen de naamsbekendheid van GGA vergroten, nieuwe doelgroepen aantrekken en extra inkomsten genereren voor het in stand houden en vernieuwen van de gebieden. De grote evenementen met meer dan 7.500 bezoekers worden door de organisatie aangemerkt als “substantiële bron van inkomsten”, die in “financiële zin een positieve bijdrage kunnen leveren aan de recreatiegebieden.”¹⁰¹ GGA stelt het doel om binnen drie jaar toegegroeid te willen zijn naar 75.000 euro extra inkomsten per jaar.¹⁰² Specifiek voor de Noordoever van Gaasperplas stelt GGA vast binnen drie jaar door te willen groeien naar maximaal drie grote evenementen, waarvan een dance-evenement (maximaal tweedaags) en twee andere type grote evenementen per jaar. Er geldt voor deze evenementen een maximaal van 20.000 bezoekers per dag.¹⁰³

Stadsdeel Zuidoost

De vierde actor is het Stadsdeel Zuidoost. Stadsdeel Zuidoost is verantwoordelijk voor het evenementenbeleid van het stadsdeel.¹⁰⁴ Het evenementenbeleid is in 2010 vastgesteld in de nota ‘ZO levendig en gastvrij’. Het doel van het stadsdeel is om “door middel van evenementen de positieve beleving bij bewoners, bedrijven en bezoekers te bevorderen en Zuidoost te positioneren als gastvrij,

te vragen bij het stadsdeel; Dhr. Jaensch, Gemeente Amsterdam Zuidoost, “Vergadering Algemeen Bestuur 18-11-2014” [video-opname]. 18 november 2014 (19.00). Geraadpleegd op 26 april 2016.

<https://zuidoost.notubiz.nl/vergadering/197362/Algemeen%20Bestuur%2018-11-2014>

⁹⁸ Groengebied Amstelland, “Visie en beleid, geraadpleegd op 14 maart 2017, http://www.groengebied-amstelland.nl/content/content.asp?menu=02800005_000000

⁹⁹ Groengebied Amstelland, *Behoud door ontwikkeling: visie Groengebied Amstelland* (Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2009), 3.

¹⁰⁰ Idem, 4.

¹⁰¹ Groengebied Amstelland, *Beleidskader evenementen* (Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2013), 5.

¹⁰² Idem, 23.

¹⁰³ Groengebied Amstelland, *Beleidskader evenementen* (Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2013), 14.

¹⁰⁴ Meer informatie over het evenementenbeleid, vergunningverleningsproces, regel en wetgeving en bevoegdheden van het stadsdeel, zie bijlage 1.

creatief en levendig.”¹⁰⁵ In de visie wordt Zuidoost neergezet als een stad van de toekomst, de hoofdstad van het uitgaan. Evenementen zijn een feest [...]; ook wonen en werken in Zuidoost is een feest.”¹⁰⁶ De evenementennota is opgesteld omdat “al die evenementen en festivals [moeten] in goede banen worden geleid en daadwerkelijk bijdragen aan een gastvrij, leefbaar, creatief en economisch gezond Zuidoost.”¹⁰⁷ In de nota worden drie hoofddoelstellingen van het evenementenbeleid besproken, namelijk: profilering, economische spin-off en sociale binding. De eerste hoofddoelstelling ‘profilering’ wil de gemeente bereiken door middel van evenementen die Zuidoost op de kaart moeten zetten. Ze heeft voor ogen dat bewoners en bedrijven die gevestigd zijn in Zuidoost trots zijn op het stadsdeel en dat het aantal bezoekers, bewoners en bedrijven zal stijgen.¹⁰⁸ Het tweede doel, de economische spin-off, heeft betrekking op de directe en indirecte bestedingen van bezoekers van het evenement en de (tijdelijke) toename van werkgelegenheid.¹⁰⁹ De derde doelstelling richt zich op de functie van evenementen voor de sociale binding en ontmoetingen. Evenementen moeten zorgen voor een gevoel van betrokkenheid, de sfeer positief beïnvloeden en Zuidoost een aantrekkelijk vestigingsklimaat geven.¹¹⁰ De gemeente kiest voor een beleidsmatige focus op het versterken, uitbouwen, professionaliseren en vernieuwen van het huidige aanbod van evenementen en wil lokale evenementen meer allure geven. Hier wordt bij vermeld dat het stadsdeel “het opnamevermogen van het gebied, potentiële belasting voor de omgeving en de aanslag op de openbare ruimte niet uit het oog [zal] verliezen. Bij de keuzes zal telkens weer overwogen worden welke belangen zwaarder wegen.”¹¹¹ Naast de doelen van het evenementenbeleid en de juridische kaders geeft het document ook profielbeschrijvingen van locaties in Zuidoost, dit zijn zogenaamde locatieprofielen.

Het startpunt van het debat

Stadsdeel Zuidoost nam in de nota evenementenbeleid op dat er in samenspraak met Groengebied Amstelland in 2009 is bekeken hoe het Gaasperplasgebied in de toekomst als evenementenlocatie kan dienen. In 2010 is GGA gestart met de ontwikkeling van een eigen evenementenbeleid.¹¹² Op basis van een conceptversie van het evenementenbeleid van Groengebied Amstelland schrijft het stadsdeel

¹⁰⁵ Gemeente Amsterdam stadsdeel Zuidoost, *ZO levendig gastvrij: Nota evenementenbeleid Amsterdam Zuidoost* (Amsterdam: Stadsdeel Amsterdam Zuidoost, 2010), 17.

¹⁰⁶ Ibidem.

¹⁰⁷ Gemeente Amsterdam stadsdeel Zuidoost, *ZO levendig gastvrij: Nota evenementenbeleid Amsterdam Zuidoost*, 3.

¹⁰⁸ Idem, 8.

¹⁰⁹ Ibidem.

¹¹⁰ Ibidem.

¹¹¹ Ibidem.

¹¹² Gemeente Amsterdam stadsdeel Zuidoost, *ZO levendig gastvrij: Nota evenementenbeleid Amsterdam Zuidoost*, 41.

het volgende:

GGA heeft in het eerste concept-evenementenbeleid de Noordoever Gaasperplas aangemerkt als evenementenlocatie voor grootschalige evenementen met meer dan 3.000 bezoekers. Op deze locatie worden, sinds de genoemde Floriade in 1982, geen evenementen gehouden. Indien beide bestuurs- organen, stadsdeel en GGA, hun beleid vaststellen, wordt dit terrein gefaseerd opengesteld voor een aantal grotere, naar aard en type nader te bepalen, evenementen.¹¹³

Daarnaast stelt het stadsdeel dat het bestuur van GGA nog geen formeel standpunt heeft ingenomen over de locatieprofielen, aangezien het beleidsvormingsproces op dat moment net gestart is. De locatieprofielen waarin het karakter van de evenementen, maximaal aantal evenementen en maximale duur van evenementen wordt vastgesteld, worden zodra het beleid van GGA vastgesteld is definitief uitgewerkt.¹¹⁴

In het tijdelijke locatieprofiel voor de Noordoever stelt Stadsdeel Zuidoost vast dat de Noordoever geschikt wordt geacht voor evenementen met een hoog, medium en laag profiel en naast groene, sportieve en recreatieve evenementen ook een enkel muziek-evenement wordt toegestaan. Er is ruimte voor maximaal een dance-evenement per jaar. De maximale geluidsbelasting voor het dance-evenement wordt vastgesteld op 103dB(A) en 118 dB(C) op de dansvloer.¹¹⁵

Het is onduidelijk om welke reden de Noordoever nu wel geschikt wordt geacht voor grote evenementen; dit wordt niet beargumenteerd. Daarnaast is het opvallend dat er in het tijdelijke locatieprofiel voor de Noordoever van het Gaasperplas specifiek een dance-evenement is opgenomen door het stadsdeel, terwijl GGA nog geen specifiek muziekgenre had genoemd. Het is mogelijk dat de vergunningaanvraag van Amsterdam Open Air in juni 2010 hiermee in verband kan worden gebracht. In de evaluatie van Amsterdam Open Air 2011 werd namelijk opgenomen dat er op 29 juni 2010 een aanvraag werd ingediend door de festivalorganisatie voor een tweedaags muziekfestival op 11 en 12 juni 2011, in het recreatiegebied Gaasperplas, met 20.000 bezoekers per dag.¹¹⁶

3.1 Amsterdam Open Air 2011

Nadat in februari 2011 bekend werd gemaakt dat er een vergunning aangevraagd was voor festival

¹¹³ Gemeente Amsterdam stadsdeel Zuidoost, *ZO levendig gastvrij: Nota evenementenbeleid Amsterdam Zuidoost*, 42.

¹¹⁴ Idem, 41.

¹¹⁵ Idem, 48.

¹¹⁶ F.J.A. Gossink, *Evaluatie muziekfestival Open Air 4 juni 2011, Gaasperpark* (Amsterdam: Gemeente Amsterdam Stadsdeel Zuidoost, directie dienstverleningen en vergunningen, september 2011), 5.

Amsterdam Open Air komen er vanuit verschillende partijen reacties. Bewoonster Flora te Riet bericht op de website van de Bewonersvereniging Nellestein dat ze negatieve gevolgen en overlast verwacht doordat het festival midden in het vogelbroedseizoen gaat plaatsvinden, vanwege de grote aantallen bezoekers, een hoge geluidsbelasting en uitwerking op de flora en fauna van het park. Ze schrijft dat ze verwacht dat dit het begin is van een groeiend aantal evenementen in het park.¹¹⁷ De bewoonster probeert maandenlang het festival tegen te houden.¹¹⁸ Groengebied Amstelland geeft in aanloop naar het festival NatuurBeleven b.v. de opdracht om een quickscan uit te voeren. Uit de quickscan moet duidelijk worden aan welke voorwaarden het evenement moet voldoen om overtredingen van de Flora- en Faunawet te voorkomen.¹¹⁹ Zij concludeert dat er geen natuurwaarden verstoord kunnen worden indien men zich houdt aan de beschreven maatregelen in het rapport.¹²⁰ Er worden vier bezwaarschriften ingediend tegen het verlenen van een vergunning.¹²¹ De bewoners hoeven zich volgens de festivalorganisatie van Open Air nergens zorgen over te maken, meldt de organisatie in een interview met *Het Parool*. Er is volgens hen onderzoek uitgevoerd naar broedende vogels en kwetsbare plekken zijn afgedekt. Bij succes van het festival wordt het volgend jaar uitgebreid naar een tweedaagse editie.¹²² Dit was in eerste instantie ook de bedoeling voor de eerste editie van het festival. De ChristenUnie Zuidoost laat weten dat zij geen voorstander is van grootschalige commerciële evenementen bij de Gaasperplas en stelt op 21 april 2011 schriftelijke vragen aan het Dagelijks Bestuur van Zuidoost over Amsterdam Open Air. De ChristenUnie concludeert, net als de bewoonster van Nellestein, dat festivals mogelijk de rust van de natuur en omwonenden verstoord als er grote evenementen worden georganiseerd die veel geluid produceren, als er veel bezoekers op af komen en er op- en afbouwwerkzaamheden plaatsvinden. De evenementen kunnen schade aan de natuur veroorzaken en overlast met zich mee brengen. De partij schrijft het verloop van Amsterdam Open Air te volgen en wijst belanghebbenden op de mogelijkheid om bewaar te maken.¹²³ Op 1 juni, drie dagen voor het festival, wordt de vergunning aan Amsterdam Open Air verleend.¹²⁴ In de evaluatie van het

¹¹⁷ Flora te Riet, "Open Air festival," 27 april 2011 (09:57), geraadpleegd op 25 mei 2016, http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=266%3Aopen-air-festival&catid=40%3Aactueel&Itemid=141&lang=nl

¹¹⁸ Redactie, "Buurtbewoners Gaasperpark vrezen voor ravage na festival," *Het Parool*, 5 juni 2011 (23.38), geraadpleegd op 26 mei 2016, <http://www.parool.nl/amsterdam/buurtbewoners-gaasperpark-vrezen-ravage-na-festival~a2441754/>

¹¹⁹ NatuurBeleven b.v., *Amsterdam Open Air festival Gaasperplas: quickscan Flora- en faunawet* (Amstelveen: NatuurBeleven b.v., 2011), 3.

¹²⁰ Idem, 13.

¹²¹ F.J.A. Gossink, *Evaluatie muziekfestival Open Air 4 juni 2011*, 8.

¹²² Redactie, "Buurtbewoners Gaasperpark vrezen voor ravage na festival".

¹²³ ChristenUnie Zuidoost, "Housefeest in Groengebied Gaasperplas," 19 april 2011 (13.18), geraadpleegd op 25 mei 2016, <https://amsterdam.christenunie.nl/k/n10296/news/view/479668/67500/house-feest-in-groengebied-gaasperplas.html>

¹²⁴ F.J.A. Gossink, *Evaluatie muziekfestival Open Air 4 juni 2011*, 8.

festival op 4 juni 2011 concludeert het stadsdeel dat het concept succesvol lijkt te zijn en door het stadsdeel en door Groengebied Amstelland met open armen wordt ontvangen. Het stadsdeel benoemt de nieuwe situatie specifiek: zij heeft nog niet eerder “ervaring opgedaan met een festival van deze omvang op deze locatie. Het gebruik van het hiervoor beschikbare terrein voor een groot muziekevenement is ook nieuw.”¹²⁵ Hoewel er 80 klachten ingediend werden over geluidsoverlast, aantasting van de natuurwaarden en asociaal gedrag, constateert het stadsdeel in het evaluatierapport dat er geen overschrijdingen van de geluidsnormen geconstateerd zijn: het bureau DB-control was ingehuurd door het stadsdeel om geluidsmetingen te verrichten. Het stadsdeel concludeert dat er sprake is geweest van een “relatief late afgifte” van de vergunning. Tegenstanders van het festival verwijten het stadsdeel dat zij hierdoor niet voldoende tijd hadden om juridische procedures te starten tegen het festival.¹²⁶

Groengebied Amstelland concludeert in zijn evaluatie dat de “transparante en open communicatie met omwonenden bijdraagt aan het creëren van draagvlak voor evenementen.”¹²⁷ er werd een informatiebrief verstuurd, een bewonersavond georganiseerd (samenwerking GGA, stadsdeel en organisator) en een rondleiding georganiseerd voor bewoners.¹²⁸ Daarnaast concludeert GGA dat er geen noemenswaardige punten uit de schouw naar voren zijn gekomen: het terrein werd in goede staat achtergelaten en er was vrijwel geen schade.¹²⁹ De natuurtoets (quickscan) geeft duidelijkheid over de te treffen maatregelen. Aandachtspunten die genoemd werden zijn de communicatie met Stadsdeel Zuidoost en de festivalorganisatie. Er waren binnen het stadsdeel onduidelijkheden over de vergunningsverlening en de festivalorganisatie communiceerde niet direct over de uitbreiding van het terrein vanwege de goed lopende kaartverkoop.¹³⁰

3.2 Amsterdam Open Air 2012

In 2012 wordt het festival uitgebreid naar een weekendfestival met 17.500 bezoekers per dag. De zaterdag verkoopt uit.¹³¹ Bezoekers van Amsterdam Open Air konden overnachten op de camping in

¹²⁵ F.J.A. Gossink, *Evaluatie muziekfestival Open Air 4 juni 2011*, 2.

¹²⁶ Idem, 10.

¹²⁷ Groengebied Amstelland, *Evaluatie Amsterdam Open Air 2011 Groengebied Amstelland* (Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2011), 7.

¹²⁸ Idem, 4.

¹²⁹ Idem, 5.

¹³⁰ Idem, 3-4.

¹³¹ Groengebied Amstelland, *Evaluatie Evenement Amsterdam Open Air 2012* (Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2012), 1.

het park, waar 750 plekken waren.¹³² In *Het Parool* wordt het festival beschreven als “een afspiegeling van wat er op dit moment in het Amsterdamse uitgaansleven aan de hand is.”¹³³

In mei 2012 kopt *3voor12*: “Amsterdam Open Air groeistuipt zich groot” en schrijft over de wens van de festivalorganisatie om over vijf jaar Amsterdam Open Air uitgebouwd te hebben tot een driedaags festival met dezelfde beleving als Lowlands, “met camping met maximale festivalroes - maar nog steeds gericht op de lokale creatieve scene en dat aan het randje van de stad.”¹³⁴

Groengebied Amstelland geeft aan dat de omwonenden op dezelfde manier geïnformeerd zijn over het festival als het voorgaande jaar. Wel vraagt zij zich af of er in 2013 een informatieavond nodig is, aangezien de informatieavond door ongeveer 50 personen (voor- en tegenstanders) bezocht werd. GGA concludeert dat er goed samengewerkt was tussen de partijen en de communicatie goed verliep, maar dat er nog enkele aandachtspunten zijn. Het stadsdeel dient haar coördinerende rol beter op te pakken: de adviezen van hulpdiensten werden erg laat aangeleverd waardoor de festivalorganisatie niet tijdig op de hoogte was van te nemen maatregelen.¹³⁵ De uitgifte van de vergunning liep hierdoor ook vertraging op en werd daardoor een week voor het festival afgegeven.¹³⁶ GGA adviseert het stadsdeel te communiceren naar omwonenden over mogelijke geluidsoverlast;¹³⁷ GGA ontving namelijk meer klachten over geluidsoverlast.¹³⁸ Wederom werd er een natuurtoets uitgevoerd en er vond dit jaar ook aanvullend onderzoek plaats naar de effecten van het festival op broedvogels door Bureau Waardenburg bv. waarin geconcludeerd werd dat het festival niet voor ernstige verstoring heeft gezorgd bij broedvogels;¹³⁹ er worden wel aanbevelingen geformuleerd om effecten op vogels en vleermuizen te voorkomen.¹⁴⁰ Bij een volgende editie van het festival dient de

¹³² Jarmil Soe-Agnie, “AOA camping schril contrast met festivalterrein: de line-up is minder belangrijk voor ons, we komen voor de festivalvibe.” *3voor12 Amsterdam*, 30 mei 2012.

<http://3voor12.vpro.nl/lokaal/amsterdam/artikel/festival/openair/2012/camping.html>

¹³³ Heleen van Lier, “Bejaardenbingo en een bakfietsband: Amsterdam Open Air is een oase van creativiteit,” *Het Parool*, 28 mei 2012 (13.01), geraadpleegd op 27 mei 2016, <http://www.parool.nl/kunst-en-media/bejaardenbingo-en-een-bakfietsband-amsterdam-open-air-is-een-oase-van-creativiteit~a3262139/>

¹³⁴ Jarmil Soe-Agnie, “Amsterdam Open Air groeistuipt zich groot: Fröbelen aan de rand van de stad wordt serieuzer en leuker,” *3voor12 Amsterdam*, 30 mei 2012, geraadpleegd op 26 mei 2016, <http://3voor12.vpro.nl/lokaal/amsterdam/artikel/festival/openair/2012/groei.html>

¹³⁵ Groengebied Amstelland, *Evaluatie Evenement Amsterdam Open Air 2012*, 5.

¹³⁶ Idem, 3.

¹³⁷ Idem, 5.

¹³⁸ Idem, 4.

¹³⁹ K.L. Krijgsveld, R.J. Jonkvorst en F. Van der Vliet, *Effecten van dancefestival Amsterdam Open Air op broedvogels* (Culemborg: Bureau Waardenburg bv, 2012), 28.

¹⁴⁰ De aanbevelingen zijn: 1. Ruim van te voren inventariseren vollediger te inventariseren waar welke soorten in het gebied broeden, kan met de inrichting van het festivalterrein beter ingespeeld worden op kwetsbare soorten en adequater mitigerende maatregelen worden genomen. 2. Het is van belang de duur van het festival beperkt te houden, zowel in de zin van het totaal aantal dagen als het aantal uren per dag, omdat waarschijnlijk de voedselvoorziening van zowel kuikens als volwassenen afneemt tijdens het festival. 3. Het is wenselijk om de reactie van vleermuizen op hoge geluidsbelasting te onderzoeken om meer inzicht te krijgen in de effecten van

festivalorganisatie wederom rekening te houden met de resultaten uit dit onderzoek en de jaarlijkse natuurtoets.¹⁴¹ GGA constateert dat de waterhuishouding van het park dient te worden verbeterd. De schade aan de bodem van het park is na afloop van het festival door de organisator hersteld, maar er dienen in de toekomst maatregelen genomen te worden om die schade te voorkomen bijvoorbeeld door het verbeteren van de afwatering door middel van drainage. De kosten voor de aanleg zijn volgens GGA voor rekening van de organisator.¹⁴²

In het najaar van 2012 vinden er werkzaamheden plaats in het park: er wordt drainage aangebracht om de waterhuishouding, en dus de draagkracht van het veld, te verbeteren. De festivalorganisatie neemt 75% van de kosten op zich.¹⁴³

De omwonenden zijn minder te spreken over het festival nabij de Gaasperplas. Zij vormen een collectief om juridische stappen te kunnen maken tegen de vergunningverlening aan het festival in 2012. De rechtszaak zal plaatsvinden op 30 mei 2013. Ook heeft Flora te Riet, namens de Bewonersvereniging Nellestein, kritische opmerkingen naar aanleiding van de evaluatie van het festival door het stadsdeel, zoals de slechte bereikbaarheid van de klachtenlijn en de beperkingen van het onderzoek van Bureau Waardenburg b.v. Mevrouw te Riet stelt dat er geen sprake is van een werkelijke inventarisatie van de flora en fauna.¹⁴⁴

3.3 Amsterdam Open Air 2013

In 2013 geeft stadsdeel Zuidoost een vergunning af aan Amsterdam Open Air voor 20.000 bezoekers per dag. Het festivalterrein bestaat uit tien podia. Een belangrijk verschil met de vergunning van vorig jaar is dat er ook activiteiten plaatsvinden op de camping tot 04.00 uur 's nachts.¹⁴⁵ Er worden acht zienswijzen ingediend op de vergunning.¹⁴⁶ Flora te Riet doet namens de bewonersvereniging Nellestein de aanbeveling om geen vergunning te verlenen voor “iets meer vertier” op de camping en stelt dat het “een verkapte uitbreiding van het twee daagse festival [is], met alle overlast van dien.”

muziekfestivals, met name wanneer deze diep in de nacht doorgaat of wanneer zich in de directe nabijheid van de muziekbron een kraamkolonie bevindt.

¹⁴¹ Groengebied Amstelland, *Evaluatie Evenement Amsterdam Open Air 2012*, 6.

¹⁴² Idem, 5.

¹⁴³ Groengebied Amstelland, *Bijlage bij mededeling evaluatie evenementen 2013: Evaluatie Amsterdam Open Air 2013* (Amsterdam: Groengebied Amstelland), 1.

¹⁴⁴ Flora te Riet, “Eindevaluatie Open Air 2012 gepubliceerd op site Stadsdeel Zuidoost,” 13 februari 2013, geraadpleegd op 26 mei 2016 (21.15)

http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=382%3Aeind-evaluatie-open-air-2012-gepubliceerd-op-site-stadsdeel-zuidoost&catid=100%3Aevenementen&Itemid=189&lang=en

¹⁴⁵ Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Zuidoost, *Evenementenvergunning “Amsterdam Open AIR 2013* (Amsterdam: Gemeente Amsterdam Stadsdeel Zuidoost directie Dienstverlening en vergunning, afdeling vergunningen, 16 mei 2013), 1.

¹⁴⁶ Amsterdam Zuidoost, *Bijlage 1: Open AIR 2013, 8 en 9 juni 2013. Zienswijzen festival, camping* (Amsterdam, stadsdeel Zuidoost, 2013).

Daarnaast eist zij ook dat na 23.00 uur en voor 12.00 geen versterkte muziek wordt toegestaan.¹⁴⁷

De festivalorganisatie geeft Westerveld Advies de opdracht om een geluidsplan op te stellen om geluidsbelasting in de omgeving te kunnen inschatten zodat deze binnen de gestelde nomen gehouden kan worden. Dit advies wordt in mei ontvangen.¹⁴⁸ Enkele dagen later wordt de vergunning verleend voor Amsterdam Open Air. De vergunning wordt verleend op 16 mei 2013 met in de bijlage reacties op de zienswijze van diverse personen. De omwonenden dienen een voorlopige voorziening in waarmee ze het festival proberen tegen te houden. De voorziening wordt afgewezen door de rechter: “Volgens de voorzieningenrechter zijn de evenementen op voorhand niet in strijd met de bestemming van het Gaasperpark te achten.”¹⁴⁹ Bewonersvereniging Nellestein neemt een enquête af onder bewoners van de wijk die gebruikt zal worden “bij haar verzet tegen dit evenementenbeleid”.¹⁵⁰ De bewoners van 274 appartementen geven aan tegen Amsterdam Open Air te zijn, bewoners van 88 appartementen vinden het prima en 48 zijn niet voor of tegen.¹⁵¹

Op 9 juni 2013, de tweede festival dag, wordt bewoonster Flora te Riet tijdens een eenmansdemonstratie bij de ingang van het festival opgepakt, omdat zij geen identiteitsbewijs bij zich droeg. Flora te Riet bleek de demonstratie volgens de regels aan te hebben gemeld bij het stadsdeel.¹⁵² Het festival verkoopt uit.¹⁵³

Groengebied Amstelland concludeert dat het festival een succes is geweest, waaraan de goede weersomstandigheden hebben bijdragen. Het terrein blijkt het aantal bezoekers van 20.000 per dag goed te kunnen dragen.¹⁵⁴ De festivalorganisatie heeft een schoonmaakactie georganiseerd voorafgaand aan het evenement en bloemen en planten cadeau gegeven aan het verzorgingstehuis Nellestein.¹⁵⁵ Ook meldt GGA dat de festivalorganisatie heeft aangegeven graag een overeenkomst te

¹⁴⁷ Flora te Riet, *Bewonersvereniging Nellestein, Zienswijze op aanvraag t.b.v. Amsterdam Open Air B.V. voor festival Amsterdam Open Air op 8 en 9 juni 2013 in Gaasperpark, Noordoever Gaasperplas* (Amsterdam: Bewonersvereniging Nellestein, 2013), 2.

¹⁴⁸ Westerveld Advies, *Geluidsplan V5. 'Amsterdam Open Air 2013' Gaasperplas, Amsterdam Zuidoost* (Amsterdam: Westerveld Advies, 3 mei 2013), 4.

¹⁴⁹ Rechtbank Amsterdam, “Voorlopige voorziening” 10 juni 2013, geraadpleegd op 7 juni 2016, <http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBAMS:2013:CA2667>

¹⁵⁰ Bewonersvereniging Nellestein, “Resultaten enquête Open Air”, 30 mei 2013 (15:28) http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=399%3Aresultaten-enquete-open-air&catid=40%3Aactueel&Itemid=141&lang=nl

¹⁵¹ Bewonersvereniging Nellestein, “Resultaten enquête Open Air”.

¹⁵² Patrick Meershoek, “Van der Laan: agenten fout bij arrestatie activiste” *Het Parool*, 23 juli 2013 (13:30), geraadpleegd op 8 juni 2016, <http://www.parool.nl/amsterdam/van-der-laan-agenten-fout-bij-arrestatie-activiste~a3482202/>

¹⁵³ Groengebied Amstelland, *Bijlage bij mededeling evaluatie evenementen 2013: Evaluatie Amsterdam Open Air 2013* (Amsterdam: Groengebied Amstelland), 3.

¹⁵⁴ Idem, 6.

¹⁵⁵ Ibidem.

willen sluiten voor tien jaar.¹⁵⁶

In 2013 werd er meer overlast gemeld bij het stadsdeel van het geluid dan de bescherming van de natuurwaarden en de afsluiting van het park concludeert GGA. Er waren ongeveer 60 schriftelijke meldingen van bewoners. Er kwam ook een melding binnen met het verzoek tot handhaving van de Flora en Faunawet (net als vorig jaar) bij de Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Dit verzoek werd afgewezen. Dit jaar werd er voor het eerst een inloop voor bewoners georganiseerd in plaats van een informatieavond die bezocht werd door vijf bewoners. GGA concludeert dat een verdere investering in informatiebijeenkomsten in de toekomst niet nodig is.¹⁵⁷

3.4 Amsterdam Open Air 2014

Het jaar 2014 start met een krantenartikel ‘Dance spekt recreatiegebieden’ in *Het Parool*. In het artikel wordt gesteld dat dancefestivals en andere grootschalige evenementen een melkkoe zijn voor de recreatiegebieden rondom Amsterdam. Een miljoen euro werd er overgehouden aan het verhuur van terreinen voor festivals door Spaarnwoude, Amstelland, Geestmerenambacht en het Twiske.¹⁵⁸

Op 13 februari 2014 dient Amsterdam Open Air een definitieve vergunningsaanvraag in, waarvan de kennisgeving op 6 maart wordt gepubliceerd.¹⁵⁹ Hetty Litjens plaatst een kopie van de vergunningsaanvraag op haar blog ‘Heerlijkheid Gein’. Er is een vergunning verleend voor de vrijdagavond op de camping (20.00-04.00 uur), zaterdag en zondag (10.00-04.00 uur). Het festival vindt plaats op zaterdag van 12.00 tot 23.00 uur en op zondag van 13.00 tot 23.00 uur. De tijden van het festival zijn ook de tijden dat er geluid hoorbaar is.¹⁶⁰ Bewonersvereniging Nellestein blogt ook over de vergunningsaanvraag en spreekt over een bezoekersaantal van 25.000.¹⁶¹

Naar aanleiding van de publicatie van de vergunningsaanvraag worden acht bezwaarschriften ingediend tegen de vergunning vanwege verwachte geluidsoverlast, schade aan flora en fauna en de vergunningsprocedure.¹⁶²

¹⁵⁶ Groengebied Amstelland, *Bijlage bij mededeling evaluatie evenementen 2013: Evaluatie Amsterdam Open Air 2013* (Amsterdam: Groengebied Amstelland), 1.

¹⁵⁷ Groengebied Amstelland, *Bijlage bij mededeling evaluatie evenementen 2013: Evaluatie Amsterdam Open Air 2013*, 5.

¹⁵⁸ Patrick Meershoek, “Dance spekt recreatiegebieden” *Het Parool*, 16 januari 2014.

¹⁵⁹ Dagelijks bestuur, *Notitie Evaluatie Amsterdam Open Air 2014* (Amsterdam: Stadsdeel Zuidoost, 2014), 4.

¹⁶⁰ Heerlijkheid Gein, Amsterdam Zuidoost, “Aanvraag vergunning Amsterdam Open Air 2014” 4 maart 2014 (11:48), geraadpleegd op 15 juni 2016, <http://www.heliam.net/Gein/weblog/aanvraag-vergunning-amsterd.html>

¹⁶¹ Bewonersvereniging Nellestein, “Aanvraag vergunning Open Air 2014”, 5 maart 2014 (07:30), geraadpleegd op 6 april 2017,

http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=431%3Aaanvraag-vergunning-open-air-2014&catid=100%3Aevenementen&Itemid=189&lang=en

¹⁶² Dagelijks bestuur, *Notitie Evaluatie Amsterdam Open Air 2014* (Amsterdam: Stadsdeel Zuidoost, 2014), 1.

Rechtszaak

Op 6 maart staat ook de behandeling van het beroep tegen de vergunningsverlening aan Amsterdam Open Air 2012 en 2013 door de meervoudige kamer gepland. In aanloop naar deze rechtszaak riep Flora te Riet op om met zijn allen naar de rechtbank te gaan op 6 maart.¹⁶³ Tijdens de rechtszaak komen verschillende problemen aan bod. Na afloop van de rechtszaak plaatst Flora te Riet een verslag van de rechtszaak op de website van Bewonersvereniging Nellestein. Volgens haar verslag legt de rechter vast dat er een inzagetermijn van vier weken aangehouden dient te worden voor de vergunningsaanvraag en het mogelijk moet zijn om kopieën te maken van de aanvraag.¹⁶⁴ Tijdens de rechtszaak werd ook de geluidsoverlast besproken. Volgens Te Riet gaf de rechter aan dat het meten van dB(C) (laag frequent geluid) op een grote afstand lastig is en moeilijker van andere omgevingsgeluiden te onderscheiden is. Te Riet voegt hieraan toe dat dB(C) normen voor de gevel zelden worden vastgelegd, omdat ze moeilijker te meten zijn en stoorgeluiden lastiger te onderscheiden zijn. Om die reden wordt er geen gevelnorm in Db(C) opgenomen, maar wordt dB(C) alleen gemeten bij de bron met een maximaal verschil van 15dB met dB(A).¹⁶⁵

Flora te Riet: “Welke hinder 11x 115dB(C) gemeten op de ‘dansvloer’ op de gevel veroorzaakt kan moeilijk gemeten worden en ook moeilijk gecontroleerd worden en dus ook moeilijk gecorrigeerd worden. In de geluidsplannen ontbreken de contouren van dB(C), in de vergunning een gevelnorm dB(C). Zo leg je wel erg veel eigen verantwoordelijkheid bij organisatoren van festivals.”¹⁶⁶

De rechter adviseert tijdens de behandeling van het beroep van de omwonenden een mediationtraject te starten vanwege eerdere geschillen in 2012 en 2013 tussen bewoners, beheerder, organisator en stadsdeel.¹⁶⁷ Flora te Riet schrijft dat het mediationtraject is geadviseerd door de rechter “om afspraken te maken over 2014 en 2015, want gezien de opstelling van de partijen¹⁶⁸ verwacht ze

¹⁶³ Flora te Riet, “Rechtszaak vergunningverlening Open Air 2012 en 2013” Bewonersvereniging Nellestein, 22 februari 2014 (07:46), geraadpleegd op 15 juni 2016,

http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=429%3Arechtszaak-vergunningverlening-open-air-2012-en-2013&catid=40%3Aactueel&Itemid=141&lang=en

¹⁶⁴ Dit bleek in het verleden vaak twee weken te zijn en was er geen mogelijkheid om kopieën te maken; Heerlijkheid Gein, Amsterdam Zuidoost, “Verslag zitting Open Air,” 8 maart 2014 (10:14). Geraadpleegd op 10 juni 2016. <http://www.heliam.net/Gein/weblog/verslag-zitting-open-air.html>

¹⁶⁵ Flora te Riet, “Verslag rechtzaak Open Air 2012-2013” *bvNellestein*, 9 maart 2014(15:07), geraadpleegd op 10 juni 2016,

http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=432%3Averslag-rechtszaak-open-air-2012-2013&catid=100%3Aevenementen&Itemid=189&lang=nl

¹⁶⁶ Ibidem.

¹⁶⁷ Dagelijks bestuur, *Notitie Evaluatie Amsterdam Open Air 2014* (Amsterdam: Stadsdeel Zuidoost, 2014), 5.

¹⁶⁸ De spanning tussen de verschillende partijen was ook waarneembaar tijdens de informatiebijeenkomst over Amsterdam Open Air op 4 april 2016; Informatiebijeenkomst Amsterdam Open Air. Geobserveerd door Susan Hermanussen. Stadskantoor Zuidoost, 6 april 2016.

[de rechter] dat we er binnenkort weer zitten.”¹⁶⁹ Door het mediationtraject worden de betrokken partijen verplicht om met elkaar in gesprek te gaan en samen oplossingen te bedenken. De vergunningsvoorwaarden voor het festival zijn onderwerp van het gesprek.¹⁷⁰

Op 21 maart 2014 plaatst Groengebied Amstelland het nieuwsbericht dat de festivalorganisatie van Amsterdam Open Air achttien bomen heeft laten planten in het Gaasperpark. GGA stelt: “De organisatie neemt hierin haar verantwoordelijkheid voor de zorg en het behouden van de natuur in het park, en wil op deze manier graag haar steentje bijdragen.”¹⁷¹ Eind april neemt het algemeen bestuur van Groengebied Amstelland het besluit om in te stemmen met een pilot om in 2014 een bezoekersaantal van 25.000 per dag toe te staan bij festival Amsterdam Open Air. Door dit besluit wijkt GGA af van haar evenementenbeleid waarin beschreven staat dat er maximaal 20.000 bezoekers per dag toegestaan zijn.¹⁷²

Op 25 april 2014 wordt de ‘rompvergunning’ verleend (uiterlijke afgifte datum). De volledige vergunning kan nog niet verleend worden, omdat het advies van de omgevingsdienst, politie en brandweer nog niet binnen zijn. Dit is op 28 april 2014 wel het geval.¹⁷³

Op 30 april doet de rechter uitspraak over de vergunningsverlening aan festival Amsterdam Open Air in 2012 en 2013. Ze bepaalt dat de vergunning aan Amsterdam Open Air in 2012 en 2013 in strijd was met het bestemmingsplan.¹⁷⁴ De omwonenden worden in het gelijk gesteld: de Gaasperplas Noordoever had in het bestemmingsplan de functie ‘lichte recreatie’¹⁷⁵ en het evenement wordt door de rechter als een ‘zwaar evenement’ aangemerkt.¹⁷⁶ Maar er zijn twee verschillende regelingen waarmee het stadsdeel een uitzondering kan maken.¹⁷⁷ In de uitspraak wordt gesteld dat Gemeente Amsterdam bevoegd is om een vrijstelling te geven en het stadsdeel verklaarde van die bevoegdheid gebruik te gaan maken indien de rechtbank tot het besluit zou komen dat het festival in strijd is met het bestemmingsplan.¹⁷⁸ Hetty Litjens reageert op haar blog op de uitspraak van de rechter: “De rechters hebben in hun uitspraak weliswaar bepaald dat het festival in strijd is met het bestemmingsplan, maar ook dat er zicht is op legalisatie. Die legalisatie gebeurt door een toverformule of een kruimelregeling

¹⁶⁹ Flora te Riet, “Verslag rechtzaak Open Air 2012-2013”.

¹⁷⁰ Dagelijks bestuur, *Notitie Evaluatie Amsterdam Open Air 2014*, 5.

¹⁷¹ Groengebied Amstelland, “Organisatie Open Air plant bomen in Gaasperpark,” 21 maart 2014, geraadpleegd op 15 juni 2016, http://www.groengebied-amstelland.nl/content/nieuws_detail.asp?menu=00000000_000765

¹⁷² Bert Oosterga, *Voorstel: agendapunt 1* (Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2014), 1.

¹⁷³ Dagelijks bestuur, *Notitie Evaluatie Amsterdam Open Air 2014*, 54.

¹⁷⁴ Habitat advocatenkantoor omgevingsrecht, *De Rechtspraak: het beroep van bewonersvereniging Nellestein*, 30 april 2014 (Amsterdam: Habitat advocatenkantoor omgevingsrecht), 12.

¹⁷⁵ Ibidem.

¹⁷⁶ Idem, 7.

¹⁷⁷ Idem, 8.

¹⁷⁸ Idem, 7.

van de burgemeester waardoor toch een omgevingsvergunning verleend kan worden.”¹⁷⁹

Op 16 mei vindt de eerste mediationbijeenkomst plaats: er staan nog een paar bijeenkomsten gepland in de rest van het jaar.¹⁸⁰ Op 27 mei 2014 wordt inderdaad door de Gemeente Amsterdam een omgevingsvergunning verleend aan Amsterdam Open Air. Er wordt besloten “een omgevingsvergunning te verlenen voor de activiteit handelen in strijd met de regels ruimtelijke ordening (strijd met bestemmingsplan).”¹⁸¹

Op 31 mei blogt Hetty Litjens over de opbouw van Amsterdam Open Air 2014. Ze uit zorgen over het materieel dat naar het park toegebracht, de beschermde planten die weggemaaid zijn door Groengebied Amstelland en de zwaan met vier kuikens.¹⁸²

Tijdens het festival vindt er een “bescheiden demonstratie” door bewoners plaats bij de ingang van het festival.¹⁸³ Litjens stelt geluidsoverlast te ervaren van het festival: “Zoals te verwachten was is de geluidsoverlast vandaag wel heel duidelijk aanwezig, zelfs binnen in huis met gesloten ramen en deuren. Ik heb net 85,4 dB(C) gemeten vlak voor mijn deur.”¹⁸⁴

Het Parool meldt in haar festivalverslag enerzijds begrip voor de natuurliefhebbers die zich zorgen maken over de schade aan het park door het festival, maar stelt dat het “veel belangrijker is dat een groep mensen, die normaal gesproken nooit in het park zou komen, nu met eigen ogen kan zien dat er vlakbij Amsterdam een prachtig stuk natuur ligt.”¹⁸⁵

In de vergadering van Groengebied Amstelland op 12 juni 2014 wordt over de intentie gesproken om een meerjarencontract aan te gaan met de festivalorganisatie, waardoor de festivalorganisatie voldoende tijd heeft om investeringen in het park terug te verdienen. Er wordt

¹⁷⁹ Heerlijkheid Gein, Amsterdam Zuidoost, “Opbouw Open Air = afbraak park” *31 mei 2014 (12:12)* Geraadpleegd op 6 juni 2016. <http://www.heliam.net/Gein/weblog/opbouw-open-air-afbraak-par.html>

¹⁸⁰ Bewonersvereniging Nellestein, “Vergunning Open Air 2014” *14 mei 2014 (06:31)*, geraadpleegd op 15 juni 2016.

http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=441%3Avergunning-aanvraag-open-air-2014&catid=40%3Aactueel&Itemid=141&lang=en

¹⁸¹ W.H Chan, *Omgevingsvergunning* (Amsterdam: Gemeente Amsterdam, bestuurscommissie van Stadsdeel Zuidoost, 27 mei 2014), 1.

¹⁸² Heerlijkheid Gein, Amsterdam Zuidoost, “Opbouw Open Air = afbraak park” *31 mei 2014 (12:12)* Geraadpleegd op 6 juni 2016. <http://www.heliam.net/Gein/weblog/opbouw-open-air-afbraak-par.html>

¹⁸³ Heerlijkheid Gein, Amsterdam Zuidoost, “Dag 1 Open Air” *7 juni 2014 (20:23)*, geraadpleegd op 12 mei 2016, <http://www.heliam.net/Gein/weblog/dag-1-open-air.html>

¹⁸⁴ Heerlijkheid Gein weblog, “2° dag Open Air” *7 juni 2014 (20:23)*, geraadpleegd op 30 mei 2016, <http://heliam.net/GeinDrie/blog/2e-dag-open-air.html>

¹⁸⁵ Maarten van Dun, “Een beetje schaamteloos is best lekker op Amsterdam Open Air” *Het Parool*, *8 juni 2014 (13.42)*, geraadpleegd op 15 juni 2016,

http://www.parool.nl/parool/nl/4/AMSTERDAM/article/detail/3668940/2014/06/08/Een-beetje-schaamteloos-is-best-lekker-op-Amsterdam-Open-Air.dhtml?utm_source=dailynewsletter&utm_medium=email&utm_campaign=20140610

gedacht aan een periode van tien jaar.¹⁸⁶

In opdracht van Amsterdam Open Air wordt er eind juli 2014 een rapport opgesteld door Bureau Waardenburg bv. De organisatie heeft de opdracht gegeven om eventueel versturende effecten van het festival op de beschermende natuurwaarden van het gebied zoveel mogelijk te beperken. Er is een quickscan Flora- en faunawet inclusief een broedvogel- en vleermuisinventarisatie uitgevoerd in 2014 en in het voorjaar van 2014 heeft er nogmaals een inventarisatie plaatsgevonden.¹⁸⁷ Er worden geen verstoringen van broedvogels, vleermuizen en beschermde soorten als amfibieën aangetoond. Verstoring van broedvogels wordt mogelijk geacht, maar de genomen maatregelen hebben een belangrijke en effectieve rol gespeeld in de voorkoming daarvan.¹⁸⁸ Er wordt aanbevolen maatregelen te nemen om beschermde planten te beschermen.¹⁸⁹

Op 24 juli vindt de evaluatiebijeenkomst plaats van het stadsdeel met ketenpartners, Groengebied Amstelland en Amsterdam Open Air en op 18 september een evaluatiebijeenkomst met bewoners. In het evaluatierapport wordt geconcludeerd dat het evenement “zonder grote incidenten en in het algemeen naar tevredenheid verlopen [is].”¹⁹⁰ Op basis van de enquêteresultaten van de organisator en mediaberichten wordt geconcludeerd dat het festival bijdraagt aan een positieve beleving van het stadsdeel en het Zuidoost positioneert als “gastvrij, creatief en levendig.”¹⁹¹ De economische spin-off is door de festivalorganisator vastgesteld op 160.000 euro.¹⁹² Tijdens het festival werden 35 meldingen ontvangen van geluidsoverlast, na afloop 26 klachten. Volgens de evaluatie bleef het geluidsniveau binnen de gestelde normen: metingen werden verricht door Bureau Westerveld in opdracht van de festivalorganisatie.¹⁹³ Naar aanleiding van de evaluatie in 2013 werden maximale geluidswaarden bijgesteld van 103 naar 100dB(A) en van 118dB(C) naar 115dB(C) (gemeten op 25 meter afstand van de bron).¹⁹⁴ In de aanbevelingen voor het vergunningsproces wordt opgenomen dat onderzoeken naar de meetbaarheid van lage bastonen op de gevel beperkt kunnen worden. De maatregelen ter bescherming van de ecologie werden genomen op basis van het advies

¹⁸⁶ Groengebied Amstelland, *Mededelingen: agendapunt 15. Algemeen bestuur* (Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2014), 6.

¹⁸⁷ K. L. Krijgsveld, D. Egmond en D. Beuker, *Ecologische effecten van Amsterdam Open Air 2014: Toetsing in het kader van Flora- en faunawet inclusief broedvogel- en vleermuisinventarisatie* (Culemborg: Bureau Waardenburg bv, 2014), 7.

¹⁸⁸ “De organisatie van het festival treft een uitgebreide set gestandaardiseerde maatregelen om verstoring te voorkomen, zoals het plaatsen van bezielde hekken langs struweel en langs kwetsbare locaties, het ontoegankelijk maken van terreinen die niet tot de hoofdroutes en muziekpleinen behoren, alsook het beperken van de georganiseerde activiteiten tot de periode tussen 12:00-13:00 en 23:00 uur.” (K. L. Krijgsveld, D. Egmond en D. Beuker, *Ecologische effecten van Amsterdam Open Air 2014*, 22)

¹⁸⁹ Idem, 31.

¹⁹⁰ Dagelijks bestuur, *Notitie Evaluatie Amsterdam Open Air 2014*, 9.

¹⁹¹ Idem, 3.

¹⁹² Dagelijks bestuur, *Notitie Evaluatie Amsterdam Open Air 2014*, 3.

¹⁹³ Idem, 6.

¹⁹⁴ Idem, 8.

van GGA en Bureau Waardenburg.¹⁹⁵ Daarnaast is het vergunningsproces conform de regels verlopen en wordt er geconcludeerd dat het bezoekersaantal van 20.000 bezoekers voldoet.¹⁹⁶ Eerder gaf Groengebied Amstelland toestemming voor 25.000 bezoekers per dag, maar hiermee is het stadsdeel blijkbaar niet akkoord gegaan.

In een interview met *De Volkskrant* geeft directeur Jan Hylkema van Recreatie Noord-Holland aan dat festivals een steeds belangrijkere bron van inkomsten zijn voor de organisatie.¹⁹⁷ Recreatie Noord-Holland heeft de verantwoordelijkheid over de recreatiegebieden, in opdracht van Groengebied Amstelland.¹⁹⁸ Hylkema stelt dat met de pachtsommen die de organisatoren betalen, de rest van het jaar de natuur in de regio onderhouden wordt. “Gemeenten bezuinigen op van alles, ook op hun recreatieterreinen. Met festivals verdienen wij onszelf terug.”¹⁹⁹ Daartegenover stelt hij dat de organisatie ook goed op de natuur past tijdens evenementen.²⁰⁰

Opiniestukken

In september 2014 worden in een korte periode drie opiniestukken geplaatst in *Het Parool* die indirect of direct te koppelen zijn aan Amsterdam Open Air. Net als de omwonenden spreekt Peter Welp in zijn opiniestuk over de geluidsoverlast door lage bastonen. Die bastonen worden door de omwonenden omschreven als “de monotone dreun van Amsterdam Open Air.”²⁰¹ Peter Welp spreekt van ‘decibelterreur’. Welp uit kritiek op de gemeente wanneer hij zegt dat de vergunning die zij verstrekken ervan uit gaat dat basgeluiden zich net zo bewegen als hoge tonen, terwijl de bastonen zich ver buiten de berekende zone nog manifesteren. De lage tonen bevatten meer energie, dragen verder en buigen zich om en over gebouwen heen. Volgens Peter Welp laat het gedreun “de kopjes in de kastjes rammelen en ramen en deuren in de sponningen resoneren,” zo stelt hij in *Het Parool*.²⁰² Hij vraagt het stadsdeel, “of liever nog de gemeente” een gevelnorm in dB(c) op te stellen.²⁰³

Sjoerd Wynia, festivalorganisator van onder andere Amsterdam Open Air, geeft in zijn opiniestuk zijn visie op de huidige problemen omtrent festivals. Hij reageert op Peter Welp en stelt dat

¹⁹⁵ Dagelijks bestuur, *Notitie Evaluatie Amsterdam Open Air 2014*, 6.

¹⁹⁶ *Idem*, 9.

¹⁹⁷ Merijn Rengers en Guido van Eijck, “Festivalparadijs in de polder” *De Volkskrant*, 23 augustus 2014.

¹⁹⁸ Groengebied Amstelland, “De organisatie”, geraadpleegd op 29 mei 2016, http://www.groengebied-amstelland.nl/content/content.asp?menu=01600005_000000

¹⁹⁹ Merijn Rengers en Guido van Eijck, “Festivalparadijs in de polder”.

²⁰⁰ *Ibidem*.

²⁰¹ Heerlijkheid Gein, Amsterdam Zuidoost, “Dag 2 Open Air” 8 juni 2014 (20:30), geraadpleegd op 29 mei 2016, <http://www.heliam.net/Gein/weblog/dag-2-open-air.html>

²⁰² *Ibidem*.

²⁰³ Peter Welp, “Buitenfestivals zijn ‘decibelterreur’ voor omwonenden”, *Het Parool*, 3 september 2014 (20:15), geraadpleegd op 29 mei 2016., <http://www.parool.nl/parool/nl/30700/OPINIE/article/detail/3736007/2014/09/03/Buitenfestivals-zijn-decibelterreur-voor-omwonenden.dhtml>

er wel degelijk “uitputtende maatregelen genomen worden getroffen om de geluidsoverlast te beperken.”²⁰⁴ Daarnaast stelt hij dat er “door de aanhoudende conflicten en de grote onzekerheid of een vergunning het jaar erop verleend zal worden, nu nauwelijks een motief is om aan een langetermijnrelatie te bouwen.”²⁰⁵ De oplossing die Wynia voor ogen heeft: een centraal aangestuurd evenementenbeleid. Hierdoor kan de spreiding en intensiteit van evenementen beter in de gaten gehouden worden en kunnen meerjarenafspraken met festivalorganisatoren gemaakt worden.²⁰⁶

Hetty Litjens reageert in haar opiniestuk op Wynia. Litjens is van mening dat het aantal klachten verminderd is, niet zoals Wynia stelt door “uitputtende maatregelen”²⁰⁷, maar door het mediationtraject dat door de rechter werd opgelegd dat “litiganten verbiedt nog meer bezwaren in te dienen tegen nieuwe festivals.”²⁰⁸ Daarnaast suggereert ze dat er ook sprake is van “een zeer innige band tussen evenementenorganisatoren, de gemeentetop en de Amsterdamse media.”²⁰⁹ Litjens heeft kritiek op de relatie tussen de burgemeester van Amsterdam, de heer van der Laan en de festivalorganisatoren. Zij stelt dat de festivalorganisatoren zich gesterkt voelen door de steun van de burgemeester. Hierdoor “gaan [Wynia en Groet] stug door zonder ook maar iets toe te geven [...] Amsterdam Open Air wil steeds verder uitbreiden, met steeds meer bezoekers en wil een contract voor tien jaar.”²¹⁰

Bestuurscommissievergadering: evaluatie Amsterdam Open Air 2014

Op 23 september 2014 bespreekt de bestuurscommissie van Zuidoost de evaluatie van Amsterdam Open Air 2014. Onderdeel van de vergadering zijn sprekers Mevrouw te Riet (voorzitter van de Bewonersvereniging Nellestein), Mevrouw Happel (nieuwe buurtbewoner), Meneer Wynia (festivalorganisatie Open Air) en Meneer Bromet (productieleider No Limit). Bijdragen van deze sprekers zijn niet opgenomen in de notulen van de vergadering. Mevrouw Martin (VVD) opent het eerste termijn. Zij is na het horen van de inbreng van de sprekers positief over het festival: jongeren zijn betrokken bij het festival en het festival is goed voor het imago van Zuidoost. Daarnaast neemt de

²⁰⁴ Sjoerd Wynia, “Amsterdam moet het festivalbeleid centraal aansturen” *Het Parool*, 16 september 2014, geraadpleegd op 29 mei 2016, <http://www.parool.nl/opinie/-amsterdam-moet-het-festivalbeleid-centraal-aansturen~a3749057>

²⁰⁵ Ibidem.

²⁰⁶ Sjoerd Wynia, “Amsterdam moet het festivalbeleid centraal aansturen”.

²⁰⁷ Ibidem.

²⁰⁸ Hetty Litjens, “Het is geen feest met al die festivals” *Het Parool*, 18 september 2014 (19:11), geraadpleegd op 6 juni 2016, <http://www.parool.nl/opinie/het-is-geen-feest-met-al-die-festivals~a3750480/>

²⁰⁹ Hetty Litjens, “Het is geen feest met al die festivals”.

²¹⁰ Ibidem.

festivalorganisatie binnen de mogelijkheden maatregelen om de overlast te beperken, de organisatie is maatschappelijk betrokken en ze doen hun best om iets terug te doen voor het park.²¹¹

De heer Leeuwin (GroenLinks) is tevreden over het evaluatierapport waarin accenten zijn gelegd op het in gesprek blijven met de (kritische) bewoners, het betrekken van jongeren en het houden van enquêtes. Het is volgens de heer Leeuwin “een goede zaak” dat het rehabiliteren van het terrein op de planning staat.²¹² De heer Van Dijk (D66) vindt een positief aspect van het festival dat het doelgroepen naar Zuidoost trekt die daar anders in mindere mate komen. Het gebied wordt volgens Van Dijk ernstig belast en hij pleit ervoor dat GGA de inkomsten besteedt aan het gebied. Hij vraagt welke activiteiten het stadsdeel verricht heeft en tegen welke prijs het terrein beschikbaar wordt gesteld. Van Dijk uit ook zorgen over het feit dat de locatie voor een langere tijd onttrokken wordt aan bewoners en vraagt of er geen alternatieve locaties beschikbaar zijn.²¹³ Daarnaast vraagt hij nog naar de stand van de procedures naar aanleiding van de bezwaarschriften die ingediend zijn en naar het feit dat het onderzoek naar bastonen beperkt wordt. Hij vraagt: wie gaat de meting doen, wat zijn de kosten en wie is er verantwoordelijk? Meneer Butt (ChristenUnie) geeft aan dat het juridische traject niet opgenomen is in de evaluatie. De rechter heeft besloten dat de vergunningsaanvraag in strijd was met het bestemmingsplan; de aanvraag had moeten worden afgewezen. Daarnaast stelt hij de cijfers in de evaluatie aan de orde. Hij vindt dat het stadsdeel zelf onderzoek moet doen naar de economische voordelen voor lokale ondernemers: de cijfers die zijn opgenomen in de evaluatie zijn afkomstig van een commerciële organisatie (Amsterdam Open Air). Meneer Jaensch (VVD) interrumpeert meneer Butt en vraagt aan hem waarom er een evaluatie nodig is om een juridische kwestie aan te kaarten: die kwestie heeft niets te maken met de organisatie van het evenement. Daarnaast vraagt de VVD of het onderzoek naar de economische spin-off uitgevoerd moet worden vanuit het stadsdeel. Hierop reageert meneer Butt dat er zojuist een toezegging van een specificatie is gegeven. Meneer Jaensch geeft aan dat de toezegging komt van de festivalorganisatie. Meneer Butt verzoekt vervolgens de portefeuillehouder de specificatie aan het Algemeen Bestuur door te geleiden. In de notulen is, zonder argumentatie, opgenomen: “Zuidoost heeft haar doelstelling in de afgelopen vier jaar behaald met andere festivals, zoals Kwakoe, de Dag van 1000 Culturen en het Gospel festival.”²¹⁴

Mevrouw de Boer (OZO) meldt dat 9% van de bezoekers, 3600 jongeren, uit Zuidoost het festival hebben bezocht en is van mening dat het stadsdeel weinig betekent voor jongeren in Zuidoost. Ze vindt het onbegrijpelijk dat het Algemeen Bestuur het een punt vindt dat een weekend per jaar het

²¹¹ Stadsdeel Zuidoost, *Besluitenlijst van de oordeelsvormende vergadering van het Algemeen Bestuur van de Bestuurscommissie Zuidoost d.d. 23 september 2014* (Amsterdam: Stadsdeel Zuidoost, 2014), 4.

²¹² Ibidem.

²¹³ Stadsdeel Zuidoost, *Besluitenlijst van de oordeelsvormende vergadering van het Algemeen Bestuur van de Bestuurscommissie Zuidoost d.d. 23 september 2014*, 4.

²¹⁴ Idem, 6.

park aan Open Air wordt besteed, terwijl het grootste gedeelte voor iedereen begaanbaar blijft. Ze stelt dat het verplaatsen van het festival naar een andere locatie “onaantrekkelijk zou worden bevonden”.²¹⁵ Meneer Idsinga (PvdA) reageert op de bijdrage van GroenLinks waarin zij stelde dat er overleg moet blijven plaatsvinden met de bewoners. De PvdA verzoekt het Dagelijks Bestuur om vertegenwoordigers van bewoners te betrekken bij de evaluatie van het festival. Daarnaast geeft hij aan dat er vrij snel gestart is met de vergunningprocedure en constateert dat daarbij niet alle bezwaarschriften zijn afgehandeld.²¹⁶ De heer Butt (CU) reageert “en vraagt naar de waarde van een bezwaarschrift dat eerst door een overheidsinstantie wordt afgewezen waarna de indiener in beroep gaat en dan door de rechter in het gelijk wordt gesteld. Vervolgens doet die overheidsinstelling niets met de uitspraak”, stelt hij.²¹⁷ Mevrouw de Boer interrumpeert en corrigeert de uitspraak van de CU. Zij stelt dat er een aantal lopende bezwaarschriften zijn en dat de evaluatie eigenlijk voorbarig is: de bezwaarschriften hadden meegenomen moeten worden.²¹⁸

Ten slotte reageert portefeuillehouder mevrouw Dalgiesch (PvdA) op de vragen en mededelingen van de bestuurscommissieleden. De technische vragen zullen beantwoord worden door meneer Jaensch (VVD). Mevrouw Dalgiesch geeft aan dat het Algemeen Bestuur overwegend positief is en geeft aan dat er bij elk evenement sprake is van overlast, zoals ook de insprekers aangaven. Ze kan geen uitspraak doen over twee weken op- en afbouwtijd, waarnaar meneer Van Dijk vroeg.²¹⁹ Ze geeft aan dat het Algemeen Bestuur de rechterlijke uitspraak heeft ontvangen en vindt het niet aan de orde deze op te nemen in de evaluatie. De economische spin-off van 160.000 euro is niet door het stadsdeel geconstateerd. Er is niet gedacht aan het controleren van dit bedrag; dit wordt ook niet gedaan bij andere evenementen in het stadsdeel. Er is volgens haar geen toevoegde waarde om dit enkel voor dit evenement te laten onderzoeken. Ze wijst op het feit dat het een stedelijk evenementenbeleid is en de economische spin-off op dat niveau in kaart gebracht zou moeten worden. Het is haar niet bekend of dit onderzoek wordt uitgevoerd door de gemeente.²²⁰

In de notulen wordt opgenomen: “de verstrekte vergunning is juridisch gegrond.”²²¹ Daarnaast geeft mevrouw Dalgiesch aan “dat de Raad van State zich momenteel buigt over het geschil. Tegelijkertijd heeft de rechter aangegeven dat er een wijziging van het bestemmingsplan moet liggen.

²¹⁵ Stadsdeel Zuidoost, *Besluitenlijst van de oordeelsvormende vergadering van het Algemeen Bestuur van de Bestuurscommissie Zuidoost d.d. 23 september 2014*, 6.

²¹⁶ Ibidem.

²¹⁷ Stadsdeel Zuidoost, *Besluitenlijst van de oordeelsvormende vergadering van het Algemeen Bestuur van de Bestuurscommissie Zuidoost d.d. 23 september 2014*, 6.

²¹⁸ Idem, 7.

²¹⁹ Idem, 4.

²²⁰ Idem, 8.

²²¹ Idem, 9.

Dit zal te zijner tijd aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd.”²²² Mevrouw Dalgliesch stelt geen inzicht te hebben in de financiële vergoeding van de festivalorganisatie aan Groengebied Amstelland.²²³ Ook meneer Jaensch, die overigens een nevenfunctie heeft als bestuurslid bij Groengebied Amstelland, geeft geen antwoord op die vraag, maar geeft aan dat het “draagvlak verhogend” kan werken als opbrengsten uit het gebied ook ten goede komen aan het gebied en “geormerkt worden.”²²⁴ Er zijn wel kosten voor het stadsdeel door de inzet van ambtenaren voor overleg met bewoners en vergunningen. De technische vragen omtrent de lage bastonen en de kosten en verantwoordelijkheid voor het gebruiksklaar maken van het gebied kunnen schriftelijk ingediend worden.²²⁵

Bestuurscommissievergadering: evaluatie van het evenementenbeleid

Op 18 november 2014 bespreekt de bestuurscommissie de evaluatie van het evenementenbeleid. Er wordt besloten de geluidsnorm die is opgenomen in het locatieprofiel van de Gaasperplas Noordoever aan te passen. De maximale norm op de dansvloer wordt verlaagd naar 100dB(A) en 115 dB(C). De maximale gevelnorm blijft gelijk, maar deze wordt anders genoteerd: “De 67dB(A) (niet gecorrigeerd, dus ‘ruwe’ meetdata) komt ongeveer overeen met de oude meteo gecorrigeerde norm van 63dB(A) op de woongevels.”²²⁶ Er wordt “uitdrukkelijk rekening gehouden” met klachten van bewoners.²²⁷ Daarnaast adviseert Stadsdeel Zuidoost aan de gemeente Amsterdam onderzoek te laten doen naar de maximale ‘behapbare’ geluidsnormen en naar betere manieren om het geluid te handhaven. Het stadsdeel acht de meting van de bas of de lage tonen, uitgedrukt in dB(C) van belang.²²⁸

3.5 Amsterdam Open Air 2015

In januari 2015 publiceert Stadsdeel Zuidoost een bericht op haar website waarin wordt geschreven dat een akkoord tussen de partijen bereikt is. Stadsdeel Zuidoost, Groengebied Amstelland, Sjoerd Wynia en de buurtbewoners hebben een samenwerkingsovereenkomst ondertekend waarbij de nadruk

²²² Stadsdeel Zuidoost, *Besluitenlijst van de oordeelsvormende vergadering van het Algemeen Bestuur van de Bestuurscommissie Zuidoost d.d. 23 september 2014*, 9.

²²³ Dagelijks bestuur, *Notitie: evaluatie evenementennota Amsterdam Zuidoost ‘ZO levendig en gastvrij’, inclusief aangepaste locatieprofielen* (Amsterdam: Stadsdeel Zuidoost directie S&B/REA, 2014), 8.

²²⁴ Stadsdeel Zuidoost, *Besluitenlijst van de oordeelsvormende vergadering van het Algemeen Bestuur van de Bestuurscommissie Zuidoost d.d. 23 september 2014*, 9.

²²⁵ Stadsdeel Zuidoost, *Besluitenlijst van de oordeelsvormende vergadering van het Algemeen Bestuur van de Bestuurscommissie Zuidoost d.d. 23 september 2014*, 9.

²²⁶ Dagelijks bestuur, *Notitie: evaluatie evenementennota Amsterdam Zuidoost ‘ZO levendig en gastvrij’, inclusief aangepaste locatieprofielen*, 9.

²²⁷ Ibidem.

²²⁸ Idem, 7.

ligt op het stimuleren van nauwe samenwerking om overlast verder te beperken.²²⁹

In het nieuwsbericht van het stadsdeel wordt gemeld dat de samenwerking tussen de verschillende partijen heeft geleid tot meer begrip voor de klachten van omwonenden en dat de bewoners meer inzicht hebben gekregen in de moeite die de festivalorganisatie doet om overlast te beperken. De gesprekken hebben geresulteerd in een afsprakenlijst waar onder andere overlast beperkende maatregelen zijn opgenomen. De overeenkomst betekent idealiter winst voor alle betrokkenen.²³⁰ In de overeenkomst werd ook opgenomen dat ondertekenaars (omwonenden) verplicht zijn om hun bezwaren tegen de omgevingsvergunning voor het festival in 2014 in te trekken, dat bewoners die deze afsprakenlijst ondertekenen geen nieuwe juridische procedures starten tegen de gemeente en/of Amsterdam Open Air tot met het festival in 2015 en dat de bewonersvereniging ervoor zal zorgen dat haar leden lopende procedures intrekken en geen nieuwe procedures starten. Klachten en/of opmerkingen mogen wel gemeld worden.²³¹

Bewoonster Hetty Litjens reageert in haar blog op de overeenkomst en beschrijft het mediationtraject als een “pure propagandaslag voor Open Air”.²³² Het mediationtraject “heeft er enkel voor gezorgd dat bezwaarmakers monddood zijn gemaakt.”²³³

Op 16 februari dient Amsterdam Open Air haar aanvraag voor een evenementenvergunning in voor Amsterdam Open Air 2015 en Camping Amsterdam Open Air 2015.²³⁴ De aanvraag wordt gepubliceerd op 26 februari 2014.²³⁵

Emile Jaensch (Dagelijks bestuur Zuidoost, VVD) blogt dat het aantal bezoekers aan evenementen in Zuidoost in 2014 gelijk is gebleven aan die van 2013 en de klachten bij onder andere Amsterdam Open Air ten opzichte van 2013 zijn afgenomen. Hij concludeert dat de acceptatie van evenementen is toegenomen. Daarnaast somt hij in zijn blog een scala van positieve effecten van evenementen voor Zuidoost op, van het leveren van een bijdrage aan een positief beeld van Zuidoost

²²⁹ Gemeente Amsterdam, stadsdeel Zuidoost, “Muziekfestival Amsterdam Open Air bereikt akkoord met bewonersvereniging,” 19 januari 2015, geraadpleegd op 7 juni 2016, <https://www.amsterdam.nl/gemeente/bestuurscommissies/bestuurscommissie-zo/persberichten/2015/muziekfestival/>

²³⁰ Ibidem.

²³¹ Bewonersvereniging Nellestein, “Afsprakenlijst,” geraadpleegd op 23 maart 2016, <http://www.bvnellestein.nl/joomla/files/afsprakenlijst%20zonder%20namen.pdf>

²³² Heerlijkheid Gein Weblog, “Einde aan de onmin” 22 januari 2015 (14:07), geraadpleegd op 10 juni 2016, <http://heliam.net/GeinDrie/blog/einde-aan-onmin.html>

²³³ Heerlijkheid Gein Weblog, “Zitting Raad van State” 1 mei 2015 (13:54), geraadpleegd op 29 mei 2016, <http://heliam.net/GeinDrie/blog/zitting-raad-van-state.html>

²³⁴ Gemeente Amsterdam, stadsdeel Zuidoost, *Vergunning Amsterdam Open Air 2015 en Camping Amsterdam Open Air 2015* (Amsterdam: Gemeente Amsterdam, 2015), 1.

²³⁵ Gemeente Amsterdam, “Aanvraag evenementenvergunning Amsterdam Open Air,” 26 februari 2015, geraadpleegd op 16 juni 2016, <https://www.amsterdam.nl/nieuwsarchief/bekendmakingen/bekendmakingen-2015/stadsdeel-zuidoost/week-9/aanvraag-amsterdam/>

tot het genereren van inkomsten voor onderhoud van het gebied.²³⁶

Hetty Litjens reageert op de blog van Jaensch. Ze meldt dat ze nog geen cijfers heeft gezien van de opbrengsten van evenementen die gebruikt kunnen worden voor het gebied: “Meneer Jaensch en Groengebied Amstelland weigeren nog steeds inzage te geven in de cijfers.”²³⁷

Op 7 april vindt er overleg plaats over de beperking van de schade en overlast tussen de bewonersvereniging, Amsterdam Open Air, Groengebied Amstelland en het stadsdeel. Hieruit komt een lijst met maatregelen voort die de festivalorganisatie gaat nemen. De organisatie beantwoordt in de brief ook vragen die tijdens de bijeenkomst aan de orde kwamen.²³⁸ Een dag later ontvangt Flora te Riet een brief van Prohold BV met de onderzoeksresultaten van het bodemonderzoek waartoe zij opdracht had gegeven. De aanleiding van het onderzoek is “de achteruitgang van de grasmat en de bodem als gevolg van zware betreding/belasting ten behoeve van een periodiek weerkerend festival in het park.”²³⁹ Prohold BV concludeert dat de slechte bodemgesteldheid het resultaat is van intensieve betreding en verdichting waarbij de periodiek weerkerende festivals een hoofdrol spelen en de getroffen maatregelen dit niet voorkomen hebben. De bodem van het park zal verslechteren wanneer het park intensief betreed blijft worden.²⁴⁰

Op 20 april meldt Flora te Riet op de website van de Bewonersvereniging dat ze haar bezwaar tegen de omgevingsvergunning heeft ingetrokken, zoals vastgelegd was in de afsprakenlijst van het mediationtraject.²⁴¹

Op 30 april wordt het hoger beroep behandeld van de bewoners, de festivalorganisatie en de burgemeester van Amsterdam. Alle partijen zijn in hoger beroep gegaan tegen de uitspraak van de rechter in 2014 over de evenementenvergunning aan het festival in 2012 en 2013. De burgemeester en Amsterdam Open Air zijn van mening dat de rechter onjuist geoordeeld heeft: het gebruik van het park voor het festival is volgens hen niet in strijd met het bestemmingsplan. De burgemeester beroept zich enerzijds op het feit dat van het bestemmingsplan incidenteel afgeweken kan worden en omdat het om “kortdurend incidenteel gebruik gaat”. De omwonenden zijn van mening dat de rechter onjuist

²³⁶ Emile Jaensch, “Aantal bezoekers evenementen in Zuidoost stabiel”, 24 maart 2015 (09:17), geraadpleegd op 15 juni 2016, <http://emilejaensch.punt.nl/content/2015/03/Aantal-bezoekers-evenementen-in-Zuidoost-stabiel>

²³⁷ Heerlijkheid Gein Weblog, “Zuidoost op de kaart”, 24 maart 2015 (15:10), geraadpleegd op 15 juni 2016, <http://www.heliam.net/GeinDrie/blog/zuidoost-op-de-kaart.html>

²³⁸ Bewonersvereniging Nellestein, “Overlastbeperkende maatregelen Amsterdam Open Air 2015,” geraadpleegd op 12 mei 2016, <http://bvnellestein.nl/joomla/files/overlastbeperkende%20maatregelen%20amsterdam%20open%20air%202015.pdf>

²³⁹ Gerrit Jan van Prooijen, *Beoordeling bodem Gaasperpark, 8 april 2015* (Arnhem: Prohold Boomtechnisch advies, 2015), 1.

²⁴⁰ Idem, 4.

²⁴¹ Flora te Riet, “Stand van zake evenementen Gaasperplaspark” 20 april 2015 (18:36), geraadpleegd op 10 juni 2016. http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=482%3Astand-van-zake-evenementen-gaasperplaspark&catid=100%3Aevenementen&Itemid=189&lang=en

heeft geoordeeld dat het festival mocht worden toegestaan ondanks dat het in strijd was met het bestemmingsplan. Op 1 juli 2014 oordeelt de rechter: De burgemeester en Amsterdam Open Air worden in het gelijk gesteld.²⁴²

De evenementenvergunning voor Open Air wordt op 4 mei 2015 verleend. Op 21 mei 2015 wordt de aanvraag van de omgevingsvergunning gepubliceerd op de website van de gemeente Amsterdam.²⁴³ In voorbereiding op het festival verstuurt Amsterdam Open Air een bewonersbrief²⁴⁴ en organiseert zij een schouw met de bewonersvereniging en Groengebied Amstelland om kwetsbare plekken aan te wijzen in het park. De schouw is onderdeel van de afsprakenlijst die voortkwam uit de bijeenkomst eerder dit jaar.²⁴⁵

Hetty Litjens blogt over de start van de opbouw van het festival. Ze constateert dat de opbouw al voor 08.00 uur gestart is, bescherming van de bomen na de start van de opbouw werd aangebracht en er weer beschermde planten zijn afgemaaid.²⁴⁶ Een aantal bewoners uit Nellestein en Gein roepen op om bezwaar te maken tegen de vergunningsverlening aan Amsterdam Open Air.²⁴⁷

Op 3 juni wordt de verleende omgevingsvergunning gepubliceerd op de website van gemeente Amsterdam. Op 5 juni opent de camping en de dag erna start het festival. Hetty Litjens beschrijft zowel verbeteringen als verslechtingen met betrekking tot de genomen maatregelen ten opzichte van vorig jaar.²⁴⁸ Ze maakt zich zorgen over mogelijke schade aan de bomen en boomwortels doordat bezoekers van het festival fietsen tegen bomen plaatsen en een pad gebruiken dat nog niet geasfalteerd is.²⁴⁹ Beide festivaldagen wordt er geprotesteerd, waarbij ook Jasper Groen aanwezig is van GroenLinks.²⁵⁰ Na de afbouw van het festival ligt het Gaasperpark “er weer triest bij. Vertrapt en lelijk” schrijft de blogger op Heerlijkheid Gein.²⁵¹

In een festivalverslag van het festival schrijft *Het Parool*: “Een festival als Amsterdam Open Air moet je door je wimpers ervaren.” Er wordt positief geschreven over de muzikaliteit en de locatie

²⁴² Raad van State, “Uitspraak” 1 juli 2015, geraadpleegd op 16 juni 2016.

<http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2015:2028>

²⁴³ Gemeente Amsterdam, “Bekendmakingen”, geraadpleegd op 9 mei 2016,

<https://www.amsterdam.nl/nieuwsarchief/bekendmakingen/bekendmakingen-2015/stadsdeelzuidoost/week-21/aanvraag-0/>

²⁴⁴ Katershofenzo, “Open Air in Gaasperpark,” 23 mei 2015, geraadpleegd op 18 mei 2016,

<http://www.kantershofenzo.nl/open-air-in-gaasperpark>

²⁴⁵ Bewonersvereniging Nellestein, “Overlastbeperkende maatregelen Amsterdam Open Air 2015.

²⁴⁶ Heerlijkheid Gein Weblog, “Opbouw Amsterdam Open Air,” 30 mei 2015 (14:27), geraadpleegd op 19 mei 2016, <http://heliam.net/GeinDrie/blog/opbouw-amsterdam-open-air.html>

²⁴⁷ Heerlijkheid Gein Weblog, “Maak bezwaar tegen Open Air,” 31 mei 2015, geraadpleegd op 16 mei 2016, <http://www.heliam.net/GeinDrie/blog/maak-bezwaar-tegen-open-air.html>

²⁴⁸ Heerlijkheid Gein Weblog, “1^e dag Open Air,” 6 juni 2015, geraadpleegd op 19 mei 2016,

<http://heliam.net/GeinDrie/blog/1e-dag-open-air.html>

²⁴⁹ Heerlijkheid Gein Weblog, “1^e dag Open Air”

²⁵⁰ Ibidem.

²⁵¹ Heerlijkheid Gein Weblog, “Opgeruimd staat nog niet netjes,” 11 juni 2015, geraadpleegd op 16 mei 2016, <http://heliam.net/GeinDrie/blog/opgeruimd-staat-nog-niet.html>

wordt “bemind”. Er wordt ook verwezen naar de actievoeders die de bezoekers eraan herinneren dat zij de natuur jaarlijks “vertrapt, hindert en schaadt.” Al trekken de jongeren zich daar niets van aan, volgens *Het Parool*.²⁵²

Rechtszaak

Op 6 augustus 2015 vindt de hoorzitting plaats over de bezwaarschriften tegen de evenementenvergunning die ondanks het verbod toch lijken te zijn ingediend. Hetty Litjens stelt dat 59 van de 147 ingediende bezwaarschriften onontvankelijk zijn verklaard, omdat ze te laat werden ingediend. De bewoners zijn ontevreden, omdat een vergunning pas laat wordt afgegeven en er onduidelijkheid bestaat over de startdatum van het termijn waarin bezwaar gemaakt kan worden.²⁵³

Mediaberichten

In een artikel in *Trouw* wordt een overzicht gegeven van de kosten en baten van Amsterdamse festivals. Wynia uit vermoeidheid over het moeizaam verlopende organisatieproces: "Al vijf jaar vindt Amsterdam Open Air plaats in het Gaasperpark. En al vijf jaar worden er procedures tegen ons aangespannen."²⁵⁴ Hij geeft toe dat er in 2011 behoorlijk veel klachten binnenkwamen, maar dat ze op basis daarvan in gesprek zijn gegaan met bewoners en overlastbeperkende maatregelen hebben genomen. Daarnaast plaatst Wynia tegenover de kleine groep bewoners die overlast ervaren van het festival de 40.000 bezoekers die jaarlijks van het festival genieten. Daarvan komt volgens hem de helft uit Amsterdam.²⁵⁵

Ook muziekplatform *3voor12* gaat in gesprek met de festivalorganisator. Wynia geeft in het interview aan zich bewust te zijn van de overlast van Amsterdam Open Air, “maar het veroorzaakt overlast. Punt.”²⁵⁶ Hij geeft aan dat het “een probleem [is] dat de gemeente moet oplossen.”²⁵⁷ Daarnaast zijn stadsdelen ook blij met het positieve nieuws rond festivals, stelt hij. Het maakt een wijk

²⁵² Bien Dorren, “Een festival als Open Air moet je door je wimpers ervaren”, *Het Parool*, 7 juni 2015, geraadpleegd op 19 mei 2016, <http://www.parool.nl/parool/nl/31483/FESTIVALZOMER/article/detail/4060009/2015/06/07/Een-festival-als-Open-Air-moet-je-door-je-wimpers-ervaren.dhtml>

²⁵³ Heerlijkheid Gein Weblog, “59 bezwaren onontvankelijk”, 9 augustus 2015 (11:07), geraadpleegd op 18 mei 2016, <http://www.heliam.net/GeinDrie/blog/59-bezwaren-onontvankelijk.html>

²⁵⁴ Jeannine Julen, “Al die Amsterdamse festivals: aanwinst of last?”

²⁵⁵ Ibidem.

²⁵⁶ Ralph-Hermen Huiskamp, “Festivalterreur vs burengezeur: de overlast die met festivalisering gepaard gaat, en wat doen festivals eraan?” *3voor12*, 15 september 2015, geraadpleegd op 28 mei 2016, <http://3voor12.vpro.nl/nieuws/2015/september/Festivalterreur-of-burengezeur.html>

²⁵⁷ Ibidem.

aantrekkelijk en festivals zijn, net als toerisme, een belangrijke economische motor achter de stad Amsterdam.²⁵⁸

Het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, ook wel Waterschap Amstel, Gooi en Vecht genoemd, maakt zich zorgen over de gesteldheid van de bodem van parken waar evenementen gehouden worden, wordt gesteld in een artikel in *Het Parool* op 3 oktober 2015.²⁵⁹ Het Hoogheemraadschap is verantwoordelijk voor de zorg van het water in het gebied en werkt om die reden ook samen met Groengebied Amstelland.²⁶⁰ Evenementen hebben volgens hen het gevolg dat de toplaag van de bodem wordt aangestampt waardoor er een zogenoemde bodemplaag ontstaat. In hetzelfde artikel geeft boomspecialist Gerrit-Jan van Prooijen inzicht in de bodemgesteldheid van het Gaasperpark. Naar aanleiding van zijn onderzoek in het Gaasperpark sluit hij zich aan bij de zorgen van het Hoogheemraadschap. Hij concludeert dat “precies op de plekken waar tijdens het festival de grootste drukte was geweest, [was] de toplaag dramatisch verdicht [was].”²⁶¹

Interview met medewerker evenementen, Stadsdeel Zuidoost

Op 16 oktober 2015 vindt er een gesprek plaats met Cheriva Steward, medewerker evenementen bij Stadsdeel Zuidoost. Ze stelt dat de klachten over het festival verminderd zijn, ondanks dat het festival is uitgebreid. De klachten van omwonenden vat ze samen in een top drie, namelijk: geluidsoverlast, schade aan de natuur en zwerfafval of ongewenst gedrag.²⁶² In het beperken van de overlast hebben volgens haar de overlast beperkende maatregelen een grote rol gespeeld.²⁶³ Wat betreft de geluidsoverlast stelt Steward dat de zware bastonen, waarvan bij Open Air sprake is, niet goed te meten zijn. Wat betreft de geschiktheid voor het park voor evenementen wordt volgens Cheriva uitgegaan van de adviezen van Groengebied Amstelland. Als hun advies negatief is, verstrekt het stadsdeel geen vergunning. Daarnaast zijn de kosten voor de schade aan de natuur voor rekening van de festivalorganisatie. Volgens Steward wordt elk jaar de vergunning terecht afgegeven.

Als onderdeel van het mediationtraject stond er een afsluitende bijeenkomst gepland stond op 17 september 2015 met de mediator, bewoners, festivalorganisatie, Groengebied Amstelland en het stadsdeel. Deze bijeenkomst heeft niet plaatsgevonden vanwege nieuwe conflicten; de bewoners waren van mening dat ze niet alle documenten overhandigd hadden gekregen van het stadsdeel. Het

²⁵⁸ Ralph Hermen, “Festivalterreur vs burengezeur: de overlast die met festivalisering gepaard gaat, en wat doen festivals eraan?”

²⁵⁹ Patrick Meershoek, “Rustig dansen, anders gaan de parken eraan”.

²⁶⁰ Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, “Bestuur en organisatie”, geraadpleegd op 4 juni 2016, <http://www.agv.nl/over-het-waterschap/bestuur-en-organisatie/>

²⁶¹ Patrick Meershoek, “Rustig dansen, anders gaan de parken eraan”.

²⁶² Cheriva Steward, geïnterviewd door Susan Hermanussen, Tessa Stoffelsen en Linde Schuijlenburg, Interview, stadskantoor Zuidoost, 16 oktober 2015.

²⁶³ Ibidem.

betrof handhavingsrapporten waarvan niet was opgenomen in de afsprakenlijst dat deze overhandigd zouden worden aan de bewoners. De bewoners gaven aan geen evaluatiegesprek te willen voeren wanneer zij deze documenten niet tot hun beschikking hadden. Steward geeft aan dat het bestuur moet beslissen hoe zij omgaan met deze situatie; of de documenten alsnog worden overhandigd.

Steward geeft aan dat het de taak is van het stadsdeel om bewoners te beschermen en al hun belangen mee te laten wegen. Om die reden gaan ze vaak met bewoners in gesprek en roepen ze experts bij elkaar, zodat vragen van de bewoners beantwoord kunnen worden.²⁶⁴

Evaluatie Amsterdam Open Air 2015

Het stadsdeel evalueert in 2015 zowel de plaatsgevonden evenementen als de ontwikkelingen van evenementen in 2010 - 2015. Er is een hoofdstuk opgenomen waarin Amsterdam Open Air geëvalueerd wordt. De evaluatie is zichtbaar minder uitgebreid dan de evaluatie in 2014. Het stadsdeel stelt vast dat Amsterdam Open Air, net als vorig jaar, met 40.000 bezoekers uitverkocht was.²⁶⁵ In de paragraaf met de bevindingen van de organisator zijn de enquêteresultaten gepresenteerd. In 2015 blijkt uit de kaartverkoop van de organisator dat 22% van de bezoekers uit Zuidoost komen, 39% uit Amsterdam en 39% uit de rest van Nederland. 97% van de bezoekers geeft aan het Gaasperpark een geschikte locatie te vinden. Er wordt daarnaast verwezen naar het ‘Africa Epic Sound’ podium waar artiesten uit Zuidoost bij betrokken zijn, de bijdrage van Air aan het imago van Zuidoost in de vorm van naamsbekendheid en ‘verjonging’. Het festival stelt een economische spin-off te hebben van 165.000 euro bij lokale bedrijven waarmee samengewerkt wordt en 95.000 euro bij lokale organisaties.²⁶⁶

Het document geeft geen inzicht in de juridische procedures of het aantal bezwaarschriften die zijn ingediend. Er zijn 34 klachten ontvangen, voornamelijk vanwege geluidsoverlast.²⁶⁷ Er werden door Bureau Westerveld in opdracht van de festivalorganisatie geen overschrijdingen geconstateerd. Door de omgevingsdienst van het stadsdeel werden er twee “minimale overschrijdingen” geconstateerd die direct aan de organisator werden gemeld.²⁶⁸ Naar de mening van het handhavingsteam van het stadsdeel is het evenement rustig verlopen.²⁶⁹ Bewoners geven aan de bewonersbrief en informatiebijeenkomsten die georganiseerd worden als positief te ervaren. Het

²⁶⁴ Cheriva Steward, geïnterviewd door Susan Hermanussen, Tessa Stoffelsen en Linde Schuijlenburg, Interview, stadskantoor Zuidoost, 16 oktober 2015.

²⁶⁵ Stadsdeel Zuidoost, *Evaluatie evenementen 2015 & ontwikkelingen evenementen 2010-2015 Amsterdam Zuidoost* (Amsterdam: Stadsdeel Zuidoost, 2015), 17.

²⁶⁶ Ibidem.

²⁶⁷ Ibidem.

²⁶⁸ Stadsdeel Zuidoost, *Evaluatie evenementen 2015 & ontwikkelingen evenementen 2010-2015 Amsterdam Zuidoost*, 18.

²⁶⁹ Ibidem.

mediationtraject bevindt zich in de afrondende fase. In de evaluatie is opgenomen dat het stadsdeel werkt aan een mogelijke opdracht voor een buurtenquête onder bewoners rondom het Gaasperpark. Het doel is om meningen te verzamelen en de resultaten mee te nemen in de evaluatie van het evenementenbeleid.²⁷⁰

3.6 Analyse

De analyse van het debat is opgesplitst in drie delen, namelijk in de ‘doelen’, ‘problemen’ en ‘oplossingen’ die in het debat naar voren komen. Uit de problemen en oplossingen, die in het debat concreet aan de orde worden gesteld, worden de doelen die de betrokkenen nastreven afgeleid. Om die reden worden de doelen als laatste beschreven.

3.6.1 Problemen

De problemen van de omwonenden ontstaan in 2010 op het moment dat Groengebied Amstelland in haar beleid opneemt om grote festivals toe te staan in het Gaasperpark. Hoewel grootschalige evenementen door Groengebied Amstelland als ‘oplossing’ voor een tekort aan budget kunnen worden aangemerkt, vormt deze oplossing voor de omwonenden een probleem. Zij ondervinden schade door zogenaamde ‘omgevingseffecten’ waar Stone schade als geluidsoverlast en schade aan de leefomgeving onder plaatst.²⁷¹ De omwonenden komen niet alleen op voor hun eigen belang, maar ook voor een groter belang, dat van de natuur of van de publieke ruimte. Die belangen kunnen gekoppeld worden aan de zogenaamde goede, zwakke belangen zoals Stone ze definieert. Ze plaatst deze goede, zwakke belangen die vaak op langere termijn werken tegenover slechte, sterke belangen zoals ‘speciale belangen’ en ‘korte termijn’ belangen. Het is de taak van de overheid stelt Stone: “to protect weak but legitimate interests against stronger but less virtuous ones.”²⁷² In deze casus zien we de bewoners samen met de politici van D66 en ChristenUnie deze belangen behartigen.

De festivalorganisatie van Amsterdam Open Air ondervindt met name problemen doordat er weerstand is ontstaan onder omwonenden van het festival. De organisatie dient extra maatregelen te nemen om overlast te voorkomen en door de aanhoudende conflicten en onzekerheid over vergunningsverlening is er weinig zicht op lange termijn afspraken. Zij ervaren daardoor een tekort aan zekerheid en ondervinden mogelijk ‘economische schade’ in de termen van Stone.²⁷³ De festivalorganisatie verwijst herhaaldelijk naar haar ‘economische belangen’, zoals de

²⁷⁰ Stadsdeel Zuidoost. *Evaluatie evenementen 2015 & ontwikkelingen evenementen 2010-2015 Amsterdam Zuidoost*, 18.

²⁷¹ Deborah Stone. *Policy Paradox*, 111.

²⁷² Idem, 244.

²⁷³ Idem, 110.

meerjarenafspraken. Zij verwijst ook naar de 40.000 bezoekers, waarvan de helft uit Amsterdam, die plezier beleven aan het festival en de positieve effecten van het festival als de economische spin-off en de bijdrage aan het imago van de stad. De organisatie koppelt een ‘speciaal belang’, het belang van een bepaalde groep (sterk, slecht belang) aan het ‘publieke belang’, de voordelen van het festival zijn voor het ‘gehele’ stadsdeel (een zwak, goed belang). Door de protesten van de omwonenden komt dat publieke belang onder druk te staan. De bewoners uiten bezorgdheid over de ‘publieke ruimte’ en ‘lange termijn’ belangen, maar de festivalorganisatie verwijst naar het stadsdeel om problemen op te lossen en het stadsdeel verwijst naar Groengebied Amstelland voor de verantwoordelijkheid over het recreatiegebied en naar de Gemeente Amsterdam wat betreft onderzoek naar geluidsoverlast.

Over de rol van de overheid in het vrijheidsdilemma verwijst Stone naar Stuart Mill’s opvatting: “Policy issues are then cast as a choice between protecting the liberty of individuals and preventing harm to others.”²⁷⁴ Het is aan het stadsdeel om te bepalen wiens vrijheid beschermd dient te worden en welke schade aan welke belangen voorkomen moet worden. Het stadsdeel heeft de taak om de verschillende belangen tegen elkaar af te wegen. Om een afweging te maken tussen verschillende alternatieven in het beleid wordt gebruikt gemaakt van een kosten-baten analyse. De belangenafweging vond plaats in de vergadering van de bestuurscommissie op 23 september 2014 waarin de evaluatie van Amsterdam Open Air 2014 werd besproken. Uit die vergadering bleek dat het stadsdeel de baten van het festival voor het stadsdeel baseert op de cijfers en enquêteresultaten van de festivalorganisatie, namelijk het aantal bezoekers uit stadsdeel Zuidoost en Amsterdam en de economische spin-off van het festival. Daarnaast stelt het stadsdeel dat het festival bijdraagt aan de naamsbekendheid en het imago van het stadsdeel. Het stadsdeel voerde geen eigen onderzoek uit naar de economische spin-off van het festival of andere festivals in Zuidoost. Daarnaast had het stadsdeel geen inzicht in de opbrengsten uit de verhuur voor Groengebied Amstelland. Wat betreft de geluidsoverlast is er veelal onduidelijkheid over de impact van de lage bastonen. Tijdens het festival worden door het stadsdeel metingen gedaan, maar er is nog onduidelijkheid over deze bastonen en de meetbaarheid ervan. Stadsdeel Zuidoost verwijst daar weer naar experimenten en nieuw beleid dat door de gemeente Amsterdam in ontwikkeling is.

Het stadsdeel lijkt met name geïnteresseerd in de economische effecten (sterk, slecht belang) van het festival voor het stadsdeel en definieert het festival als een ‘publieke belang’ (zwak, goed belang) door te focussen op voordelen voor de sociale cohesie en lokale economie. Maar we kunnen ons afvragen in hoeverre het stadsdeel een gedegen afweging kan maken tussen de kosten en baten van het festival bij gebrek aan (eigen) onderzoek en inzicht in de cijfers.

²⁷⁴ Deborah Stone. *Policy Paradox*, 109.

3.6.2 Oplossingen

In het debat omtrent Amsterdam Open Air worden verschillende oplossingen aangereikt. De informatie- en inloopbijeenkomsten die vanaf de eerste editie van het festival voor bewoners worden georganiseerd door Groengebied Amstelland, het stadsdeel en de festivalorganisatie kunnen worden aangemerkt als een eerste oplossing. Een tweede oplossing zijn de onderzoeken naar de negatieve effecten van het festival, waarvoor zowel de festivalorganisatie, de bewoners en Groengebied Amstelland opdracht geven. De effecten voor de bodem van het park, de flora en -fauna en specifiek de broedvogels en het geluidsoverlast wordt onderzocht. Door middel van deze onderzoeken proberen de verschillende partijen hun gelijk te bewijzen. ‘Feiten’ kunnen worden ingezet om anderen te overtuigen van de juiste oplossing.²⁷⁵ Door de aanhoudende conflicten tussen de festivalorganisatie en de omwonenden wordt door de rechter in 2014 een mediationtraject opgelegd: een derde oplossing in het debat. De betrokkenen moeten in gesprek om samen tot oplossingen te komen. Het traject heeft niet het gewenste effect: de weerstand van de omwonenden tegen het festival blijft. Er blijven bezwaarschriften en juridische procedures aangespannen worden, ondanks dat, of misschien wel vanwege het feit dat er in de overeenkomst een afspraak werd opgenomen die omwonenden verbod bezwaren in te dienen. De vierde oplossing die de festivalorganisatie, het stadsdeel en de omwonenden aandragen zijn de ‘regels’. De partijen beroepen zich op de regels, het evenementenbeleid en/of de vergunningsprocedure, die het stadsdeel heeft opgesteld. De omwonenden proberen door middel van bezwaarschriften, klachten, protesten, het schrijven van blogs en opiniestukken invloed uit te oefenen op de regels die het stadsdeel heeft opgesteld zodat deze aangepast of nageleefd worden. Stone stelt: *People fight with rules about rules, trying to shape them to accomplish public and private purposes.*²⁷⁶ Het stadsdeel en de festivalorganisatie verschuilen zich juist achter deze regels en gebruiken deze om hun keuzes en handelen te rechtvaardigen.

Het debat zet zich tot op de dag van vandaag voort, zolang de festivalorganisatie zich aan de voorschriften van de vergunningen houdt die opgesteld zijn door het stadsdeel overschrijdt zij geen grenzen en kan het festival jaarlijks plaatsvinden. Het stadsdeel geeft aan dat de verleende vergunning juridisch gegrond is, de maximale geluidsnormen niet overtreden zijn en Groengebied Amstelland hen toestemming heeft gegeven voor het gebruik van het gebied. *“Some kinds of official rules mandate behavior. They command people, organizations, and governments to act in certain ways.”*²⁷⁷ Er kan gesteld worden dat het naleven van de regels die opgesteld zijn door het stadsdeel gevolgen heeft op

²⁷⁵ Deborah Stone, *Policy Paradox*, 320.

²⁷⁶ *Idem*, 289.

²⁷⁷ *Ibidem*.

de manier waarop het stadsdeel en de festivalorganisatie zich gedragen door de regels na te leven. Opmerkelijk is de afwezigheid van Groengebied Amstelland in het publieke en politieke debat, die een mogelijke verklaring kan zijn van de ‘constante strijd’ die er gaande is tussen het stadsdeel, de omwonenden en de festivalorganisatie.

3.6.3 Doelen

Uit het debat komt naar voren dat zowel de festivalorganisatie als de omwonenden streven naar de waarde ‘vrijheid’. Stone stelt dat het definiëren van de waarde vrijheid lastig kan zijn. Ze verwijst naar de woorden van Abraham Lincoln: “We all declare for liberty, but in using the same word we do not all mean the same thing.”²⁷⁸ Er zijn er verschillende ideeën over wat vrijheid precies inhoudt. Stone stelt dat daar de strijd begint.²⁷⁹ De festivalorganisatie lijkt vrijheid na te streven in de vorm van ondernemersvrijheid. Zij wil het festival graag organiseren naar hun eigen ideeën, op een aantrekkelijke plek, het festival laten groeien en inkomsten genereren. Daarnaast lijkt de organisatie ook een behoefte hebben aan ‘zekerheid’. Zekerheid in de vorm van een vergunning waarmee het festival volgend jaar weer georganiseerd kan worden. Wynia verwijst in zijn opiniestuk naar het gebrek aan meerjarenafspraken met festivalorganisatoren: een tienjarenovereenkomst met Groengebied Amstelland zou een uitkomst zijn voor hen.

De omwonenden geven aan overlast te ervaren van het festival, voornamelijk vanwege geluidsoverlast en schade aan de natuur. Uit het tegengeluid van de omwonenden kan worden afgeleid dat zij als doel hebben om in een rustige leefomgeving te wonen.

Het stadsdeel streeft door middel van het evenementenbeleid enkele doelen voor haar bewoners na die te koppelen zijn aan het doel ‘welzijn’ van Stone. De vraag in hoeverre de overheid moet voorzien in het welzijn van haar inwoners beïnvloedt debatten sterk, omdat, volgens Stone, “need [is] such a moral claim” is.²⁸⁰ De gemeente zegt door middel van het evenementenbeleid te voorzien in sociale behoeftes (sociale binding), financiële behoeftes in de vorm van werkgelegenheid en indirecte bestedingen in de gemeente (economische spin-off) en de profilering van Zuidoost moest aan bijdragen dat bewoners een gevoel van trots op het stadsdeel kunnen uitdragen.

Groengebied Amstelland streeft de doelen ‘veiligheid’ en ‘efficiëntie’ na. Onder de veiligheid van het milieu verstaat Stone de situatie waarbij natuurlijke bronnen en ecosystemen niet worden bedreigd of aangetast worden door menselijke activiteiten.²⁸¹ GGA stelt als doel het gebied te willen behouden en van schade door menselijke handelen te willen voorkomen. Om het gebied ‘veilig te

²⁷⁸ Deborah Stone, *Policy Paradox*, 105.

²⁷⁹ Idem, 14.

²⁸⁰ Ibidem.

²⁸¹ Idem, 129.

kunnen stellen' zijn er extra financiële middelen nodig voor het onderhoud. Door middel van evenementen wil GGA 75.000 euro per jaar extra aan inkomsten genereren. De paradox is dat het middel om dat doel te bereiken tegelijkertijd juist extra schade oplevert. We kunnen ons afvragen of het streven van Groengebied Amstelland naar 'veiligheid' door middel van evenementen daadwerkelijk efficiënt is.

4. Appelsap Fresh Music Festival

In dit hoofdstuk wordt het debat over de vergunningverlening aan het festival Appelsap Fresh Music in 2014 en 2015 beschreven en geanalyseerd. In de inleiding van het hoofdstuk wordt eerst kort de geschiedenis van het festival en eerdere problemen uiteengezet en daarna worden de betrokken actoren besproken. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de onderzoeken die in het debat aan de orde komen.

Appelsap Fresh Music festival is een jaarlijks muziekfestival dat gericht is op het presenteren van hiphop, R&B en elektronische muziek en plaatsvindt in het Oosterpark, in Amsterdam Oost.²⁸² De eerste editie van Appelsap in 2000 had nog niet de vorm van een festival, maar eerder van een “uit de hand gelopen straatfeestje.”²⁸³ Appelsap was toentertijd een gratis feestje waar hiphopliefhebbers en buurtgenoten elkaar konden ontmoeten.²⁸⁴ Het bezoekersaantal steeg van 500 bezoekers naar enkele duizenden bezoekers in 2004 en 2005.²⁸⁵ In 2007 en 2008 vond het festival niet plaats. De organisatie slaagde er niet in om voldoende sponsors bij elkaar te krijgen en richtte zich in deze jaren op het professionaliseren van de organisatie.²⁸⁶ In 2009 kwam het festival terug in het Oosterpark met behulp van de gemeente die als sponsor fungeerde. Met de financiële steun van de gemeente krijgt Appelsap de kans om te groeien en een bredere programmering op te zetten.²⁸⁷ Deze editie moest dienen als een pilot voor 2010 en 2011.²⁸⁸ In 2010 wordt het tienjarig bestaan van het festival gevierd en wordt het festival door bijna 10.000 bezoekers bezocht. Het grote aantal bezoekers op het festival leidde tot kritiek: het was te druk.²⁸⁹ De festivalorganisatie breidt in 2011 om die reden het terrein uit en voegt een extra podium toe voor de elektronische kant van hiphop. Om de nieuwe ontwikkelingen te kunnen bekostigen kiest de festivalorganisatie er in 2011 voor om bezoekers entreegeld te vragen, wat betekende dat het Oosterpark tijdens het festival afgesloten diende te worden.²⁹⁰ In 2011 en 2012 werd

²⁸² Appelsap, “Info”.

²⁸³ Sara Luijters, “Het gevoel is nog hetzelfde gebleven”, *Het Parool*, 13 januari 2016.

²⁸⁴ Ibidem.

²⁸⁵ Sebastiaan Capel, “Stadsgesprek #41 De mannen achter festival Appelsap” 28 mei 2013, geraadpleegd op 9 juni 2016. http://sebastiaancapel.nl/Stadsgesprekken/post/stadsgesprek_41_de_mannen_achter_festival_appelsap

²⁸⁶ Sasja Kooistra, “Appelsap nu met meer smaken dan hiphop”, 2 augustus 2010 (00:00), geraadpleegd op 15 juni 2016, <http://www.volkskrant.nl/archief/festival-appelsap-nu-met-meer-smaken-dan-hiphop~a1011375/>

²⁸⁷ Metro, “Hiphopfeest Appelsap terug in het Oosterpark” *Metro*, 23 juli 2009.

²⁸⁸ Sasja Kooistra, “Appelsap afrekenen”, 29 juli 2011 (00:00), geraadpleegd op 16 juni 2016, <http://www.volkskrant.nl/archief/appelsap-afrekenen~a2822191/>

²⁸⁹ Appelsap, “10 jarig Appelsap trekt tegen de 10.000 bezoekers” 3 augustus 2010, geraadpleegd op 10 juni 2016, <http://appelsap-press.pr.co/5471-10-jarig-appelsap-trekt-tegen-de-10-000-bezoekers>

²⁹⁰ Sasja Kooistra, “Appelsap afrekenen”.

het festival door ruim 7000 bezoekers bezocht.²⁹¹

Niet iedereen was blij met de groei van het festival en de afsluiting van het park. De Vereniging Vrienden van het Oosterpark (VVO) stelde dat Appelsap te groot was geworden voor het Oosterpark en moest verhuizen naar een “volwassen plek”.²⁹² De afsluiting en grootschaligheid oversteeg in hun opzicht de draagkracht van het park en de buurt. Concrete klachten waren het geluidsvolume, het grote aantal bezoekers op een kwetsbare plek, de schade aan het park en de afsluiting van het park.²⁹³ In de nota Evenementenbeleid (2012) werd in eerste instantie opgenomen dat in het Oosterpark alleen openbare evenementen toegestaan zijn. Een amendement om het Oosterpark een keer per jaar af te sluiten voor een evenement werd gesteund door D66, PvdA en GroenLinks.²⁹⁴ In het locatieprofiel van het Oosterpark werd vervolgens vastgelegd dat er maximaal een besloten evenement per jaar mag plaatsvinden.²⁹⁵ Het festival groeit in de jaren daarna door naar 10.000 bezoekers in 2013, 13.000 bezoekers in 2014 en 15.000 bezoekers in 2015.²⁹⁶

De festivalorganisatie

De eerste actor in het debat is de festivalorganisatie. De organisatie bestaat uit de drie initiatiefnemers: Joris Methorst, Wiecher Troost en Rogier Smalhout. Deze drie organisatoren zijn zichtbaar in de media en spreken tijdens commissievergaderingen van stadsdeel Oost.

De omwonenden

De tweede actor in het debat zijn de omwonenden. De omwonenden van het Flevopark verenigen zich in de Vereniging Vrienden van het Flevopark. De vereniging is gericht op het versterken en behouden van de bijzondere waarden en omgeving in Amsterdam Oost, bevorderen van goed beheer, inrichting en onderhoud van het park, een passend evenwichtig gebruik en het behouden en versterken van het

²⁹¹ Appelsap, “Het doek valt voor Appelsap”, 11 september 2012, geraadpleegd op 10 juni 2016, <http://appelsap-press.pr.co/33431-het-doek-valt-voor-appelsap>; Appelsap, “Eerste betaalde editie van Appelsap groot succes” 1 augustus 2011, geraadpleegd op 10 juni 2016, <http://appelsap-press.pr.co/28071-eerste-betaalde-editie-van-appelsap-groot-succes>

²⁹² Vrienden van het Oosterpark, “Appelsap 2013”, geraadpleegd op 9 juni 2016, <http://www.vriendenvanhetoosterpark.nl/appelsap-2013/>

²⁹³ Vrienden van het Oosterpark, “Appelsap 2013”.

²⁹⁴ Jelmer Alberts, “Appelsap is gered!”, 19 september 2012, geraadpleegd op 10 mei 2016, <http://jelmeralberts.nl/popular-tag/appelsap>

²⁹⁵ Stadsdeel Oost, *Evenementenbeleid stadsdeel Oost* (Amsterdam: Stadsdeel Oost, 2012), 47.

²⁹⁶ Appelsap, “Appelsap Fresh Music Festival uitverkocht met 10.000 bezoekers” 11 augustus 2013, geraadpleegd op 10 juni 2016, <http://appelsap-press.pr.co/55881-appelsap-fresh-music-festival-uitverkocht-met-10-000-bezoekers>; Appelsap, “Appelsap viert 15-jarig jubileum met vijftienduizend bezoekers”, 9 augustus 2015, geraadpleegd op 10 juni 2016, <http://appelsap-press.pr.co/107868-appelsap-viert-15-jarig-jubileum-met-vijftienduizend-bezoekers>

natuurlijk en historisch karakter van het gebied.²⁹⁷ De vereniging Vrienden van het Flevopark werd officieel opgericht in januari 2014²⁹⁸ om zich in te zetten tegen ongewenste ontwikkelingen in het stadsdeel: de initiatiefnemers zijn namelijk bang dat het stadsdeel ervoor kiest om ook grote festivals in het Flevopark toe te laten.²⁹⁹ De vereniging acht het Flevopark geschikt voor kleinschalige evenementen en activiteiten.³⁰⁰ De heer van der Sijde en de heer Hendriks kunnen worden aangemerkt als woordvoerders van de vereniging. Naast de vereniging zijn er enkele omwonenden die individueel hun stem laten horen door in te spreken in commissievergaderingen van stadsdeel Oost.

Stadsdeel Oost

Stadsdeel Oost is op verschillende manieren betrokken in het debat. De bestuurscommissie van Oost is betrokken in het debat omdat zij het evenementenbeleid heeft vastgesteld in 2012, waarin de doelen, het juridische kader, de vergunningsprocedure en de locatieprofielen die gesteld zijn met het evenementenbeleid beschreven staan. Zij is verantwoordelijk voor het adviseren van de burgemeester over de oplossingen voor evenementen in het Oosterpark. Daarvoor wint zij advies in bij onder andere de stadsecologen. Stadsdeel Oost is ook verantwoordelijk voor het behoud en onderhoud van parken in Oost.

Stadsdeel Oost stelt in 2012 de katernota ‘Evenementenbeleid stadsdeel Oost’ op. De aanleiding voor het opstellen van deze nota is de stijging van het aantal initiatieven voor evenementen in Oost de afgelopen jaren en anderzijds het groeiend aantal overlastklachten van omwonenden. De nota moet bewoners, organisatoren, ondernemers en ambtenaren duidelijkheid bieden over de mogelijkheden voor evenementen in het stadsdeel.³⁰¹ Daarnaast streeft het stadsdeel enkele doelstellingen na. Door middel van evenementen wil zij het imago van het stadsdeel versterken. Evenementen worden beschouwd als een essentieel middel om de aantrekkelijkheid en de positieve beleving van de stad bij inwoners en bezoekers te bevorderen.³⁰² Het tweede doel is gericht op het stimuleren van de economie door de directe en indirecte bestedingen en (tijdelijke) werkgelegenheid. Het derde doel is het versterken van de vrijetijdsmilieus en de sociale cohesie. Daarnaast dient het evenementenbeleid de leefbaarheid en de veiligheid te beschermen. Evenementen kunnen volgens het

²⁹⁷ Vrienden van het Flevopark, *Beleidsplan 2015-2020 Vereniging Vrienden van het Flevopark* (Amsterdam: Vrienden van het Flevopark, 2016), 1.

²⁹⁸ Vereniging Vrienden van het Flevopark, “Vereniging en bestuur”, geraadpleegd op 9 juni 2016, <http://www.flevopark.nl/vereniging.html>

²⁹⁹ Oost-online, “Vrienden van het Flevopark richten vereniging op”, 14 september 2013, geraadpleegd op 9 juni 2016, <http://www.oost-online.nl/index.php/world/nieuws-en-buurt/indische-buurt/777-vrienden-van-het-flevopark-richten-vereniging-op>

³⁰⁰ Vereniging Vrienden van het Flevopark, “Visie van de Vrienden op het Flevopark”, geraadpleegd op 4 mei 2016, <http://www.flevopark.nl/visie.html>

³⁰¹ Stadsdeel Oost, *Evenementenbeleid stadsdeel Oost*, 7.

³⁰² Ibidem.

stadsdeel de leefbaarheid van de buurt vergroten, doordat ze een ontmoetingsplek bieden voor bewoners en bezoekers, levendigheid in het stadsdeel brengen en bewoners en bezoekers locaties een andere manier kunnen laten beleven.³⁰³ Het laatste doel dat Stadsdeel Oost nastreeft is het behouden en waar mogelijk versterken van de kwaliteit en identiteit van de openbare ruimte. Evenementen mogen geen ecologische schade als gevolg hebben. Aan het gebruik van kwetsbare stukken groen zijn strenge voorschriften verbonden dan aan het gebruik van sportvelden of zandvlaktes, deze zijn vastgelegd in de locatieprofielen van de locaties.³⁰⁴

In het evenementenbeleid van stadsdeel Oost werd de spreiding van evenementen opgenomen als aandachtspunt. Het stadsdeel streeft erna om evenementen te spreiden in plaats en tijd, maar ook in het kalenderjaar. Zij doet dit omdat evenementen positief kunnen bijdragen aan de leefbaarheid van de buurt en de economische impuls kunnen vergroten, om die reden moet in elk deel van Oost, waar dit mogelijk is, de gelegenheid zijn om evenementen te bezoeken. De spreiding is ook van belang om de nadelen, de overlast, van evenementen te verspreiden.³⁰⁵

4.1 Aanloop van het debat

In de kadernota worden ruimtelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het aantal en type evenementen in het stadsdeel beschreven. Het renovatieproject ‘Verdubbeling Oosterpark’ is gestart in 2010 en de werkzaamheden in het Oosterpark zullen volgens het evenementenbeleid met name in 2014 hinderlijk zijn voor evenementen.³⁰⁶ De renovatie van het Oosterpark bestaat onder andere uit het ophogen van grasvelden en het aanleggen van nieuwe drainage, onderhoud van de bomenstand, waaronder het kappen van wildgroei en zieke bomen, en het aanplanten van nieuwe heesters en 70 nieuwe bijzondere bomen.³⁰⁷

Notitie ‘Oplossingen voor evenementen bij sluiting Oosterpark 2014’

In 2013 wordt de notitie ‘Oplossingen voor evenementen bij sluiting Oosterpark 2014’ opgesteld waarin alternatieve locaties voor grote evenementen die in 2014 in het Oosterpark plaatsvinden worden besproken. In de notitie staat beschreven dat Appelsap vanwege haar imago voorkeur geeft aan een stadspark. Daarnaast wordt gesteld dat er weinig alternatieve locaties voorhanden zijn voor een grootschalig evenement en geluidsniveau als Appelsap en dit soort evenementen waarschijnlijk

³⁰³ Stadsdeel Oost, *Evenementenbeleid stadsdeel Oost*, 7.

³⁰⁴ Idem, 8.

³⁰⁵ Idem, 20.

³⁰⁶ Idem, 26.

³⁰⁷ Gemeente Amsterdam, *Nu knappen we het Oosterpark op* (Amsterdam: Gemeente Amsterdam, 2014), 1.

niet in Stadsdeel Oost kunnen plaatsvinden indien het beleid ongewijzigd blijft.³⁰⁸ Het Flevopark wordt aangemerkt als mogelijk alternatieve locatie voor evenementen. Uit onderzoek van Ingenieursbureau Amsterdam (IBA) naar wateroverlast in het Flevopark wordt geadviseerd om terughoudend te zijn met grote evenementen in het Flevopark. Er wordt voorgesteld om korte termijn oplossingen te realiseren om overlast te beperken; de maatregelen hebben echter geen invloed op de draagkracht van de bodem voor grootschalige evenementen.³⁰⁹ Desondanks wordt de optie opgenomen om twee grote evenementen toe te staan in 2014, onder de voorwaarde dat organisatoren verantwoordelijk zijn voor de schade aan de natuur en bodem en maatregelen dienen te nemen om te voldoen aan de Flora- en faunawet.³¹⁰

Commissie Algemene en Sociale Zaken

In de raadsvergadering op 2 oktober 2013 wordt de notitie besproken door de commissie Algemene en Sociale Zaken. Joris Methorst (Stichting Appelsap) vraagt de bestuursleden “duidelijk te maken dat het Appelsap festival plaats mag vinden in het Flevopark in 2014” en snel een keuze te maken, want “de tijd dringt. We moeten naar andere locaties zoeken buiten Oost.”³¹¹ In de vergadering wordt het onderzoeksrapport van IBA naar de afwateringsproblematiek aangedragen door portefeuillehouder Van Speijk (D66). Hij vindt het belangrijk om het rapport over de afwateringsproblematiek op dit moment te delen met de commissie, omdat het probleem al een langere tijd bestaat en urgent is.³¹² Het is D66 en VVD opgevallen dat in het rapport staat opgenomen dat grote evenementen niet verboden worden in het park, maar er geadviseerd wordt “terughoudend te zijn met evenementen.”³¹³ De partijen zien graag evenementen in het Flevopark. De portefeuillehouder zegt toe het zuidelijk gedeelte van het Flevopark, het Flevoparkbad, als optie te onderzoeken en schriftelijk te reageren op de onderzoekresultaten van het onderzoek dat Stichting Appelsap heeft laten doen door Grontmij naar de waterhuishouding van het park.³¹⁴

In de schriftelijke reactie concludeert de portefeuillehouder op basis van het onderzoek van IBA en Grontmij dat er evenementen in het Flevopark en Flevoparkbad mogelijk zijn indien er

³⁰⁸ Stadsdeel Oost, *Oplossingen voor evenementen bij sluiting Oosterpark in 2014* (Amsterdam: Stadsdeel Oost, 2013), 2.

³⁰⁹ Stadsdeel Oost, *Oplossingen voor evenementen bij sluiting Oosterpark in 2014*, 5.

³¹⁰ Ibidem.

³¹¹ Gemeente Amsterdam Oost, “Vergadering Commissie Algemene en Sociale Zaken 02-10-2013” [video-opname], Stadsdeelhuis, 2 oktober 2013 (20.00), geraadpleegd op 6 mei 2016.
<http://oost.notubiz.nl/vergadering/49191/Commissie%20Algemene%20en%20Sociale%20zaken%20%2002-10-2013>

³¹² Ibidem.

³¹³ R. Van Diepen en R. van Bemmelen, *Wateroverlast Flevopark* (Amsterdam: Gemeente Amsterdam Ingenieursbureau Land en Water, 2013), 25.

³¹⁴ Gemeente Amsterdam Oost, “Vergadering Commissie Algemene en Sociale Zaken 02-10-2013”

voldoende voorzorgsmaatregelen genomen worden. In het onderzoek, dat is uitgevoerd door Grontmij in opdracht van Appelsap, wordt geconcludeerd dat mits de juiste voorzorgsmaatregelen worden getroffen het risico beperkt kan blijven tot herstelbare schade aan de toplaag (grasschade).³¹⁵ Het rapport van Grontmij adviseert daarnaast, bij meerjarige gebruik van gazons voor vergelijkbare evenementen, te overwegen om de meest intensief te gebruiken graspercelen te draineren.³¹⁶

Op 29 oktober 2013 wordt ondanks de resultaten uit de onderzoeksrapporten besloten om festivalorganisaties uit vijf alternatieve locaties in Oost te laten kiezen: sportpark Middenmeer Voorland, Drieburg, Jaap Edenbaan, Zeeburgereiland en de Kop van het Javaeiland. Om evenementen op deze locaties mogelijk te maken wordt er, indien nodig, afgeweken van de locatieprofielen van de parken. De bestuurscommissie maakt geen uitzondering op het locatieprofiel van het Flevopark, Park Frakendaal en Sportpark Drieburg: deze locatieprofielen worden gehandhaafd.³¹⁷

Reactie op het besluit

De Vrienden van het Oosterpark geven in een schriftelijke reactie op het besluit van de bestuurscommissievergadering op 29 oktober 2013 aan dat zij een bezwaarschrift indienen tegen de motivering van het raadsbesluit, omdat het besluit het mogelijk maakt om alle vier de grote evenementen in 2015 terug te laten keren naar het Oosterpark. Dit betekent volgens hen dat er geen spreiding komt van evenementen in het stadsdeel. De vereniging is van mening dat er al jaren sprake is van een grote concentratie van grote evenementen in het Oosterpark.³¹⁸

4.2 Appelsap Fresh Music Festival 2014

In januari 2014 wordt bekendgemaakt dat de renovatie van het Oosterpark uitgesteld wordt tot september en Appelsap in 2014 alsnog in het Oosterpark kan plaatsvinden.³¹⁹ De renovatie wordt uitgesteld vanwege de protesten van de Vereniging Vrienden van het Oosterpark en Actiegroep Omsingeling Oosterpark tegen de geplande bomenkap in het park. Er waren namelijk petitie opgesteld en in totaal waren er 156 bezwaarschriften ingediend tegen de kapvergunning.³²⁰ Het

³¹⁵ Gemeente Amsterdam Stadsdeel Oost, *Flevopark(bas) en evenementen* (Amsterdam: Gemeente Amsterdam Stadsdeel Oost, 2013), 2.

³¹⁶ Grontmij, *Beoordeling Flevopark* (Houten: Grontmij, 2013), 5.

³¹⁷ Gemeente Amsterdam Stadsdeel Oost Deelraad, *Besluit voor de raadsvergadering van 29 oktober 2013* (Amsterdam: Gemeente Amsterdam Stadsdeel Oost), 1.

³¹⁸ B. Mentink, *Bezwaarschrift tegen besluit Deelraad stadsdeel Oost van 29-10-13 over "Oplossingen voor evenementen bij sluiting Oosterpark in 2014"* (Amsterdam: Vrienden van het Oosterpark, 10 december 2013), 1.

³¹⁹ Marte van den Brink, "Hiphopfestival dit jaar toch in Oosterpark", *Dichtbij*, 22 januari 2014, <http://www.dichtbij.nl/amsterdam-oost/regionaal-nieuws/artikel/3343083/hiphopfestival-appelsap-dit-jaar-toch-in-oosterpark.aspx>

³²⁰ Bert Mentink, "23 december 2013 – aflevering 19", 23 december 2013, geraadpleegd op 4 mei 2016, <http://www.vriendenvanhetoosterpark.nl/nieuwsberichten>

stadsdeel besluit 70 bomen minder te kappen en is genoodzaakt de renovatie uit te stellen tot na het broedseizoen.³²¹

In het voorjaar van 2014 wordt er door Wieringen Prins Hoveniers in opdracht van Stadsdeel Oost drainage aangelegd in het Flevopark vanwege de beperkte mogelijkheden om te recreëren in het park door de natte velden.³²²

In april 2014 dient de Vereniging Vrienden van het Oosterpark (VVO) na een zienswijze ook een bezwaarschrift in tegen de evenementenvergunning aan Loveland van Oranje, een evenement dat plaatsvindt in het Oosterpark op 26 april (Koningsdag). Volgens de VVO is er een al een tweede besloten evenement aangekondigd in het Oosterpark wat zou betekenen dat het evenementenbeleid niet nageleefd wordt. De gemeente stelt dat dit het eerste besloten evenement in het Oosterpark is dat jaar en om die reden niet strijdig is met het evenementenbeleid. Daarnaast telt het evenement niet mee in het totaal aantal afsluitingen omdat het evenement op aanwijzing van de burgemeester plaatsvindt. Voor evenementen op Koningsdag gelden andere richtlijnen vanwege de veiligheid.³²³

In de nieuwsbrief van juni 2014 neemt Vereniging Vrienden van het Flevopark een bericht op over het overleg dat zij hebben gehad met de nieuwe voorzitter van de bestuurscommissie van Stadsdeel Oost, Ivar Manuel. Hij heeft hen laten weten dat hij plannen heeft om evenementen uit het Oosterpark te gaan spreiden over andere parken en openbare locaties in het stadsdeel. VVF schrijft in het bericht het voornemen van Manuel om Appelsap festival vanaf 2015 in het Flevopark plaats te laten vinden niet te waarderen; het voornemen is in tegenspraak met huidige evenementenbeleid van stadsdeel Oost. Grote, commerciële evenementen als Appelsap horen volgens hen thuis op een speciaal evenemententerrein waar geen schade aan de natuur en bodem kan ontstaan.³²⁴

Op 6 augustus 2014 dient Vereniging Vrienden van het Oosterpark een bezwaarschrift in tegen de verleende vergunning aan Appelsap welke gerelateerd is aan het bezwaarschrift tegen de vergunning aan Loveland. De vereniging verwijst naar het evenementenbeleid waarin vastgesteld is dat er maximaal een besloten evenement per jaar plaats mag vinden in Oosterpark; de verleende vergunning druist in tegen het beleid. Daarnaast moest volgens VVO Loveland niet op aanwijzing van de burgemeester in het Oosterpark plaatsvinden, maar in Stadsdeel Oost.³²⁵ De

³²² Wieringen Prins Hoveniers, "Droge voeten in het Flevopark", datum onbekend, geraadpleegd op 18 juni 2016, <http://wieringenprins.nl/projecten/droge-voeten-in-het-flevopark>

³²³ Bernard Neuhuis en Lucy Kok, *Bezwaarschrift tegen evenementenvergunning aan Loveland Events B.V t.b.v. Evenement Loveland van Oranje op 26 april 2014 in het Oosterpark*. (Amsterdam: Vrienden van het Oosterpark, 2014), 2.

³²⁴ Vereniging Vrienden van het Flevopark, "Nieuwsbrief #03 – juni 2014", geraadpleegd op 5 mei 2016, <https://vrienden-van-het-flevopark.email-provider.nl/web/xy6kodcjb/9fqxunlgdy>

³²⁵ Frank Köhler en Erie Schooneveldt, *Bezwaarschrift de verlenen van een vergunning voor Appelsap Fresh Music Festival 2014* (Amsterdam: Vrienden van het Oosterpark, 2014), 1.

actiegroep ‘Omsingeling Oosterpark’ die zich ook verzette tegen de bomenkap in het Oosterpark start een kort geding tegen het festival vanwege de mogelijke schade aan de natuur en de afsluiting van het park.³²⁶ De actiegroep trekt uiteindelijk het kort geding in. Ze stellen niet tegen Appelsap te zijn maar tegen festivals in het Oosterpark en gaan zich focussen op het tegengaan van de geplande bomenkap.³²⁷

Appelsap Fresh Music festival vindt, ondanks het bezwaarschrift van de VVO, plaats op 9 augustus van 12.00 tot 23.00 uur in het Oosterpark. Het festival is dit jaar uitgebreid naar vier podia en verkoopt uit met 13.000 bezoekers.³²⁸ *Dichtbij Amsterdam* schrijft dat er ondanks dat het festival al sinds 2000 in het Oosterpark georganiseerd wordt en het stadsdeel en de organisatie maatregelen nemen om de overlast te beperken er twintig klachten binnen kwamen. Achttien klachten waren vanwege geluidsoverlast.³²⁹

Op 19 augustus 2014 ontvangt het stadsdeel de resultaten van het onderzoek dat zij liet uitvoeren door de Anteagroup naar de bodemgesteldheid van het Flevopark. De opdracht voor het onderzoek werd gegeven vanwege de wens van het stadsdeel om ook grote evenementen (8.000 – 10.000 bezoekers) in het park te organiseren. Het onderzoek moest inzichtelijk maken of grote evenementen negatieve effecten hebben op de bodem en welke maatregelen nodig zijn om schade te voorkomen of te beperken.³³⁰ Anteagroup heeft ook gebruik gemaakt van eerdere onderzoeksrapporten: het rapport van Ingenieursbureau Amsterdam, de rapportage van Grontmij (in opdracht van stichting Appelsap) en een ecologische quickscan die in 2012 is uitgevoerd.³³¹ De aangebrachte drainage en opgehoogde velden in het voorjaar hebben een positief effect gehad: de Anteagroup acht het Flevopark geschikt voor grote evenementen en adviseert een aantal aanvullende maatregelen te nemen.³³² Over het maximale aantal festivalbezoekers schrijft: “In verhouding tot andere evenementen is bij een aantal van 15.000 tot 20.000 sprake van een intensieve belasting van

³²⁶ Marten van den Brink, “Actiegroep start kort geding tegen Appelsap in Oosterpark”, 6 augustus 2014, geraadpleegd op 4 mei 2016, <http://www.dichtbij.nl/amsterdam-oost/regio/artikel/3644044/actiegroep-start-kort-geding-tegen-appelsap-in-oosterpark.aspx>

³²⁷ Omsingeling Oosterpark, “Laatste nieuws”, 8 augustus 2014, geraadpleegd op 4 mei 2016, https://www.facebook.com/permalink.php?id=695587583838142&story_fbid=747877448609155

³²⁸ Appelsap, “Uitverkocht Appelsap Fresh Music Festival in zonovergoten Oosterpark”, 10 augustus 2014, geraadpleegd op 18 juni 2016, <http://appelsap-press.pr.co/82854-uitverkocht-appelsap-fresh-music-festival-in-zonovergoten-oosterpark>

³²⁹ Marte van den Brink, “20 klachten buurtbewoners over Appelsap Oosterpark”, *Dichtbij*, 15 augustus 2014, geraadpleegd op 5 mei 2016, <http://www.dichtbij.nl/amsterdam/wonen/artikel/3654821/20-klachten-van-%20buurtbewoners-over-appelsap-in-oosterpark.aspx>

³³⁰ Th. M. Prins, *Advies situatie Flevopark i.r.t. grote evenementen* (Almere: Anteagroup, 2014), 1.

³³¹ Regelink, Ecologie & Landschap, *Ecologische quickscan Flevopark, Amsterdam: In het kader van de Flora- en Faunawet ten behoeve van evenementen* (Mheer: Regelink Ecologie & Landschap, 5 juni 2012).

³³² Th. M. Prins, *Advies situatie Flevopark i.r.t. grote evenementen*, 4.

het terrein.”³³³

In *De Volkskrant* verschijnt op 23 augustus een artikel over overlast van festivals waarin ook verwezen wordt naar het kort geding tegen festival Appelsap. Jan Kramer van de Nederlandse Stichting Geluidshinder spreekt over ‘symboolpolitiek’ in het geval van normstellingen aan het maximaal aantal decibellen van festivals. Hij stelt dat er niet alleen gekeken moeten worden naar het aantal decibellen om overlast te beperken, maar ook naar de klok. Volgens Kramer leidt het grote aantal festivals tot overlast.³³⁴

Bestuurscommissievergaderingen

In de voorbereidende vergaderingen op 23 september en 4 november 2014 en in de besluitvormende vergadering op 18 november 2014 wordt de nieuwe notitie ‘Oplossingen voor evenementen bij sluiting Oosterpark in 2015’ door de bestuurscommissie besproken. De notitie is ten opzichte van 2013 veranderd: het Flevopark wordt in de notitie als oplossing gepresenteerd voor het Appelsap Festival. De keuze wordt enerzijds onderbouwd door verwijzing naar twee onderzoeksrapporten en anderzijds door voorwaarden waaraan de festivalorganisatie zich dient te houden.³³⁵ Uit het rapport van Antea Group (2014) bleek volgens de notitie dat er maximaal een dag per jaar een groot evenement kan plaatsvinden met 15.000 tot 20.000 bezoekers en de ecologische quickscan (2012) toonde aan dat er een festival kan plaatsvinden zonder overtreding van de Flora- en faunawet.³³⁶ De discussies in voorbereidende vergaderingen gaan voornamelijk over het Flevopark als mogelijke locatie voor Appelsap in 2015 en in beide vergaderingen spreken verschillende personen in om hun mening te geven over een mogelijke oplossing.

Bestuurscommissievergadering 23 september 2014

De bestuurscommissievergadering op 23 september 2014 start met de bijdrage van een aantal insprekers. Mevrouw Oosterhof is een bewoner en ondernemer in Stadsdeel Oost en is tegen de komst van grote evenementen als Appelsap naar het Flevopark. Ze vindt het park te kwetsbaar en de onderzoeken die gedaan worden om evenementen in het park haalbaar te maken “een enorme verspilling van gemeenschapsgeld”.³³⁷ De heer Hendriks (VVF) is tegen de komst van Appelsap naar het Flevopark en vraagt de commissie wat zij vindt van het gesprek dat plaatsvond met Ivar Manuel op

³³³ Th. M. Prins, *Advies situatie Flevopark i.r.t. grote evenementen*, 4.

³³⁴ Onbekend, “Overlast: ligt het aan de decibellen of aan de overvolle agenda?” *De Volkskrant*, 23 augustus 2014.

³³⁵ Stadsdeel Oost, *Oplossingen voor evenementen bij sluiting Oosterpark in 2015* (Amsterdam: Stadsdeel Oost, 2014), 1.

³³⁶ *Ibidem*.

³³⁷ G. Oosterhof (inspreker), “Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00).

20 mei 2014, waarin Manuel liet weten dat Appelsap naar het Flevopark zou gaan.³³⁸ De heer van der Sijde vraagt de commissie “het democratisch tot stand gekomen evenementenbeleid [te] respecteren en uit [te] voeren.”³³⁹ Hij verwijst naar het besluit van het bestuur in 2013 om geen grootschalige evenementen toe te staan in het Flevopark vanwege de hoge ecologische waarde van het park. Daarnaast vraagt hij zich af of er alternatieven onderzocht zijn, om welke reden er dure maatregelen in het park worden genomen die slechts een partij ten goede komen en wat de precedentswerking van het voorstel is. Volgens hem is het Flevopark een “weldadig rustpunt” in het “bruisende oost.”³⁴⁰

Mevrouw Kok (VVO) vraagt de commissie welk advies zij de burgemeester gaat geven ten aanzien van grote evenementen in Oost met het oog op het nieuwe stedelijke evenementenkader dat momenteel ontwikkeld wordt. Zij vraagt zich af op welke manier de commissie bewoners gaat betrekken bij het besluit.³⁴¹ De heer Methorst (Stichting Appelsap) geeft aan er alles aan te doen om het park te beschermen. Hij wil de benodigde maatregelen nemen en de kosten dragen van mogelijke risico's. Hij stelt dat de organisatie zich de afgelopen jaren bewezen heeft en verwijst naar het besluit van de commissie uit voorgaande jaren waaruit bleek dat het algemeen belang van bewoners het meest gediend is als in het Flevopark, net als in het Oosterpark, onder strikte voorwaarden een festival kan plaatsvinden.³⁴² Naar aanleiding van een vraag van Mevrouw Schol (GroenLinks) over alternatieve locaties geeft Methorst aan dat Sportpark Driberg geen geschikt alternatief is voor Appelsap vanwege de extra maatregelen die genomen moeten worden en het feit dat het geen park is. De organisator geeft ook aan dat er buiten Amsterdam Oost geen geschikte opties beschikbaar zijn.³⁴³

Vervolgens hebben de bestuurscommissieleden de mogelijkheid om te reageren op het voorstel. Mevrouw de Boer (PvdA) geeft aan inspraak van vriendenverenigingen te missen in het voorstel. De PvdA heeft geen bezwaar op de oplossing om Appelsap eenmalig toe te staan in Flevopark: de onderzoeksrapporten hebben aangetoond dat het mogelijk is. Ze vraagt de portefeuillehouder naar de uitspraken die hij deed naar de vriendenvereniging met betrekking tot de eenmaligheid van de oplossing. Mevrouw Schol (GroenLinks) mist een goede onderbouwing van de keuzes, onderzoek naar alternatieven en participatie in het voorstel. Ze geeft aan het idee te krijgen te krijgen dat er voorgesorteerd wordt op toekomstig beleid, doordat het bodemrapport is opgesteld naar

³³⁸ P. Hendriks (VVF), “Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00), geraadpleegd op 7 april 2016, <https://oost.notubiz.nl/vergadering/75175/Voorbereidend%20AB%2023-09-2014>

³³⁹ G. Van der Sijde (VVF), “Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00).

³⁴⁰ Ibidem.

³⁴¹ L. Kok (VVO), “Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00).

³⁴² J. Methorst (Stichting Appelsap), “Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00).

³⁴³ Ibidem.

aanleiding van de wens van het stadsdeel om grote evenementen te organiseren in het Flevopark. Ze vraagt de portefeuillehouder alternatieven te onderzoeken om een afweging te kunnen maken tussen de functies van het park, de natuurwaarde en de bewoners van Oost. Volgens haar is de druk die op het Flevopark gelegd wordt “totaal onevenredig met wat we ervoor terugkrijgen.”³⁴⁴ Mevrouw Ceha (Méérbelangen) uit haar ongenoegen over het gebrek aan inspraak van inwoners in het voorstel. Daarnaast geeft ze aan binnen het huidige evenementenbeleid op zoek te willen gaan naar oplossingen en geeft aan moeite te hebben met de uitspraken van de heer Manuel naar de vriendenverenigingen. Ze verwijst naar de uitspraak van Manuel naar de VVO: “Ik zal met het Algemeen Bestuur gaan praten over dat er minder grote evenementen in het Oosterpark moeten” en naar de VVF: “Wij zullen geen vrienden worden.”³⁴⁵ Méérbelangen ziet sportparken in Oost als mogelijke alternatieven en geeft aan graag onderzocht te hebben wat de gevolgen zijn van een evenement voor de Flora en Fauna van het Flevopark.³⁴⁶ Mevrouw Lekkerkerker (D66) geeft aan dat een divers aanbod van evenementen bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van de stad en directe en indirecte bijdragen aan de lokale economie, maar dat schade voorkomen moet worden en overlast geminimaliseerd. Ze vindt het belangrijk om enerzijds te achterhalen wat de wensen van de initiatiefnemers zijn en anderzijds de draagkracht van de locaties te bekijken en in te zetten op de spreiding van evenement of overlast. Naar haar mening moet er snel een oplossing komen om organisatoren zekerheid te bieden, zodat er voldoende tijd overblijft voor de “gedegen inpassing van evenementen, ook in overleg met omwonenden.”³⁴⁷ D66 vindt het waardevol om een evenement als Appelsap in Oost te houden: het festival dient een jonge doelgroep waarvan een deel afkomstig uit Amsterdam en Amsterdam Oost.³⁴⁸ De heer Molenaar (VVD) vindt festivals van belang voor het stadsdeel en houdt ze graag in Oost, omdat ze goed zijn voor de “bedrijvigheid” en “een impuls geven aan het stadsdeel.”³⁴⁹ Hij vraagt de portefeuillehouder naar de kosten voor voorbereidingswerkzaamheden in het park; de partij is geen voorstander van investeringen in het park om festivals daar eenmalig mogelijk te maken. Daarnaast vraagt hij zich af of er wel voldoende naar de meningen over de voorgestelde locaties van de festivalorganisatoren is geluisterd.³⁵⁰ De heer van der Weide (SP) is een voorstander van de eenmalige

³⁴⁴ A. Schol (GroenLinks), “Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00).

³⁴⁴ Ibidem.

³⁴⁵ S. A. Ceha (Méérbelangen), “Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00).

³⁴⁶ Ibidem.

³⁴⁷ J. Lekkerkerker (D66), “Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00).

³⁴⁸ Ibidem.

³⁴⁹ M. Molenaar (VVD), “Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00).

³⁵⁰ Ibidem.

spreiding van festivals, maar vindt dat er te veel maatregelen genomen moeten worden en enorme kosten moeten worden gemaakt om Appelsap mogelijk te maken in het Flevopark. Daarnaast blijft het risico op schade aan de natuur. Appelsap moet volgens Van der Weide uitwijken naar een festivalterrein.³⁵¹ De portefeuillehouder, Ivar Manuel, reageert vervolgens op de reacties van de partijen en geeft antwoord op hun vragen. Hij geeft aan graag te willen starten met de evaluatie van het evenementenbeleid, maar in de vergadering de notitie over de oplossingen ter discussie staat. Volgens Manuel kan Appelsap zonder risico in het Flevopark georganiseerd worden. De resultaten uit het bodemonderzoek (2014) en de ecologische quickscan (2012) tonen dit volgens hem aan. Hij zegt toe om extra om extra onderzoek uit te laten voeren naar de broedvogels en vleermuizen in het park, waarna Mevrouw Schol vraagt naar de insteek van het onderzoek: Wordt het een open onderzoek of een naar de te nemen maatregelen?³⁵² Naar aanleiding van de vraag van de heer Molenaar geeft Manuel aan dat de kosten van de eenmalige organisatie van Appelsap in het Flevopark voor rekening zijn van de festivalorganisatie. Over de citaten die de bestuurscommissieleden voordragen zegt Manuel dat de citaten zoals ingebracht “niet letterlijk [zijn], maar ze komen wel in de buurt van wat ik gezegd heb.”³⁵³ Hij geeft aan een voorstander te zijn van het spreiden van evenementen, wat volgens hem ook een uitgangspunt is van het kaderstellend beleid van de centrale stad. Dit betekent volgens hem niet dat evenementen uit stadsdeel Oost naar andere stadsdelen verplaatst worden, “maar dat het eerder zou zijn dat de centrale stad geneigd is om meer evenementen richting Oost te verplaatsen.”³⁵⁴

Op 3 november ontvangt Mevrouw Ceha (Méérbelangen) het adviesrapport van Dienst Ruimtelijke Ordening (DRO) van de Gemeente Amsterdam over de mogelijke gevolgen voor bomen en Flora en Fauna bij het organiseren van een evenement in het Flevopark.³⁵⁵ Ze heeft het adviesrapport aangevraagd om meer inzicht te krijgen in de mogelijke gevolgen van evenementen voor bomen en flora en fauna van het Flevopark. DRO adviseert om het festival buiten de broedperiode te organiseren (na half augustus), de grootte van kwetsbare terreinen in kaart te brengen en in relatie te brengen met de gewenste grootte van het festivalterrein en onderzoek te doen naar het

³⁵¹ K. Van der Weide (SP), “Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00).

³⁵² A. Schol (GroenLinks), “Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00).

³⁵³ I.R. Manuel (portefeuillehouder), “Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00).

³⁵⁴ I.R. Manuel (portefeuillehouder), “Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00).

³⁵⁵ H. Kaljee en G. Timmermans, *Advies Flevopark en evenementen* (Amsterdam: Gemeente Amsterdam Dienst Ruimtelijke Ordening, 2014), 1.

type en duur van het geluid van het festival in relatie tot de aanwezige vogel- en vleermuispopulatie.³⁵⁶

Bestuurscommissievergadering 4 november 2014

Op 4 november 2014 vindt de tweede voorbereidende vergadering plaats waarin de discussie over de alternatieve locatie voor Appelsap zich voortzet. In het advies aan de burgemeester, een bijlage van bestuurscommissievergadering, staat het Flevopark nog steeds beschreven als mogelijke alternatieve locatie voor festival Appelsap. Het standpunt van de Vrienden van het Flevopark over de oplossing is toegevoegd. Er is een lijst met alternatieve locaties opgenomen in het advies, welke om verschillende redenen ongeschikt geacht worden voor festival Appelsap.³⁵⁷ In de bespreking van de vergadering die hieronder volgt zijn onderwerpen of argumenten die aan bod zijn gekomen in de vergadering van 23 september weggelaten. De vergadering start met de bijdragen van een aantal sprekers. De heer Rijken, bewoner van Oost, is van mening dat het Flevopark nog beter geschikt is voor het festival dan het Oosterpark. Hij stelt dat de directe geluidsoverlast minder zal zijn en het terrein beter geschikt is voor een festival van dergelijke schaal. Naar zijn mening is het festival “een afspiegeling van de diversiteit en culturele rijkdom in Oost” en heeft de festivalorganisatie zich er altijd volledig voor ingezet om overlast en schade voor omwonenden het park te beperken.³⁵⁸ Volgens mevrouw Hehakaija, bewoner van Oost, hoort Appelsap bij Oost en past Appelsap in Oost: het festival past niet bij een festivalterrein. Volgens haar geeft het feesten in de natuur, zonder afbraak te doen aan het milieu, het festival een uniek en eigen karakter.³⁵⁹ De heer Henselmans, bewoner van Oost, geeft aan dat “Appelsap, Appelsap niet is als het niet in een park georganiseerd kan worden.” Om die reden vindt hij dat Appelsap in het Flevopark plaats moet kunnen vinden met alle garanties die daarbij horen. Hij heeft positieve ervaringen met het festival en is van mening dat de organisatie op elke mogelijk manier rekening heeft gehouden met het kwetsbare gras in het Oosterpark. De openbare ruimte moet volgens hem met zoveel mogelijk individuen gedeeld worden en bedienen in de wensen die zij hebben. Er ontstaat volgens Henselmans een probleem wanneer een klein deel van de buurtbewoners de openbare ruimte claimt voor een enkelvoudig doel: rust en ruimte.³⁶⁰ De heer Bellaart vat zijn betoog samen door middel van de uitspraak: “Bescherm het Flevopark tegen mega-

³⁵⁶ Kaljee en G. Timmermans, *Advies Flevopark en evenementen*, 3.

³⁵⁷ Gemeente Amsterdam Oost, *Notitie voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van 4 november 2014: Advies aan Burgemeester: Oplossingen voor evenementen bij sluiting Oosterpark in 2015 (Amsterdam: Gemeente Amsterdam)*, 8.

³⁵⁸ T. Rijken (inspreker), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30), geraadpleegd op 18 april 2016.

<https://oost.notubiz.nl/vergadering/75181/Vorbereidend%20AB%2004-11-2014>

³⁵⁹ R. Hehakaija (inspreker), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

³⁶⁰ S. Henselmans (inspreker), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

festivals, maar vier het feestje dat Appelsap heet.” Hij is van mening dat Appelsap geen megafestival is en geschikt is voor het Flevopark. Hij waardeert het festival vanwege de manier waarop mensen met elkaar en het ‘interieur’ omgaan.³⁶¹ De heer Risselada, bewoner van Oost, heeft respect voor het ondernemerschap dat de festivalorganisatie heeft getoond de afgelopen jaren. Hij vindt de geluidsoverlast van ondergeschikt belang in vergelijking met wat het festival oplevert: “de ontmoetingen, de rijkheid.”³⁶² Mevrouw Samson vindt het Flevopark een ontdekking en vraagt zich af waarom daar niet eerder festivals zijn gehouden. Zij prijst het festival vanwege de goede sfeer, leuke muziek en mengelmoes van mensen die het festival bezoeken.³⁶³ De heer van der Sijde spreekt nogmaals in namens de Vereniging Vrienden van het Flevopark en wijst het bestuur op een onderzoek van stadsdeelecoloog Els Corporaal uit 2013 dat niet eerder openbaar is gemaakt in discussies. Uit het rapport blijkt dat er kans is op schade aan de flora en fauna en er wordt geadviseerd geen grote evenementen toe te staan in het Flevopark.³⁶⁴ Van der Sijde overhandigt de commissie een petitie met 1100 handtekeningen; een tussenstand.³⁶⁵ Naar aanleiding van de overhandiging vraagt de heer Molenaar zich af hoeveel leden de VVF heeft en of de handtekeningen door omwonenden van het Flevopark gezet zijn. De heer Methorst spreekt nogmaals in namens Stichting Appelsap. Hij is ervan overtuigd dat Appelsap kan plaatsvinden in het Flevopark. Hij is van mening dat het park van “ons allemaal” is en gebruikt dit argument om zijn standpunt te verdedigen.³⁶⁶ Naar aanleiding van de bijdrage van de heer Metworst vraagt de heer Molenaar (VVD) naar het aantal inwoners van Oost dat het festival bezoekt. De heer Koppen (Stichting Appelsap) vult het betoog van de heer Methorst aan door te stellen dat tegenover de bezwaren die gemaakt worden, duizenden mensen staan die met plezier evenementen bezoeken. Hij gaat in op de culturele meerwaarde van het festival, de organisatie die vanuit ideologie handelt en de verschillende bevolkingsgroepen die met elkaar in aanraking komen op het festival. De heer Smalhout (Stichting Appelsap) vult aan dat Appelsap na vijftien jaar “een vaste plek verdiend heeft midden in het fantastische multiculturele stadsdeel in een prachtig park, waar het festival thuishoort en waar het zijn verbindende functie ten volle kan uitoefenen.”³⁶⁷

³⁶¹ Dhr. Bellaart (inspreker), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

³⁶² Dhr. Risselada (inspreker), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

³⁶³ Mevr. Samson (inspreker), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

³⁶⁴ Els Corporaal, *Beleidsadvies groen en ecologie, 25 juli 2013* (Amsterdam: Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Oost, 2013), 1.

³⁶⁵ G. Van der Sijde (VVF), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

³⁶⁶ J. Methorst (Stichting Appelsap), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

³⁶⁷ R. Smalhout (Stichting Appelsap), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

Na de bijdragen van de sprekers leveren de bestuurscommissieleden hun bijdragen en leggen ze vragen voor aan portefeuillehouder Ivar Manuel. De heer Ritsma (SP) stelt dat de portefeuillehouder iets verkeerd heeft gedaan gezien de grote weerstand tegen het festival. Hij is van mening dat de portefeuillehouder vanaf het begin heeft aangestuurd om het festival in Flevopark plaats te laten vinden. Het valt hem op dat de festivalorganisatoren niet flexibel zijn en vraagt aan de portefeuillehouder welke alternatieven hij besproken heeft met de festivalorganisatie. Daarnaast vindt de SP het verontrustend dat het rapport uit 2013 is achtergehouden en vraagt de portefeuillehouder naar het rapport.³⁶⁸ Mevrouw Schol (GroenLinks) begrijpt niet dat de portefeuillehouder in zijn afwegingen de voorkeur van de festivalorganisatoren zwaarder heeft laten meewegen dan het advies van de ecooloog, het belang van gebruikers en de natuurwaarde. “Wat GroenLinks betreft wordt de natuur, rust en ecologie in dit voorstel het kind van de rekening.”³⁶⁹ Het verbaast Schol dat de positieve rapporten meerdere malen worden aangehaald en rapporten met negatieve aanbevelingen niet worden meegestuurd. De partij wil meer aandacht voor de alternatieven.³⁷⁰ Méérbelangen heeft bezwaar tegen grote festivals in het Flevopark vanwege de kwetsbaarheid van het park. In het onderzoeksrapport van DRO waartoe zij opdracht had gegeven, wordt geadviseerd het festival plaats te laten vinden na het broedseizoen (half augustus) en om de kwetsbare terreinen in kaart te brengen. Ze stelt dat deze adviezen niet overeenkomen met de onderzoeken waarvoor Manuel opdracht had gegeven; onderzoeken naar de flora en fauna en de vleermuizen.³⁷¹ Mevrouw Lekkerkerker (D66) geeft aan in te kunnen stemmen met het voorstel.³⁷² Mevrouw de Boer geeft aan vertrouwen te hebben dat de festivalorganisatie maatregelen neemt om schade aan te natuur te voorkomen. Ze benadrukt nogmaals, met verwijzing naar de uitspraken van Manuel, dat het gebruik van het Flevopark voor een groot evenement een eenmalige uitzondering is.³⁷³ De VVD zal de voordracht steunen, de partij heeft er vertrouwen in dat de festivalorganisatie zijn verantwoordelijkheid neemt. De heer Molenaar verwijst naar de notitie waarin staat opgenomen dat het stadsdeel de input uit de inspraakavond bij de Vrienden van het Oosterpark gebruikt als input voor een nieuw locatieprofiel. De vereniging vertegenwoordigt volgens Molenaar een te kleine groep belanghebbenden om het locatieprofiel op aan

³⁶⁸ A. Schol (GroenLinks), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

³⁶⁹ Ibidem.

³⁷⁰ Ibidem.

³⁷¹ S. Ceha (Méérbelangen), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

³⁷² J. Lekkerkerker (D66), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

³⁷³ G. de Boer (PvdA), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

te passen.³⁷⁴ In reactie op de bijdragen van de commissieleden benadrukt Manuel nogmaals dat de locatieprofielen niet ter discussie staan. Hij start met het beantwoorden van de vragen over Appelsap met de zin: “vooraf wil [ik] zeggen, Appelsap eenmalig in het Flevopark, dat kan, dat kan qua bodemgesteldheid [...], dat kan ook qua ecologie.”³⁷⁵ Wat betreft de alternatieve locaties voor festival Appelsap geeft Manuel aan dat deze besproken zijn, maar dat Appelsap het “in hun hoofd [heeft] dat als ze de parkomgeving loslaten ze heel moeilijk jaar tegenmoet gaan.”³⁷⁶ Het onderzoek dat werd aangekaart door de heer van der Sijde (VVF) van stadsecoloog Corporaal is volgens Manuel een oud onderzoek en daarnaast heeft de stadsecoloog een andere visie. Hij stelt: “De stadsecologe staat voor de natuur” en “een stadspark is [...] geen natuurgebied, maar is een recreatiegebied, maar zij vertegenwoordigt de natuurlijke invalshoek bij zo’n advies.”³⁷⁷ Op basis van het onderzoek dat Mevrouw Ceha liet uitvoeren naar de effecten van festivals voor de bomen en flora en fauna in het Flevopark concludeert hij ook dat een festival in het Flevopark mogelijk is.³⁷⁸ Mevrouw Ceha verwijst naar het advies uit het onderzoek dat het festival plaats moet vinden na het broedseizoen; volgens het onderzoek is dat half augustus.³⁷⁹ De portefeuillehouder is overtuigd dat het broedseizoen half juli ophoudt, waardoor het festival plaats kan vinden in augustus. Uit de natuurtoets die de festivalorganisatie laat uitvoeren voor aanvang van het festival zal blijken welke broedvogels bescherming nodig hebben.³⁸⁰

Bestuurscommissievergadering 18 november 2014

Op 18 november 2014 vindt de besluitvormende vergadering plaats over notitie ‘Oplossingen voor evenementen bij sluiting Oosterpark in 2015’. GroenLinks, Méérbelangen en de SP geven aan tegen het voorstel aan de burgemeester te stemmen omdat zij niet overtuigd zijn dat het Flevopark geen schade zal ondervinden van het festival. De PvdA stemt in met het voorstel, maar met de kanttekening dat dit een eenmalige oplossing moet zijn. VVD geeft aan tevreden te zijn met de oplossingen zoals vermeld in het voorstel, maar geeft aan zich gestoord te hebben aan de mate waarin de discussie opgehangen werd aan de standpunten van de vriendenverenigingen, terwijl zij maar een klein deel van

³⁷⁴ M. Molenaar (VVD), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

³⁷⁵ I. R. Manuel (portefeuillehouder), “Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30).

³⁷⁶ Ibidem.

³⁷⁷ I. R. Manuel (portefeuillehouder), “Vergadering Besluitvormend AB 18-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadszaal, 18 november 2014 (19:30), geraadpleegd op 24 april 2016.

<https://oost.notubiz.nl/vergadering/75182/Besluitvormend%20AB%2018-11-2014>

³⁷⁸ Ibidem.

³⁷⁹ H. Kaljee, *Advies Flevopark en evenementen*, 3.

³⁸⁰ I. R. Manuel (portefeuillehouder), “Vergadering Besluitvormend AB 18-11-2014” [video-opname] Stadsdeelhuis, Raadszaal, 18 november 2014 (19:30).

de betrokkenen vertegenwoordigen. D66 stemt voor het voorstel. Het advies aan de burgemeester wordt op 18 november 2014 aangenomen.³⁸¹

Naar aanleiding van het besluit van de bestuurscommissie stuurt de Vereniging Vrienden van het Flevopark de burgemeester op 24 november 2014 een brief waarin zij nogmaals uitleggen wat het standpunt van de vereniging is; onderdeel van de brief is de petitie aan met 1250 handtekeningen tegen grootschalige evenementen in het Flevopark.³⁸²

4.3 Appelsap Fresh Music Festival 2015

In het artikel ‘Hiphoppen in het Flevopark’ deelt Joris Methorst mee dat hij de weerstand tegen het festival jammer vindt. Hij stelt: “Ik sta ervoor in dat wij geen schade achterlaten” en noemt diverse maatregelen die in overleg met omwonenden tot stand zijn gekomen. Hij is trots op het feit dat er een zeer divers publiek, met verschillende culturele achtergronden, op het festival afkomt. Hij zegt: “We mikken daar niet bewust op, maar zijn er wel trots op. De stad heeft weliswaar enorm geïnvesteerd in sociale cohesie, maar tijdens het Appelsapfestival wordt het ook echt bereikt.”³⁸³ De festivalorganisatie biedt bewoners van Oost tickets voor de helft van de prijs en omwonenden mogen gratis.³⁸⁴

Op 4 juni 2015 verschijnt het onderzoeksrapport van Martin Melchers, stadsecologie Amsterdam. In opdracht van Stadsdeel Oost verrichte hij een schouw naar beschermde dieren, zeldzame broedvogels en specifiek naar uilensoorten.³⁸⁵ Hij concludeert dat het Appelsap festival geen conflicten oplevert met de Flora- en faunawet indien na een schouw begin augustus geen broedvogels meer in het door het festival te gebruiken terreindeel aanwezig zijn. Hij adviseert begin augustus een terreinschouw te laten doen en broedkasten op te hangen voor uilen.³⁸⁶

Op 18 april en 25 mei 2015 ontvangt het stadsdeel de vergunningaanvragen voor Appelsap Fresh Music festival 2015, waarna de vergunning op 5 juni gepubliceerd wordt. Op 23 juli 2015 wordt de vergunning voor een evenement op 8 augustus, met ongeveer 14.500 bezoekers, verleend. Er zijn 38 zienswijzen ingediend,³⁸⁷ waaronder een van de Vereniging Vrienden van het Flevopark.³⁸⁸

³⁸¹ T. Reuten (voorzitter), “Vergadering Besluitvormend AB 18-11-2014” [video-opname], Stadsdeelhuis, Raadzaal, 18 november 2014 (19:30).

³⁸² Goos van der Sijde e.a., *Besluit ‘Oplossingen voor evenementen bij sluiting van het Oosterpark 2015* (Amsterdam: Vrienden van het Flevopark, 2014), 1.

³⁸³ Lieneke Koornstra, “Hiphoppen in het Flevopark” *IJopener, april 2015*.

³⁸⁴ Ibidem.

³⁸⁵ Martin Melchers, *Flevopark festival 2015* (Amsterdam: Stadsecologie Amsterdam, 2015), 1.

³⁸⁶ Idem, 2.

³⁸⁷ Arjan Naaktgeboren, *Evenementenvergunning Appelsap 2015* (Amsterdam: Gemeente Amsterdam Oost, 2015), 1-2.

³⁸⁸ Goos van der Sijde e.a. Zienswijze vergunningaanvraag Appelsap Fresh Music Festival 2015 8 augustus Flevopark (Amsterdam: Vereniging Vrienden van het Flevopark), 2.

Op 29 juli 2015 ontvangt het stadsdeel de briefrapportage van het vleermuisonderzoek, uitgevoerd door Daan van der Elskens. Er wordt geconcludeerd dat de dwergvleermuis de donkere hoeken van het park gebruikt en om die reden wordt er geadviseerd het park “zo min mogelijk te belichten.”³⁸⁹ Vervolgens wordt op 31 juli 2015 de vergunning verleend aan Appelsap.³⁹⁰

De Vereniging Vrienden van het Flevopark start een kort geding tegen de verleende evenementenvergunning aan Appelsap festival; op 4 augustus vindt de rechtszaak plaats. De VVF is van mening dat het Flevopark geen geschikte plek is voor het festival, het onacceptabel is dat het park afgesloten wordt en de flora en fauna ernstige hinder ondervindt vanwege het harde geluid. Volgens de festivalorganisatie en het stadsdeel is er voldoende aandacht voor de veiligheid. Daarnaast vreest de organisator failliet te gaan indien het festival zo kort voor aanvang wordt afgelast.³⁹¹ De rechter wijst op 5 augustus de voorlopige voorziening af: Appelsap mag plaatsvinden.³⁹²

In het artikel ‘Bassen in het park’ in *Trouw* reageert Methorst op de aanbeveling die geformuleerd werd in het rapport van stadsecoloog Martin Melchers. Methorst: “Gaan we voor zorgen, in het najaar komen die nestkasten er.” Methorst voelt niets voor een verhuizing van het festival naar een sportpark, wordt in het artikel gesteld. Volgens Methorst hoort “de entourage van het park [hoort] bij de 'beleving' van het festival.”³⁹³

Op 8 augustus vindt het festival plaats in het Flevopark. Het festival is bezocht door 15.000 bezoekers en is uitverkocht.³⁹⁴

In opdracht van het stadsdeel heeft Antegroup een onderzoek uitgevoerd naar de bodemgesteldheid van het park. De terreingesteldheid is voor en na het festival onderzocht: er blijkt geen sprake van aantoonbare maaiveldverzakking of achteruitgang van de bodemgesteldheid. Er wordt wel vermeld dat de uitstekende weeromstandigheden hebben bijgedragen aan de beperkte aantasting waardoor de onderzoeksresultaten niet zonder meer overdraagbaar zijn naar toekomstige festivals.³⁹⁵

Het stadsdeel concludeert tijdens de evaluatie in november dat het festival goed is verlopen: er zijn vier klachten ontvangen waarvan drie van geluidsoverlast, de geluidsnormen zijn niet overschreden en er zijn geen oplosbare problemen geconstateerd. Een bezoekersaantal van 15.000

³⁸⁹ Daan van der Elskens, *Flevopark (Edam: Elskens Ecologie, 2015), 1.*

³⁹⁰ Gemeente Amsterdam, “Besluit Evenementenvergunning Flevopark” 31 juli 2015, geraadpleegd op 19 juni 2016, <https://www.amsterdam.nl/nieuwsarchief/bekendmakingen/bekendmakingen-2015/stadsdeel-oost/week-31/besluit-flevopark/>

³⁹¹ AT5, “Uiterlijk morgenochtend duidelijkheid over Appelsap” 4 augustus 2015, geraadpleegd op 16 juni 2016. <http://www.at5.nl/artikelen/145857/uiterlijk-morgenochtend-duidelijkheid-over-appelsap>

³⁹² Rechtbank Amsterdam, “Uitspraak”, 5 augustus 2015, geraadpleegd op 5 juni 2016, <http://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2015:5005>

³⁹³ Hanne Obbink, “Bassen in het park” *Trouw*, 7 augustus 2015.

³⁹⁴ Appelsap, “Appelsap viert 15-jarig jubileum met vijftienduizend bezoekers”,

³⁹⁵ Th. M. Prins, *Rapportage beoordeling gevolgen evenement Appelsap in Flevopark te Amsterdam* (Almere: Antegroup, 26 augustus 2015), 2.

bezoekers blijkt voor de brandweer het maximaal aantal bezoekers in de huidige indeling. In de evaluatie is het rapport van de Anteagroup opgenomen. Het stadsdeel concludeert op basis van het onderzoek dat er geen aantoonbare maaiveldverzakking en geen achteruitgang van de bodemgesteldheid is geconstateerd als gevolg van het festival. In de evaluatie is opgenomen dat de organisatie subsidie ontvangt van het stadsdeel en geen huur betaald voor het gebruik van het park.³⁹⁶

In opdracht van ‘Stad in Balans’ van Gemeente Amsterdam voert Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) van de Gemeente Amsterdam een evaluatie uit naar de verplaatsing van festival Appelsap naar het Flevopark. De verplaatsing van het festival wordt door Stad in Balans gezien als een experiment in het kader van de spreiding van evenementen. In het rapport wordt beschreven dat de resultaten worden gebruikt bij het opstellen van een nieuw stedelijk evenementenbeleid. De enquête is afgenomen onder bezoekers tijdens het festival en na afloop onder omwonenden en ondernemers in de omgeving van het Flevopark. De beschreven resultaten in het rapport hebben betrekking op de tweede genoemde enquête. Er wordt geconcludeerd op basis van ruim 200 respondenten dat “de mening over Appelsap [hangt] sterk samen met het eigen parkgebruik (al dan niet voor entertainment en evenementen) en hoe met het gebruik van parken in het algemeen ziet.” Het bezoeken van het festival en het ontvangen van kaartjes zijn van invloed op de resultaten, aldus het OIS. Een aantal gegevens: 92% van de respondenten geeft aan het Flevopark het liefst te gebruiken om van de natuur te genieten, tot rust te komen of te wandelen, gevolgd door sporten (76%) en picknicken of een feestje vieren (72%). Een evenement wordt door 24% van de respondenten gekozen. 51% van de respondenten geeft aan hinder te hebben ondervonden van het festival, waarvan 65% aangeeft dat dit is in de vorm van geluidsoverlast.³⁹⁷

In het najaar van 2015 worden door de bestuurscommissie van Stadsdeel Oost het evenementenbeleid geëvalueerd. In de eerste reeks vergaderingen worden de doelstellingen en beleidsregels van het evenementenbeleid geëvalueerd, in de tweede reeks de locatieprofielen. Op 12 januari 2016 vindt de besluitvormende vergadering plaats waarin nieuwe locatieprofielen van evenemententerreinen in de Oost worden vastgesteld. In de evaluatie wordt gesteld dat er ‘bewezen’ is dat het Flevopark “onder strikte voorwaarden” geschikt is voor een grootschalig evenement op basis van het onderzoek naar de dieren en bodem en het verloop van het evenement. Uit onderzoek na afloop van het evenement wordt er geen schade geconstateerd (Anteagroup).³⁹⁸ Er wordt besloten in

³⁹⁶ Stadsdeel Oost, *Evenementenbeleid stadsdeel Oost*, 12.

³⁹⁷ Ellen Lindeman, Jessica Greven en Esther Jacobs, *Evaluatie Appelsapfestival in het Flevopark: een onderzoek onder bewoners en ondernemers*. (Amsterdam: Gemeente Amsterdam – Onderzoek, Informatie en Statistiek, oktober 2015), 9-11.

³⁹⁸ Algemeen Bestuur Bestuurscommissie Oost, *Evaluatie evenementenbeleid en evenementenseizoen 2015 Deel II: Locatieprofielen* (Amsterdam: Stadsdeel Oost, 2015), 5.

het locatieprofiel van het Flevopark ook een zwaar evenement per jaar op te nemen.³⁹⁹ In het locatieprofiel van het Oosterpark wordt opgenomen dat er geen grote evenementen meer plaats mogen vinden met een besloten karakter.⁴⁰⁰ Dit betekent concreet dat Appelsap niet meer terug kan naar het Oosterpark: in het Flevopark is nu jaarlijks ruimte voor een groot evenement.

4.4 Analyse

In deze paragraaf worden de ‘doelen’, ‘problemen’ en ‘oplossingen’ geanalyseerd die door de betrokken actoren direct of indirect in het debat aan de orde zijn gesteld.

4.4.1 Doelen

In het debat over de vergunningsverlening aan Appelsap Fresh Music festival streven, net als in het debat over Amsterdam Open Air, zowel de omwonenden als de festivalorganisatie de waarde ‘vrijheid’ van Stone na. De festivalorganisatie beroept zich op de waarde ‘vrijheid’ om gebruik te mogen maken van de openbare ruimte, het Flevopark, voor hun festival. Het park is volgens de festivalorganisatie ‘van ons allemaal’.

In de groep omwonenden van het Flevopark of inwoners van stadsdeel Oost kunnen er twee deelgroepen onderscheiden worden. De eerste groep streeft vrijheid na waarbij het begrip vrijheid gedefinieerd wordt als de situatie waarin individuen niet beperkt wordt in hun handelen; de overheid grijpt niet in. Deze vorm van vrijheid noemt Stone ‘negatieve vrijheid’.⁴⁰¹ In het debat zijn dit de omwonenden die zich tegen het festival verzetten. Dit doen zij omdat het park vanwege het festival afgesloten wordt en schade ondervindt, terwijl de omwonenden het park willen gebruiken als een ‘weldadig rustpunt’ in het bruisende stadsdeel. De andere groep omwonenden streeft ‘positieve vrijheid’ na waarbij Stone uit gaat van het idee dat de overheid mogelijkheden biedt en voorwaarden schept voor de ontwikkeling van individuen.⁴⁰² De omwonenden zijn vrij in hun beslissing om het festival al dan niet te bezoeken.

De ontwikkeling waarop het stadsdeel aanstuurt door middel van evenementen staat beschreven in het evenementenbeleid. Stadsdeel Oost poogt door middel van evenementen het imago van het stadsdeel te verbeteren, de economie te stimuleren, de sociale cohesie te versterken en de leefbaarheid en veiligheid beschermen. Evenementen dragen daarnaast bij aan het behoud en indien mogelijk het versterken van de kwaliteit en identiteit van de openbare ruimte. In het debat omtrent

³⁹⁹ Algemeen Bestuur Bestuurscommissie Oost, *Evaluatie evenementenbeleid en evenementenseizoen 2015 Deel II: Locatieprofielen*, 14.

⁴⁰⁰ Idem, 22.

⁴⁰¹ Deborah Stone. *Policy Paradox*, 114.

⁴⁰² Ibidem.

Appelsap Fresh Music Festival komt een tweede doel van het stadsdeel aan bod, namelijk het doel ‘efficiëntie’ van Stone. Het doel ‘efficiëntie’ van Stone is geen doel in het overheidsbeleid op zich, maar een manier om de dingen die van waarde zijn voor de samenleving makkelijker te bereiken. Efficiëntie gaat over de verhouding tussen input en output, inspanning en resultaten, uitgaven en inkomsten of kosten en baten.⁴⁰³ Enerzijds poogt het stadsdeel door middel van evenementen in het stadsdeel een scala aan doelstellingen te bereiken, anderzijds komt efficiëntie naar voren doordat enkele politici de sluiting van het Oosterpark lijken aan te grijpen om evenementen beter te spreiden over het stadsdeel. De spreiding van evenementen is niet opgenomen als doel van het evenementenbeleid, maar als een aandachtspunt in het beleid van het stadsdeel. Daarnaast verwijst de portefeuillehouder in de bestuurscommissievergadering naar de spreiding van evenementen als een uitgangspunt van het stedelijk beleid.

4.4.2 Problemen

Bij de sluiting van het Oosterpark is de festivalorganisatie genoodzaakt het festival in 2015 op een andere locatie te organiseren. De organisatie spreekt in 2013 al haar voorkeur uit voor het Flevopark als alternatieve locatie. De portefeuillehouder verwijst in de bestuurscommissievergadering op 4 november 2014 naar de uitspraak van de organisatie waarin zij aangeeft dat zij een moeilijk jaar tegemoet gaat, indien zij de parkomgeving loslaat. Het festival hoort volgens de organisatie thuis in een park. Het probleem waarmee de festivalorganisatie kampt is dat zij graag het festival in het Flevopark willen organiseren in 2015, maar het stadsdeel daarvoor nog geen toestemming heeft gegeven. In de termen van Stone heeft het stadsdeel het belang van de festivalorganisatie nog niet behartigd. De organisatie lijkt, ondanks dat zij vanuit ideologie handelt, op te komen voor een ‘economisch belang’. Zij ondervindt mogelijk economische schade indien het festival niet kan plaatsvinden in een natuurlijke omgeving. Een verlies aan inkomsten plaatst Stone onder de categorie ‘economische schade’ wanneer zij spreekt over de beperking van vrijheid.⁴⁰⁴ Daarnaast verwijst zij, net als de festivalorganisatie van Open Air, strategisch naar de belangen van de duizenden festivalbezoekers (speciale belangen) die zij behartigt en de meerwaarde van het festival voor het stadsdeel waarmee de organisatie verwijst naar een ‘publiek belang’.

De groep omwonenden (tegenstanders van het festival) ervaart problemen doordat het stadsdeel wil afwijken van het evenementenbeleid van het stadsdeel. De omwonenden verwijzen in het debat naar schade in de vorm van ‘omgevingseffecten’, als de afsluiting van het park, de schade aan de natuur (leefomgeving) en het geluidsoverlast. Deze effecten kwamen in het debat over Amsterdam

⁴⁰³ Deborah Stone, *Policy Paradox*, 63.

⁴⁰⁴ Idem, 110.

Open Air ook aan bod. De omwonenden vertegenwoordigen hiermee niet alleen hun eigen belang, maar ook het belang van de natuur en/of de publieke ruimte. De andere groep omwonenden (voorstanders) ervaart niet direct problemen. Als het festival niet plaatsvindt in stadsdeel Oost en/of het Flevopark, maar buiten het stadsdeel, ervaart deze groep omwonenden mogelijk problemen of schade.

Het probleem van het stadsdeel is de sluiting van het Oosterpark in 2015 waardoor zij op zoek moet naar alternatieve locaties voor de festivals die in 2015 in het Oosterpark plaats zouden vinden. Het is de taak van de bestuurscommissie om een keuze te maken voor een alternatief. Het kiezen van het juiste alternatief is volgens Stone gebaseerd op maar een criterium: “maximum total welfare”.⁴⁰⁵

De bestuurscommissieleden maken gebruik van de kosten- en batenanalyse om hun voorkeur voor een geschikte alternatieve locatie te onderbouwen. Daarnaast zijn ook de verschillende ‘belangen’ van invloed op het beslissingsproces. Politici definiëren problemen namelijk niet door hun oorzaken te benoemen, maar door middel van de effecten stelt Stone. Politici vragen zich af wie last ervaart van het probleem, op welke manier en of burgers zich bewust zijn van het probleem.⁴⁰⁶ Tijdens de bestuurscommissievergaderingen zijn de meningen van partijleden verdeeld over de geschiktheid van het Flevopark voor het festival en daarmee de oplossing voor de sluiting van het Oosterpark. Volgens de portefeuillehouder kan Appelsap zonder risico’s plaatsvinden in het Flevopark. De onderzoeken die uitgevoerd werden naar de bodem en de flora en fauna van het park tonen dit volgens hem aan. Door middel van de onderzoeken probeert de portefeuillehouder aan te tonen dat het festival geen negatieve gevolgen heeft voor het park. Stone stelt dat men door het gebruik van cijfers een bepaald soort verhaal kan vertellen. Het gebruik van cijfers, of onderzoeksresultaten, kan iemand een ‘aura van expertise en autoriteit geven. Politici kunnen ze gebruiken om aan te tonen dat hun verhaal waar is. Dit komt doordat cijfers in onze cultuur een hoge wetenschappelijke status hebben, stelt Stone.⁴⁰⁷ Mocht er echter na afloop van het festival schade geconstateerd worden, dan is het de taak van de festivalorganisatie om de schade te herstellen. PvdA, D66 en VVD zijn ook overtuigd door de onderzoeken: zij voorzien geen problemen en vertrouwen op de verantwoordelijkheid van de festivalorganisatie om schade aan het park te voorkomen. De VVD en D66 verwijzen direct naar de belangen van de festivalorganisatie en de positieve effecten van het festival op de lokale economie. Volgens D66 moet er snel een keuze gemaakt worden om organisatoren zekerheid te bieden en voldoende tijd te bieden voor een ‘gedegen inpassing’ van evenementen. De partij is een voorstander van het evenement vanwege de bijdrage aan de aantrekkelijkheid van de stad, de lokale economie en omdat het festival een jonge doelgroep uit Amsterdam en Stadsdeel Oost dient. De VVD erkent ook de

⁴⁰⁵ Deborah Stone, *Policy Paradox*, 249.

⁴⁰⁶ Idem, 229.

⁴⁰⁷ Idem, 191.

positieve effecten van festivals; ze geven een impuls aan het stadsdeel en zijn goed voor de bedrijvigheid. De partij vraagt zich af of er wel voldoende naar de mening van festivalorganisatoren is gevraagd over de toegewezen locatie en geeft daarnaast aan dat er in de discussie te veel geleund werd op de mening van de vriendenverenigingen. Om een belangenafweging te maken vraagt zij ook naar het aantal bezoekers uit oost dat het festival bezoekt, het aantal leden van de Vereniging Vrienden van het Flevopark en de herkomst van de handtekeningen die de vereniging aanbood. Zowel VVD, D66 en PvdA stemmen voor het gebruik van het Flevopark door festival Appelsap. Door deze keuze laten zij blijken de ‘speciale belangen’, de belangen van een selecte groep (de festivalorganisatie en de festivalbezoekers) te behartigen. Daarnaast wordt er door de partijen ook verwezen naar het sterke, slechte ‘economisch belang’ of economische effecten van het festival voor het stadsdeel,⁴⁰⁸ die ten goede komt aan het volledige stadsdeel.

De overige partijen in de bestuurscommissie, SP, GroenLinks en Méérbelangen, zijn geen voorstander van de oplossing die de portefeuillehouder heeft voorgesteld. Volgens hen wegen de kosten niet op tegen de baten: de gevolgen voor het park zijn te groot. Er moeten te veel maatregelen genomen worden om de schade aan de natuur te voorkomen. Zij wijzen op het strategisch gebruik van getallen door de portefeuillehouder. Ze vragen hem of hij alleen de onderzoeksrapporten die zijn mening steunt benoemd en onderzoeken laat uitvoeren die gericht zijn op het mogelijk maken van festival in het Flevopark. Deze partijen komen op voor belangen op ‘de lange termijn’, namelijk het behoud van het park, wat een ‘publiek belang’ is omdat daar iedereen gebruik van kan maken. Door zich sterk te maken voor deze belangen, steunen zij indirect ook de belangen van de omwonenden die zich verzetten tegen het festival. Ook GroenLinks, Méérbelangen en SP zetten zich dus in voor een selecte groep, de ‘speciale belangen’, maar nu die van de omwonenden.

4.4.3 Oplossingen

In het debat over de vergunningverlening aan Appelsap Fresh Music festival heeft de festivalorganisatie slechts een oplossing voor ogen: het Flevopark. De organisatie geeft aan het Flevopark te willen gebruiken omdat Appelsap Fresh Music in een park thuishoort. Zij hebben het ‘recht’ om hun festival te mogen organiseren in het Flevopark en zijn van mening dat ze een vaste plek hebben verdiend. Door middel van onderzoek toont zij aan dat het festival geen negatieve gevolgen heeft voor de ecologie en de bodem van het park indien de juiste maatregelen genomen worden. Zij geeft aan deze maatregelen te willen nemen en indien er schade aangericht wordt daar de financiële verantwoordelijkheid voor te dragen. De organisatie verwijst daarvoor naar ‘feiten’ uit de

⁴⁰⁸ Deborah Stone, *Policy Paradox*, 191.

onderzoeken.

Een deel van de omwonenden vraagt het stadsdeel om niet af te wijken van het huidige evenementenbeleid, de ‘regels’ van het stadsdeel, wat betekent dat er geen grote festivals toegestaan mogen worden in het Flevopark. Zij vragen aandacht voor hun standpunt door middel van klachten, bezwaarschriften, brieven en het leveren van hun bijdrage tijdens bestuurscommissievergaderingen. De verwijzing naar ‘regels’ als techniek om tot oplossingen te komen werd in de vorige casus ook besproken. Regels zijn volgens Stone een middel om problemen op te lossen: ze helpen mensen, organisaties en de overheid om zich op een bepaalde manier te gedragen.⁴⁰⁹ De andere groep omwonenden is een voorstander van de alternatieve locatie voor het festival en laten hun stem horen in de bestuurscommissievergaderingen.

Het stadsdeel besluit de belangen van de festivalorganisatie, festivalbezoekers of voorstanders van het festival te behartigen. Zij stelt het belang van deze groep boven het belang van de andere selecte groep omwonenden en politieke partijen (SP, Méérbelangen en GroenLinks) die zich verzetten tegen grootschalige festivals in het Flevopark en zich op de bestaande regels beroept. Dit gebeurt op basis van het vertrouwen in onderzoeken en adviezen. Gebleken is dat in dit debat verschillende onderzoeken of ‘feiten’ door alle partijen worden ingezet om anderen te overtuigen van hun standpunt. Stone stelt dat de wetenschap gebruikt wordt als instrument om politieke conflicten te beïnvloeden.⁴¹⁰ Politici kunnen informatie strategisch gebruiken om hun belangen te vertegenwoordigen.⁴¹¹ In het publieke debat worden de onderzoeksresultaten en adviezen selectief gebruikt. Bepaalde partijen leggen de nadruk op de positieve resultaten; andere gebruiken de negatieve resultaten of risico’s die vermeld staan in de rapporten om hun standpunt te verdedigen. Er wordt ook verwezen naar de insteek van de onderzoeken: wordt er opdracht gegeven om te onderzoeken door welke maatregelen een festival plaats kan vinden of naar de effecten van de festivals?

De onderzoeksresultaten zijn kennelijk dermate overtuigend voor de meerderheid in het stadsdeel dat er in januari 2016 besloten wordt dat het Flevopark geschikt is om jaarlijks open te stellen voor een groot, besloten evenement. De oplossing voor de sluiting van het Oosterpark in 2015 blijkt bovendien een ander probleem op te lossen: het spreiden van evenementen in Oost (efficiëntie). De belangen van de Vrienden van het Oosterpark worden door deze verandering van het locatieprofiel ook behartigd: in het Oosterpark worden geen besloten evenementen meer toegestaan, zij zijn van de overlast af.

⁴⁰⁹ Deborah Stone, *Policy Paradox*, 289.

⁴¹⁰ Idem, 320.

⁴¹¹ Idem, 323.

5. Conclusie en discussie

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de hoofdvraag ‘Hoe verliep het beleidsproces rondom de vergunningverlening aan de festivals Amsterdam Open Air en Appelsap Fresh Music in de periode 2011 tot 2016?’ Vervolgens worden in de discussie aanbevelingen gedaan voor vervolgonderzoek.

5.1 Conclusie

Uit de analyse van het beleidsproces rondom de vergunningverlening aan festivals Amsterdam Open Air en Appelsap Fresh Music blijkt dat de tegengestelde belangen van betrokken actoren aanleiding zijn voor een publieke en politieke discussie. De belangen van de festivalorganisaties, stadsdelen, bewoners en het groengebied blijken niet verenigbaar te zijn. Uit de analyse blijkt dat de doelen of waarden die verschillende partijen nastreven van elkaar verschillen en elkaar in de weg zitten.

Zowel de festivalorganisaties als de omwonenden streven ‘negatieve vrijheid’ na, maar doordat de partijen een ander idee hebben over wat vrijheid precies inhoudt ontstaan er problemen. De festivalorganisaties streven namelijk ‘vrijheid’ in ondernemerschap na. Zij willen vrij zijn in de vormgeving van het festival en de locatie naar eigen wens bepalen. De festivalorganisaties verwijzen naar ‘economische schade’ die zij mogelijk ondervinden indien het festival niet kan plaatsvinden (op de gewenste plek). De omwonenden die overlast ervaren streven eveneens ‘negatieve vrijheid’ na. Zij geven aan niet beperkt te willen worden in hun handelen door de festivals die plaats vinden in de parken. Zij ervaren een beperking in hun bewegingsvrijheid door zogenaamde omgevingseffecten, waaronder overlast door de afsluiting van het park, schade aan de natuur en geluidsoverlast geplaatst kan worden. In het debat omtrent Appelsap Fresh Music komen, in tegenstelling tot het debat omtrent Amsterdam Open Air, de omwonenden die streven naar ‘positieve vrijheid’ ook aan het woord. We zagen dat daar gesproken werd over het creëren van voorwaarden om bewoners mee te laten participeren in de kunst en cultuur tijdens het festival. Zij kregen de keuze het festival gratis of met korting te bezoeken.

Het is de taak van het stadsdeel om een belangenafweging te maken; te bepalen wiens vrijheid beschermd wordt en welke schade aan welke groep voorkomen wordt. Uit de analyse blijkt dat het stadsdeel niet alleen te maken heeft met de belangen van de omwonenden (speciale belangen) en de festivalorganisatie (speciale belangen), maar ook de belangen van andere partijen waarvoor deze twee groepen zeggen op te komen, evenals de belangen van het stadsdeel zelf. De festivalorganisaties verwijzen naar de belangen van de festivalbezoekers (speciale belangen) en naar de positieve effecten van de festivals, zoals het positieve effect op het imago van de wijk, op de (lokale) economie en de sociale binding, voor het hele stadsdeel (publieke belangen). De omwonenden komen op voor het

belang van het park (een publiek belang) en de schade aan de natuur die mogelijk op de ‘lange termijn’ zichtbaar zal worden (goed, zwak belang). De stadsdelen formuleerden als doel om door middel van evenementen het imago van het stadsdeel te verbeteren, de (lokale) economie te stimuleren en de sociale binding te verbeteren. Beide doelen kunnen geplaatst worden onder het doel ‘welzijn’ van Stone. Stadsdeel Oost voegt daar nog twee doelstellingen aan toe: het beschermen van de leefbaarheid en veiligheid en het behouden en versterken van de kwaliteit en identiteit van de openbare ruimte.

Om een belangenafweging te kunnen maken, maken de stadsdelen gebruik van ‘cijfers’ om meer inzicht te krijgen in het probleem en gaan zij na wie er wordt beïnvloed door het probleem (belangen). Ze maken beiden gebruik van een zogenaamde kosten- en batenanalyse. Er blijkt een groot verschil in de manier waarop de stadsdelen met cijfers omgaan. Stadsdeel Oost kiest ervoor meerdere onderzoeken, met verschillende uitgangspunten, uit te laten voeren naar de flora en fauna en bodem van het Flevopark. De politieke partijen zetten de, hier en daar tegenstrijdige, onderzoeksresultaten in ter ondersteuning van hun standpunt. Er wordt door politieke partijen ook gevraagd naar het aantal bezoekers uit Oost en het aantal leden van de vriendenvereniging, om de grootte van de belangengroepen inzichtelijk te maken. Stadsdeel Zuidoost kiest ervoor om de cijfers uit het onderzoeksverslag van de festivalorganisatie over te nemen waarin onder andere de economische spin-off van het festival voor het stadsdeel opgenomen is en het aantal bezoekers uit het stadsdeel. Stadsdeel Zuidoost laat, net als Stadsdeel Oost, zelf geen onderzoek uitvoeren naar de positieve effecten van festivals, maar evenmin naar de negatieve effecten. Het stadsdeel verwijst naar Groengebied Amstelland voor onderzoek naar het behoud van het gebied en naar de Gemeente Amsterdam voor onderzoek naar geluidsoverlast. De omwonenden en de festivalorganisaties kiezen er op hun beurt ook voor om onderzoeken uit te laten voeren om hun standpunt te kunnen onderbouwen. De omwonenden spreken zich daarnaast uit in vergaderingen, via klachten en bezwaarschriften, en juridische procedures, met als doel de stad te wijzen op het handhaven van de regels die zij heeft opgesteld (Appelsap) of een poging doen om de regels van het stadsdeel te veranderen (Amsterdam Open Air). In het geval van Appelsap laat het stadsdeel ‘de feiten’ spreken; Appelsap in het Flevopark is mogelijk omdat het festival volgens onderzoekers geen schade aanricht, in het geval van Amsterdam Open Air laat het stadsdeel de ‘regels’ spreken. De verleende vergunningen waren volgens het stadsdeel juridisch gegrond. De festivalorganisator houdt zich ook vast aan die regels: zolang zij deze naleven wordt hen een vergunning verleend.

De stadsdelen kiezen ervoor primair de belangen te behartigen van de festivalorganisaties (economische belangen), de festivalbezoekers (speciale belangen) en enkele politieke partijen. Door de belangen van deze partijen te behartigen lijken de stadsdelen uit te gaan van positieve effecten van

de festivals die het gehele stadsdeel ten goede komen (publieke belangen), maar in beide stadsdelen is er weinig inzicht in welke positieve effecten de festivals daadwerkelijk hebben op het stadsdeel. De publieke en politieke debatten blijken een ‘constante strijd’ over wiens vrijheid of wiens belang het meeste gewicht heeft, en wiens vrijheid dus beperkt wordt of welk belang ondergeschikt gemaakt wordt.

Reflectie op de literatuur

De doelen die de stadsdelen opgesteld hebben in het evenementenbeleid en de positieve effecten van festivals die festivalorganisatoren aanhalen in het debat weerspiegelen de thema’s uit, de in hoofdstuk twee, behandelde literatuur over festivals. De stadsdelen hebben weinig of geen inzicht of de beoogde effecten van festivals in hun stadsdeel ook daadwerkelijk plaatsvinden. Noordman (2005) en UNESCO (2015) stelden vast dat de effecten van festivals lastig te onderzoeken zijn en in sommige gevallen de verkeerde methoden worden ingezet. De stadsdeelbesturen van Stadsdeel Oost en Zuidoost blijken met name geïnteresseerd in de economische effecten van festivals, maar uit de casussen wordt niet duidelijk in hoeverre zij deze effecten boven de andere effecten plaatsen. We zien wel dat de effecten op de ecologie in beide casussen werden meegenomen in de evaluatie van de festivals. Dat is nadrukkelijk het gevolg van de manier waarop dit door bewoners is geagendeerd.

De problemen die ontstonden als gevolg van Amsterdam Open Air en Appelsap Fresh Music zijn te koppelen aan het overzicht van Cudny. In de categorie ‘man as a subject of tourist space’ plaatst Cudny de mogelijke conflicten tussen de inwoners van de stad en de festivaltoeristen die festivals kunnen veroorzaken. Daarnaast ook het buitensluiten van bepaalde groepen van de plek waar het festival gehouden wordt. Deze effecten zijn, ook herkenbaar in de gang van zaken rondom de afsluiting van parken bij, Amsterdam Open Air en Appelsap Fresh Music. Cudny benoemt geluidsoverlast niet expliciet als mogelijke oorzaak voor conflicten tussen bewoners en festivaltoeristen. Dit kan te maken hebben met het feit dat openlucht dance- en hiphopfestivals een relatief recent fenomeen zijn, dat de wetenschappelijke literatuur nog niet gehaald heeft. Alcohol- en drugmisbruik noemde Cudny wel, maar die blijken in deze casussen geen onderwerp van debat.⁴¹² De negatieve effecten in de categorie ‘natural heritage’ komen uitvoerig aan de orde in beide casussen; de schade aan het milieu en de aantasting van groene gebieden door festivals moet door een woud van adviesbureaus geëvalueerd worden. Positieve effecten voor de natuur worden opmerkelijk genoeg ingebracht door Groengebied Amstelland, in hun opvatting dat daardoor investeringen in

⁴¹² Alcohol- en drankmisbruik is wel een actueel thema in het Amsterdamse uitgaansbeleid. In het ‘Amsterdams beleidskader dance events’ heeft alcohol- en drugsgebruik dan ook een prominente rol.

natuurbehoud mogelijk worden gemaakt, en in opmerkingen van de festivalorganisatoren dat het goed is dat hun bezoekers het park ervaren. Effecten die Cudny bespreekt in de categorie ‘cultureel erfgoed’ komen in het debat nauwelijks aan bod, wat waarschijnlijk te maken heeft met de locaties en de aard van de festivals: muziekfestivals met recente muziek. Wel zien we dat festival Appelsap nadrukkelijk gesteund wordt vanwege het feit dat de initiatiefnemers uit het stadsdeel kwamen en de genres muziek de jongeren uit het stadsdeel aanspreekt; de culturele waarde ervan wordt nadrukkelijk benoemd, wat bij Amsterdam Open Air minder het geval is.

Ten slotte, voor wat betreft de categorie ‘infrastructuur’ heeft het Stadsdeel Oost het doel opgenomen om door middel van evenementen de publieke ruimte voor bewoners te behouden en indien mogelijk te versterken. Cudny benoemt het aanleggen van een infrastructuur met als doel om te voorzien in de behoeften van de toeristen, niet zozeer voor de bewoners. Hij noemt de aanleg van specifieke infrastructuur ten behoeve van festivals als een ‘functie’ terwijl in het debat omtrent Appelsap de omwonenden de maatregelen in het park om evenementen mogelijk te maken als een nadrukkelijke ‘disfunctie’ van festivaltoerisme ervaren. Deze kanttekeningen geven aanleiding om het model van Cudny op die plekken aan te vullen.

5.2 Discussie

Door middel van dit onderzoek is getracht een bijdrage te leveren aan de wetenschappelijke discussie over functies van festivals voor een stad. Zowel beleidsonderzoek naar evenementen en festivals als onderzoek naar de effecten van grootschalige muziekfestivals in de open lucht is nog beperkt. De theoretische basis van dit onderzoek is vooral gezocht in een empirische, beleidshistorische benadering, die werd ingebed in enkele studies over onderzoek naar festivals. Door stap voor stap het beleidsproces te beschrijven, is er een beeld ontstaan van hoe in beide deelgemeenten de beleidscyclus rondom de vergunningverlening voor de muziekfestivals is doorlopen, van de fase van de agendasetting tot aan beleidsevaluaties.

Het reconstrueren van alle stappen en debatten in deze beleidsprocessen bracht enkele problemen met zich mee. De beperkte toegankelijkheid van bronnen heeft er mogelijk voor gezorgd dat bepaalde actoren in het debat minder sterk belicht zijn dan andere actoren. De bestuurscommissievergadering van 23 september 2014 van Stadsdeel Zuidoost is niet op band opgenomen. De notulen van de vergadering dienden ter vervanging, maar hier waren de bijdragen van de sprekers in de vergadering niet in opgenomen. De evaluaties van Stadsdeel Zuidoost van Amsterdam Open Air 2012 en 2013 werden nadat ik daar tot tweemaal toe om gevraagd had, niet toegestuurd door de Gemeente Amsterdam. Er was in het tijdsbestek van deze thesis geen gelegenheid

om betrokkenen zelf te spreken. Er is vooral gebruik gemaakt van wat zij in het publieke debat, op blogs, websites of in kranten, radio en tv hebben ingebracht.

De bestuurscommissievergaderingen van Stadsdeel Oost zijn, in tegenstelling tot Stadsdeel Zuidoost, beter gearcheveerd waardoor informatie gemakkelijker te verkrijgen was. Om die reden werd in de casus over Appelsap Fresh Music meer aandacht besteed aan het politieke debat terwijl in de casus over Amsterdam Open Air veel meer ruimte is gegeven aan het publieke debat.

De actualiteit van dit onderwerp zorgde ervoor dat er gedurende het onderzoek voortdurend nieuwe informatie beschikbaar kwam. In de media verschenen diverse berichten, maar er verschenen ook nieuwe beleidsdocumenten van de Gemeente Amsterdam. De Gemeente Amsterdam is ten tijde van dit onderzoek gestart met het ontwerpen van een nieuw evenementenbeleid. Ik kon die ontwikkelingen niet meer meenemen in mijn verhaal.

Het spreekt voor zich dat het interessant is om het onderzoek voort te zetten. In een volgend onderzoek is het aan te bevelen om elke betrokken partij in het debat te interviewen, en de ruimte te geven een actuele visie te formuleren op de vraagstukken.

Een suggestie voor vervolgonderzoek is het uitvoeren van een vergelijkbaar onderzoek naar de openlucht muziekfestivals in andere steden. Uit het interview met Daniël Schipper en mediaberichten blijkt dat beleidsmakers in de G4-steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht), Eindhoven en Antwerpen zich momenteel ook met positieve en negatieve effecten van openlucht festivals bezighouden.⁴¹³ De problemen en oplossingen die in verschillende steden in debatten naar voren komen kunnen met elkaar vergeleken worden, en leiden mogelijk tot inzichten en verbeteringen in het evenementenbeleid.

Een andere suggestie voor vervolgonderzoek heeft betrekking op de onderzoeksagenda van gemeenten. In het evenementenbeleid van de Gemeente Amsterdam is een scala aan doelen opgenomen. Uit de wetenschappelijke literatuur bleek dat veel van deze doelen niet allemaal even realistisch zijn en uit mijn casus over Zuidoost, ook onderling strijdig kunnen zijn. Daarnaast lijkt er weinig op onafhankelijk onderzoek gebaseerde kennis over de negatieve effecten van festivals voor bewoners van de stad en groengebieden. Er lijkt een lichte voorkeur te zijn om in te zoomen op de positieve effecten, maar uit dit onderzoek blijkt dat stevige fricties ontstaan tussen groepen in de stad als mogelijke negatieve effecten niet serieus worden genomen. Het is aan te bevelen om een onderzoeksformat te ontwikkelen waarmee de verschillende functies en disfuncties van festivals goed geëvalueerd kunnen worden. Hopelijk biedt deze thesis daarvoor de nodige aanknopingspunten.

⁴¹³ Daniël Schipper, geïnterviewd door Susan Hermanussen, interview, Stadhuis Amsterdam, 25 oktober 2016.

Literatuurlijst

Literatuur

Algemeen Bestuur Bestuurscommissie Oost. *Evaluatie evenementenbeleid en evenementenseizoen 2015 Deel II: Locatieprofielen*. Amsterdam: Stadsdeel Oost, 2015.

Amsterdam Zuidoost. *Bijlage 1: Open AIR 2013, 8 en 9 juni 2013. Zienswijzen festival, camping*. Amsterdam: stadsdeel Zuidoost, 2013.

Baarda, Ben, de Goede en Teunissen. *Basisboek kwalitatief onderzoek: handboek voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*. Groningen: Noordhoff uitgevers, 2005.

Chan, W.H. *Omgevingsvergunning*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam, bestuurscommissie van Stadsdeel Zuidoost, 2014.

Corporaal, Els. *Beleidsadvies groen en ecologie, 25 juli 2013*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Oost, 2013.

Cudny, Waldemar. "Festival Tourism – the concept, key functions and dysfunctions in the context of tourism geography studies." *Geographical Journal* 65:2 (2013), 105-118.

Dagelijks bestuur. *Notitie Evaluatie Amsterdam Open Air 2014*. Amsterdam: Stadsdeel Zuidoost, 2014.

Dickson, Chantal, Arcodia, Charles. "Promoting sustainable event practise: the rol of professional associations." *International journal of Hospitality Management* (2010): 236 -244.

Diepen, R. van en R. van Bemmelen. *Wateroverlast Flevopark*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam Ingenieursbureau Land en Water, 2013.

Elskens, Daan van der. *Flevopark. Edam: Elskan Ecologie, 2015*.

Gemeente Amsterdam. *Uitgangspunten voor een nieuw evenementenbeleid*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam, 2016.

Gemeente Amsterdam Oost. *Notitie voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van 4 november 2014: Advies aan Burgemeester: Oplossingen voor evenementen bij sluiting Oosterpark in 2015*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam, 2014.

Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Zuidoost. *Evenementenvergunning "Amsterdam Open AIR 2013"*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam Stadsdeel Zuidoost directie Dienstverlening en vergunning, afdeling vergunningen, 2013.

Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Oost Deelraad. *Besluit voor de raadsvergadering van 29 oktober 2013*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam Stadsdeel Oost, 2013.

Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Oost. *Flevopark(bas) en evenementen*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam Stadsdeel Oost, 2013.

Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Zuidoost. *ZO levendig gastvrij: Nota evenementenbeleid Amsterdam Zuidoost*. Amsterdam: Stadsdeel Amsterdam Zuidoost, 2010.

Gemeente Amsterdam. *Evenementen goed voor de stad, de stad goed voor evenementen: optimale dienstverlening bij evenementen door één loket en één centraal beleid*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam, 2009.

Gemeente Amsterdam. *Draaiboek evenementen: versie 1.1*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam, 2005.

Getz, Donald. "The nature and scope of festival studies" *International Journal of Event Management Research* 5:1 (2010), 1-47.

Getz, Donald. "Policy for sustainable and responsible festivals and events: institutionalization of a new paradigm." *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 1:1 (2009): 61-78.

Gossink, F. J. A. *Evaluatie muziekfestival Open Air 4 juni 2011, Gaasperpark*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam Stadsdeel Zuidoost, directie dienstverleningen en vergunningen, 2011.

Groengebied Amstelland. *Mededelingen: agendapunt 15. Algemeen bestuur*. Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2014.

Groengebied Amstelland. *Beleidskader evenementen*. Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2013.

Groengebied Amstelland. *Bijlage bij mededeling evaluatie evenementen 2013: Evaluatie Amsterdam Open Air 2013*. Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2013.

Groengebied Amstelland. *Evaluatie Evenement Amsterdam Open Air 2012*. Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2012.

Groengebied Amstelland. *Evaluatie Amsterdam Open Air 2011 Groengebied Amstelland*. Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2011.

Groengebied Amstelland. *Behoud door ontwikkeling: visie Groengebied Amstelland*. Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2009.

Grontmij. *Beoordeling Flevopark*. Houten: Grontmij, 2013.

Habitat advocatenkantoor omgevingsrecht. *De Rechtspraak: het beroep van bewonersvereniging Nellestein, 30 april 2014* (Amsterdam: Habitat advocatenkantoor omgevingsrecht).

Hermanussen, Susan, Tessa Schoffelsen en Linde Schuijlenburg. “De droom van de een is de nachtmerrie voor de ander: doelen, problemen en oplossingen binnen het politieke en publieke debat omtrent Amsterdam Open Air 2014 en 2015” (2015) Eindwerkstuk cursus ‘Actualiteiten in het kunstbeleid’ aan de Universiteit Utrecht.

Hoogen, Quirijn van den. *Effectief cultuurbeleid: leren van evalueren*. Amsterdam: Boekmanstichting, 2012.

Jongenelen, Sandra. “De festivalisering van Nederland” in *Boekman 83 Festivals*. Amsterdam: Boekmanstichting, 2010.

Kaljee, H. en G. Timmermans. *Advies Flevopark en evenementen*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam Dienst Ruimtelijke Ordening, 2014.

Köhler, Frank. en Erie Schooneveldt, *Bezwaarschrift de verlenen van een vergunning voor Appelsap Fresh Music Festival 2014*. Amsterdam: Vrienden van het Oosterpark, 2014.

Krijgsveld, K.L, D. Egmond en D. Beuker. *Ecologische effecten van Amsterdam Open Air 2014: Toetsing in het kader van Flora- en faunawet inclusief broedvogel- en vleermuisinventarisatie*. Culemborg: Bureau Waardenburg bv, 2014.

Krijgsveld, K.L, R.J. Jonkvorst en F. Van der Vliet. *Effecten van dancefestival Amsterdam Open Air op broedvogels*. Culemborg: Bureau Waardenburg bv, 2012.

Lindeman E, J. Greven en E. Jacobs. *Evaluatie Appelsapfestival in het Flevopark: een onderzoek onder bewoners en ondernemers*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam – Onderzoek, Informatie en Statistiek, oktober 2015.

Maughan, Christopher. “The economic and social impact of cultural festivals in the East Midlands of England” in *The Europe of Festivals: from Zagreb to Edinburgh intersecting viewpoints*, edited by Anne-Marie Autissier. Parijs: Culture Europe International, 2009, 51-59.

Mentink, B. *Bezwaarschrift tegen besluit Deelraad stadsdeel Oost van 29-10-13 over “Oplossingen voor evenementen bij sluiting Oosterpark in 2014*. Amsterdam: Vrienden van het Oosterpark, 2013.

Melchers, Martin. *Flevopark festival 2015*. Amsterdam: Stadsecologie Amsterdam, 2015.

Naaktgeboren, Arjan. *Evenementenvergunning Appelsap 2015*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam Oost, 2015.

NatuurBeleven b.v. *Amsterdam Open Air festival Gaasperplas: quickscan Flora- en faunawet*. Amstelveen: NatuurBeleven b.v., 2011.

Neuhuis, Bernard en Lucy Kok. *Bezwaarschrift tegen evenementenvergunning aan Loveland Events B.V t.b.v. Evenement Loveland van Oranje op 26 april 2014 in het Oosterpark*. Amsterdam: Vrienden van het Oosterpark, 2014.

Noordman, B.J, M. Kroese, C.A.H de Grauw en F. Meulmeester. *Festivals en gemeentelijk beleid in Nederland*. Rotterdam: RISBO Contractresearch BV/ Erasmus Universiteit, 2005.

Oosterga, Bert. *Voorstel: agendapunt 1*. Amsterdam: Groengebied Amstelland, 2014.

Prins, Th. M. *Rapportage beoordeling gevolgen evenement Appelsap in Flevopark te Amsterdam*. Almere: Anteagroup, 26 augustus 2015.

Prins, Th. M. *Advies situatie Flevopark i.r.t. grote evenementen*. Almere: Anteagroup, 2014.

Prooijen, Gerrit Jan van. *Beoordeling bodem Gaasperpark, 8 april 2015*. Arnhem: Prohold Boomtechnisch advies, 2015.

Quinn, Bernadette. "Arts festivals, urban tourism and cultural policy." *Journal of policy research in tourism, leisure and events* (2010): 264-279.

Quinn, Bernadette. "Arts festival and the city." *Urban studies* 42, 5/6 (2005): 927-943.

Rechtbank Amsterdam. "De Rechtspraak: het beroep van de bewonersvereniging Nellestein." 30 april 2014. <http://www.bvnellestein.nl/joomla/files/140430%20uitspraak%20evenementenvergunning%20en%20BP.pdf>

Regelink, Ecologie & Landschap. *Ecologische quickscan Flevopark. Amsterdam: In het kader van de Flora- en Faunawet ten behoeve van evenementen*. Mheer: Regelink Ecologie & Landschap, 5 juni 2012.

Riet, Flora te. *Bewonersvereniging Nellestein, Zienswijze op aanvraag t.b.v. Amsterdam Open Air B.V. voor festival Amsterdam Open Air op 8 en 9 juni 2013 in Gaasperpark, Noordoever Gaasperplas*. Amsterdam: Bewonersvereniging Nellestein, 2013.

Sijde, Goos van der. *Zienswijze vergunningaanvraag Appelsap Fresh Music Festival 2015 8 augustus Flevopark*, Amsterdam: Vereniging Vrienden van het Flevopark, 2015.

Sijde, Goos van der, Lia Lange, Peter Hendriks, Gina Houwer. *Besluit 'Oplossingen voor evenementen bij sluiting van het Oosterpark 2015'*. Amsterdam: Vereniging Vrienden van het Flevopark, 2014.

Stadsdeel Oost. *Oplossingen voor evenementen bij sluiting Oosterpark in 2015*. Amsterdam: Stadsdeel Oost, 2014.

Stadsdeel Oost, *Oplossingen voor evenementen bij sluiting Oosterpark in 2014*. Amsterdam: Stadsdeel Oost, 2013.

Stadsdeel Oost. *Evenementenbeleid stadsdeel Oost*. Amsterdam: Stadsdeel Oost, 2012.

Stadsdeel Zuidoost. *Evaluatie evenementen 2015 & ontwikkelingen evenementen 2010-2015 Amsterdam Zuidoost*. Amsterdam: Stadsdeel Zuidoost, 2015.

Stadsdeel Zuidoost. *Beshuitemlijst van de oordeelsvormende vergadering van het Algemeen Bestuur van de Bestuurscommissie Zuidoost d.d. 23 september 2014*. Amsterdam: Stadsdeel Zuidoost, 2014.

Stone, Deborah. *Policy Paradox: The Art of Political Decision Making*. New York, NY: W.W. Norton & Company, 2012.

UNESCO. *Festival statistics: key concepts and current practices*. Montreal: UNESCO institute for statistics, 2015.

Van Vliet, Harry (red.), Rogier Brusse, Jelke de Boer en Charlotte van Nus. *Festivalbeleving: de waarde van publiekevenementen*. Utrecht: Hogeschool Utrecht, 2012.

Vereniging Nederlandse Gemeenten, *Brief aan de leden: stand van zaken Omgevingswet*. Amsterdam: Vereniging Nederlandse Gemeenten, 2015.

Vrienden van het Flevopark, *Beleidsplan 2015-2020 Vereniging Vrienden van het Flevopark*. Amsterdam: Vrienden van het Flevopark, 2016.

Westerveld Advies, *Geluidsplan V5. 'Amsterdam Open Air 2013' Gaasperplas, Amsterdam Zuidoost*. Amsterdam: Westerveld Advies, 2013.

Mondelinge bronnen & media

Gemeente Amsterdam Oost. "Vergadering Besluitvormend AB 18-11-2014" [video-opname]. Stadsdeelhuis, Raadszaal, 18 november 2014 (19:30). Geraadpleegd op 24 april 2016.
<https://oost.notubiz.nl/vergadering/75182/Besluitvormend%20AB%2018-11-2014>

Gemeente Amsterdam Oost. "Vergadering voorbereidend AB, 04-11-2014" [video-opname]. Stadsdeelhuis, Raadszaal, 4 november 2014 (20:30). Geraadpleegd op 18 april 2016.
<https://oost.notubiz.nl/vergadering/75181/Voorbereidend%20AB%2004-11-2014>

Gemeente Amsterdam Oost. "Vergadering Voorbereidend AB 23-09-2014" [video-opname]. Stadsdeelhuis, Raadszaal, 23 september 2014 (20.00). Geraadpleegd op 7 april 2016.
<https://oost.notubiz.nl/vergadering/75175/Voorbereidend%20AB%2023-09-2014>

Gemeente Amsterdam Oost. "Vergadering Commissie Algemene en Sociale Zaken 02-10-2013" [video-opname]. Stadsdeelhuis, 2 oktober 2013 (20.00). Geraadpleegd op 6 mei 2016.
<http://oost.notubiz.nl/vergadering/49191/Commissie%20Algemene%20en%20Sociale%20zaken%20%2002-10-2013>

Gemeente Amsterdam Zuidoost. "Vergadering Algemeen Bestuur 18-11-2014" [video-opname]. 18 november 2014 (19.00). Geraadpleegd op 26 april 2016.
<https://zuidoost.notubiz.nl/vergadering/197362/Algemeen%20Bestuur%2018-11-2014>

Informatiebijeenkomst Amsterdam Open Air. Geobserveerd door Susan Hermanussen. Stadskantoor Zuidoost, 6 april 2016.

Schipper, Daniël. Geïnterviewd door Susan Hermanussen. Interview. Stadhuis Amsterdam, 25 oktober 2016.

Stjeward, Cheriva. Geïnterviewd door Susan Hermanussen, Tessa Stoffelsen en Linde Schuijlenburg. Interview. Stadskantoor Zuidoost, 16 oktober 2015.

Websites

Alberts, Jelmer. “Appelsap is gered!” 19 september 2012. Geraadpleegd op 10 mei 2016.
<http://jelmeralberts.nl/popular-tag/appelsap>

Appelsap. “Info”. Geraadpleegd op 1 april 2016. <http://appelsap.net/festival/#info>

Appelsap. “Appelsap viert 15-jarig jubileum met vijftienduizend bezoekers.” 9 augustus 2015. Geraadpleegd op 10 juni 2016. <http://appelsap-press.pr.co/107868-appelsap-viert-15-jarig-jubileum-met-vijftienduizend-bezoekers>

Appelsap. “Uitverkocht Appelsap Fresh Music Festival in zonovergoten Oosterpark.” 10 augustus 2014. Geraadpleegd op 18 juni 2016. <http://appelsap-press.pr.co/82854-uitverkocht-appelsap-fresh-music-festival-in-zonovergoten-oosterpark>

Appelsap. “Appelsap Fresh Music Festival uitverkocht met 10.000 bezoekers.” 11 augustus 2013. Geraadpleegd op 10 juni 2016. <http://appelsap-press.pr.co/55881-appelsap-fresh-music-festival-uitverkocht-met-10-000-bezoekers>

Appelsap. “Het doek valt voor Appelsap.” 11 september 2012. Geraadpleegd op 10 juni 2016. <http://appelsap-press.pr.co/33431-het-doek-valt-voor-appelsap>

Appelsap. “Eerste betaalde editie van Appelsap groot succes.” 1 augustus 2011. Geraadpleegd op 10 juni 2016. <http://appelsap-press.pr.co/28071-eerste-betaalde-editie-van-appelsap-groot-succes>

AT5. “Uiterlijk morgenochtend duidelijkheid over Appelsap.” 4 augustus 2015. Geraadpleegd op 16 juni 2016. <http://www.at5.nl/artikelen/145857/uiterlijk-morgenochtend-duidelijkheid-over-appelsap>

Bewonersvereniging Nellestein. “Afsprakenlijst.” Geraadpleegd op 23 maart 2016, <http://www.bvnellestein.nl/joomla/files/afsprakenlijst%20zonder%20namen.pdf>

Bewonersvereniging Nellestein. “Overlastbeperkende maatregelen Amsterdam Open Air 2015.” Geraadpleegd op 12 mei 2016.

<http://bvnellestein.nl/joomla/files/overlastbeperkende%20maatregelen%20amsterdam%20open%20air%202015.pdf>

Bewonersvereniging Nellestein. “Aanvraag vergunning Open Air 2014”. 5 maart 2014 (07:30). Geraadpleegd op 6 april 2017.

http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=431%3Aaanvraag-vergunning-open-air-2014&catid=100%3Aevenementen&Itemid=189&lang=en

Bewonersvereniging Nellestein. “Rechtszaak vergunningverlening Open air 2012 en 2013.” 22 februari 2014. Geraadpleegd 10 juni 2016.

http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=429%3Arechtszaak-vergunningverlening-open-air-2012-en-2013&catid=40%3Aactueel&Itemid=141&lang=nl

Bewonersvereniging Nellestein. “Resultaten enquête Open Air.” 30 mei 2013 (15:28) Geraadpleegd op 10 mei 2016.

http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=399%3Aresultaten-enquete-open-air&catid=40%3Aactueel&Itemid=141&lang=nl

Boer, Henk de. “DB verdacht van sabotage.” 17 januari 2012 (17:50). Geraadpleegd op 10 juni 2016.

<http://henkdeboer.punt.nl/content/2012/01/db-verdacht-van-sabotage>

Boom, Jochem. “Eerste editie Amsterdam Open Air Festival opent Amsterdams Festivalseizoen.” 3voor12, 18 maart 2011. Geraadpleegd op 23 mei 2016.

<http://3voor12.vpro.nl/nieuws/2011/maart/eerste-editie-amsterdam-open-air-festival-opent-amsterdams-festivalseizoen.html>

Brink, Marte van de. “20 klachten buurtbewoners over Appelsap Oosterpark.” *Dichtbij*, 15 augustus 2014. Geraadpleegd op 5 mei 2016. <http://www.dichtbij.nl/amsterdam/wonen/artikel/3654821/20-klachten-van-%20buurtbewoners-over-appelsap-in-oosterpark.aspx>

Brink, Marte van de. “Actiegroep start kort geding tegen Appelsap in Oosterpark.” 6 augustus 2014. Geraadpleegd op 4 mei 2016. <http://www.dichtbij.nl/amsterdam-oost/regio/artikel/3644044/actiegroep-start-kort-geding-tegen-appelsap-in-oosterpark.aspx>

Brink, Marte van de. “Hiphopfestival dit jaar toch in Oosterpark.” *Dichtbij*, 22 januari 2014. Geraadpleegd op 18 mei 2016. <http://www.dichtbij.nl/amsterdam-oost/regionaal-nieuws/artikel/3343083/hiphopfestival-appelsap-dit-jaar-toch-in-oosterpark.aspx>

Capel, Sebastiaan. “Stadsgesprek #41 De mannen achter festival Appelsap.” 28 mei 2013, geraadpleegd op 9 juni 2016. http://sebastiaancapel.nl/Stadsgesprekken/post/stadsgesprek_41_de_mannen_achter_festival_appelsap

ChristenUnie Zuidoost. “Housefeest in Groengebied Gaasperplas.” 19 april (13.18). Geraadpleegd op 25 mei 2016. <https://amsterdam.christenunie.nl/k/n10296/news/view/479668/67500/house-feest-in-groengebied-gaasperplas.html>

Dorren, Bien. “Een festival als Open Air moet je door je wimpers ervaren.” *Het Parool*, 7 juni 2015. Geraadpleegd op 19 mei 2016. <http://www.parool.nl/parool/nl/31483/FESTIVALZOMER/article/detail/4060009/2015/06/07/Een-festival-als-Open-Air-moet-je-door-je-wimpers-ervaren.dhtml>

Duin, Roelf Jan. “Wethouder Choco: ‘Overlast door festivals is kwestie van perceptie.’” *Het Parool*, 15 augustus 2015 (10.13). <http://www.parool.nl/binnenland/wethouder-choho-overlast-door-festivals-is-kwestie-van-perceptie~a4121252/>

Dun, Maarten van. “Een beetje schaamteloos is best lekker op Amsterdam Open Air.” *Het Parool*, 8 juni 2014 (13.42). Geraadpleegd op 15 juni 2016. http://www.parool.nl/parool/nl/4/AMSTERDAM/article/detail/3668940/2014/06/08/Een-beetje-schaamteloos-is-best-lekker-op-Amsterdam-Open-Air.dhtml?utm_source=dailynewsletter&utm_medium=email&utm_campaign=20140610

Gemeente Amsterdam, “Uitgangspunten nieuw evenementenbeleid.” 15 september 2016, geraadpleegd op 27 maart 2017, <https://www.amsterdam.nl/ondernemen/vergunningen/evenement/uitgangspunten/>

Gemeente Amsterdam. “Muziekfestival Amsterdam Open Air bereikt akkoord met bewonersvereniging.” 19 september 2015. Geraadpleegd op 23 maart 2016.

<https://www.amsterdam.nl/gemeente/bestuurscommissies/bestuurscommissie-zo/persberichten/2015/muziekfestival/>

Gemeente Amsterdam. “Wat is een bestuurscommissie.” 11 september 2015. Geraadpleegd op 12 juni 2016. <https://www.amsterdam.nl/gemeente/bestuurscommissies/bestuurscommissie-n/bestuurscommissie/>

Gemeente Amsterdam. “Besluit Evenementenvergunning Flevopark.” 31 juli 2015. Geraadpleegd op 19 juni 2016. <https://www.amsterdam.nl/nieuwsarchief/bekendmakingen/bekendmakingen-2015/stadsdeel-oost/week-31/besluit-flevopark/>

Gemeente Amsterdam. “Aanvraag evenementenvergunning Amsterdam Open Air.” 26 februari 2015. Geraadpleegd op 16 juni 2016.

<https://www.amsterdam.nl/nieuwsarchief/bekendmakingen/bekendmakingen-2015/stadsdeel-zuidoost/week-9/aanvraag-amsterdam/>

Gemeente Amsterdam. “Bestuurlijk stelsel: Stadsdelen en bestuurscommissies.” Geraadpleegd op 12 juni 2016. <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/bestuurscommissies/bestuurlijk-stelsel/>

Gemeente Amsterdam. “Gemeentebestuur Amsterdam sinds 19 maart 2014.” Geraadpleegd op 12 juni 2016. <https://www.amsterdam.nl/gemeente/bestuurscommissies/bestuurlijk-stelsel/>

Gemeente Amsterdam. “Bekendmakingen.” Geraadpleegd op 9 mei 2016.

<https://www.amsterdam.nl/nieuwsarchief/bekendmakingen/bekendmakingen-2015/stadsdeel-zuidoost/week-21/aanvraag-0/>

Groengebied Amstelland. “De organisatie.” Geraadpleegd op 29 mei 2016. http://www.groengebied-amstelland.nl/content/content.asp?menu=01600005_000000

Groengebied Amstelland. “De organisatie.” Geraadpleegd op 26 mei 2016. http://www.groengebied-amstelland.nl/content/content.asp?menu=01600005_000000

Groengebied Amstelland. “Visie en beleid.” Geraadpleegd op 24 mei 2016. http://www.groengebied-amstelland.nl/content/content.asp?menu=02800005_000000

Groengebied Amstelland. “Organisatie Open Air plant bomen in Gaasperpark.” *21 maart 2014*.

Geraadpleegd op 15 juni 2016.

http://www.groengebiedamstelland.nl/content/nieuws_detail.asp?menu=00000000_000765

Heerlijkheid Gein Weblog. “59 bezwaren onontvankelijk.” 9 augustus 2015 (11:07). Geraadpleegd op 18 mei 2016. <http://www.heliam.net/GeinDrie/blog/59-bezwaren-onontvankelijk.html>

Heerlijkheid Gein Weblog. “Opgeruimd staat nog niet netjes.” 11 juni 2015. Geraadpleegd op 16 mei 2016. <http://heliam.net/GeinDrie/blog/opgeruimd-staat-nog-niet.html>

Heerlijkheid Gein Weblog. “1^e dag Open Air.” 6 juni 2015. Geraadpleegd op 19 mei 2016.

<http://heliam.net/GeinDrie/blog/1e-dag-open-air.html>

Heerlijkheid Gein Weblog. “Opbouw Amsterdam Open Air.” 30 mei 2015 (14:27). Geraadpleegd op 19 mei 2016. <http://heliam.net/GeinDrie/blog/opbouw-amsterdam-open-air.html>

Heerlijkheid Gein weblog. “Zitting Raad van State.” 1 mei 2015 (13:54). Geraadpleegd op 29 mei 2016. <http://heliam.net/GeinDrie/blog/zitting-raad-van-state.html>

Heerlijkheid Gein Weblog. “Maak bezwaar tegen Open Air.” 31 mei 2015. Geraadpleegd op 16 mei 2016. <http://www.heliam.net/GeinDrie/blog/maak-bezwaar-tegen-open-air.html>

Heerlijkheid Gein Weblog. “Zuidoost op de kaart.” 24 maart 2015 (15:10), geraadpleegd op 15 juni 2016, <http://www.heliam.net/GeinDrie/blog/zuidoost-op-de-kaart.html>

Heerlijkheid Gein, Amsterdam Zuidoost. “Dag 2 Open Air.” 8 juni 2014 (20:30). Geraadpleegd op 29 mei 2016. <http://www.heliam.net/Gein/weblog/dag-2-open-air.html>

Heerlijkheid Gein, Amsterdam Zuidoost. “Dag 1 Open Air.” 7 juni 2014 (20:23). Geraadpleegd op 12 mei 2016. <http://www.heliam.net/Gein/weblog/dag-1-open-air.html>

Heerlijkheid Gein, Amsterdam Zuidoost. “Opbouw Open Air = afbraak park.” 31 mei 2014 (12:12). Geraadpleegd op 6 juni 2016. <http://www.heliam.net/Gein/weblog/opbouw-open-air-afbraak-par.html>

Heerlijkheid Gein, Amsterdam Zuidoost. “Verslag zitting Open Air.” 8 maart 2014 (10:14). Geraadpleegd op 10 juni 2016. <http://www.heliam.net/Gein/weblog/verslag-zitting-open-air.html>

Heerlijkheid Gein, Amsterdam Zuidoost. “Aanvraag vergunning Amsterdam Open Air 2014.” 4 maart 2014 (11:48). Geraadpleegd op 15 juni 2016. <http://www.heliam.net/Gein/weblog/aanvraag-vergunning-amsterd.html>

Heerlijkheid Gein, Amsterdam Zuidoost. “Excuus van de burgemeester.” 20 juli 2013 (11:06). Geraadpleegd op 28 mei 2016. <http://www.heliam.net/Gein/weblog/excuus-van-de-burgemeester.html>

Hermanides, Elisa. “Amsterdam dreigt te disneyfiseren”. *Het Parool*, 5 februari 2015 (11.30). Geraadpleegd op 23 maart 2016. <http://www.parool.nl/amsterdam/-amsterdam-dreigt-te-disneyficeren~a3847065/>

Huiskamp, Ralph-Hermen. “Festivalterreur vs. burengezeur: de overlast die met festivalisering gepaard gaat, en wat doen festivals eraan?” 15 september 2015. Geraadpleegd op 28 mei 2016. <http://3voor12.vpro.nl/nieuws/2015/september/Festivalterreur-of-burengezeur.html>

Huisman, Sjoerd. “Uitspraak rechter: Appelsap mag definitief doorgaan “schade aan minimaal, veiligheid in orde.” 5 augustus 2015. Geraadpleegd op 8 juni 2016. <http://3voor12.vpro.nl/nieuws/2015/augustus/uitspraak-Appelsap.html>

Jaensch, Emile. “Aantal bezoekers evenementen in Zuidoost stabiel.” 24 maart 2015 (09:17). Geraadpleegd op 15 juni 2016. <http://emilejaensch.punt.nl/content/2015/03/Aantal-bezoekers-evenementen-in-Zuidoost-stabiel>

Julen, Jeannine. “Al die Amsterdamse festivals: aanwinst of last?” *Het Parool*, 19 augustus 2015 (15.06) Geraadpleegd op 26 februari 2016.

<http://www.trouw.nl/tr/nl/4492/Nederland/article/detail/4124507/2015/08/19/Al-die-Amsterdamse-festivals-aanwinst-of-last.dhtml>

Katershofenzo, "Open Air in Gaasperpark." 23 mei 2015. Geraadpleegd op 18 mei 2016.
<http://www.kantershofenzo.nl/open-air-in-gaasperpark>

Kooistra, Sasja. "Appelsap nu met meer smaken dan hiphop." 2 augustus 2010 (00:00). Geraadpleegd op 15 juni 2016. <http://www.volkskrant.nl/archief/festival-appelsap-nu-met-meer-smaken-dan-hiphop~a1011375/>

Kooistra, Sasja. "Appelsap afrekenen." 29 juli 2011 (00:00). Geraadpleegd op 16 juni 2016.
<http://www.volkskrant.nl/archief/appelsap-afrekenen~a2822191/>

Koornstra, Lieneke. "Hiphoppen in het Flevopark." *IJopener*, april 2015.

Korven, Iris van. "Profiteren culturele organisaties van de festivalisering in de cultuursector? Geraadpleegd op 26 februari 2016. <https://www.cultuurmarketing.nl/festivalisering-van-de-cultuursector/#.VtBYAiknhKq>

Lier, Heleen van. "Bejaardenbingo en een bakfietsband: Amsterdam Open Air is een oase van creativiteit." *Het Parool*, 28 mei 2012 (13.01). Geraadpleegd op 27 mei 2016.
<http://www.parool.nl/kunst-en-media/bejaardenbingo-en-een-bakfietsband-amsterdam-open-air-is-een-oase-van-creativiteit~a3262139/>

Litjens, Hetty. "Het is geen feest met al die festivals." *Het Parool*, 18 september 2014 (19:11). Geraadpleegd op 6 juni 2016. <http://www.parool.nl/opinie/het-is-geen-feest-met-al-die-festivals~a3750480/>

Luijters, Sara. "Het gevoel is nog hetzelfde gebleven." *Het Parool*, 13 januari 2016.

Meershoek, Patrick. "Kun je natuur beschermen en eraan verdienen?" *Het Parool*, 19 maart 2016 (20.08) <http://www.parool.nl/binnenland/kun-je-natuur-beschermen-en-eraan-verdienen~a4266580/>

Meershoek, Patrick. 'Rustig dansen, anders gaan de parken eraan.' *Het Parool*, 3 oktober 2015 (12:30). <http://www.parool.nl/binnenland/rustig-dansen-anders-gaan-de-parken-eraan~a4155662/>

Meershoek, Patrick. "Dance spekt recreatiegebieden." *Het Parool*, 16 januari 2014.

Meershoek, Patrick. "Van der Laan: agenten fout bij arrestatie activiste." *Het Parool*, 23 juli 2013 (13:30), geraadpleegd op 8 juni 2016, <http://www.parool.nl/amsterdam/van-der-laan-agenten-fout-bij-arrestatie-activiste~a3482202/>

Mentink, Bert. "23 december 2013 – aflevering 19." 23 december 2013. Geraadpleegd op 4 mei 2016, <http://www.vriendenvanhetoosterpark.nl/nieuwsberichten>

Metro. "Hiphopfeest Appelsap terug in het Oosterpark." *Metro*, 23 juli 2009.

Obbink, Hanne. "Bassen in het park." *Trouw*, 7 augustus 2015.

Onbekend. "Overlast: ligt het aan de decibellen of aan de overvolle agenda?" *De Volkskrant*, 23 augustus 2014

Omsingeling Oosterpark. "Laatste nieuws." 8 augustus 2014. Geraadpleegd op 4 mei 2016. https://www.facebook.com/permalink.php?id=695587583838142&story_fbid=747877448609155

Oost-online. "Vrienden van het Flevopark richten vereniging op." 14 september 2013. Geraadpleegd op 9 juni 2016. <http://www.oost-online.nl/index.php/world/nieuws-en-buurt/indische-buurt/777-vrienden-van-het-flevopark-richten-vereniging-op>

Project Dance. "The good guys over ondernemerschap in de dance." 7 oktober 2014. Geraadpleegd op 14 mei 2016. <http://projectdance.tumblr.com/post/99417399131/the-good-guyz-over-ondernemerschap-in-de-dance-je>.

Raad van State. "Uitspraak." 1 juli 2015. Geraadpleegd op 16 juni 2016. [http://deepink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2015:2028\](http://deepink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2015:2028)

Rechtbank Amsterdam. “Uitspraak.”, 5 augustus 2015. Geraadpleegd op 5 juni 2016.

<http://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2015:5005>

Rechtbank Amsterdam. “Voorlopige voorziening.” 10 juni 2013. Geraadpleegd op 7 juni 2016.

<http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBAMS:2013:CA2667>

Redactie. “Buurtbewoners Gaasperpark vrezen voor ravage na festival.” *Het Parool*, 5 juni 2011

(23:38). Geraadpleegd op 26 mei 2016. <http://www.parool.nl/amsterdam/buurtbewoners-gaasperpark-vrezen-ravage-na-festival~a2441754/>

Rengers, Merijn en Guido van Eijck. “Festivalparadijs in de polder” *De Volkskrant*, 23 augustus 2014.

Riet, Flora te. “Stand van zake evenementen Gaasperplaspark.” 20 april 2015 (18:36). Geraadpleegd op 10 juni 2016.

http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=482%3Astand-van-zake-evenementen-gaasperplaspark&catid=100%3Aevenementen&Itemid=189&lang=en

Riet, Flora te. “Verslag rechtzaak Open Air 2012-2013.” bvNellestein, 9 maart 2014 (15:07)

Geraadpleegd op 10 juni 2016.

http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=432%3Averslag-rechtzaak-open-air-2012-2013&catid=100%3Aevenementen&Itemid=189&lang=nl

Riet, Flora te. “Rechtszaak vergunningverlening Open Air 2012 en 2013.” 22 februari 2014 (07:46).

Geraadpleegd op 15 juni 2016.

http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=429%3Arechtszaak-vergunningverlening-open-air-2012-en-2013&catid=40%3Aactueel&Itemid=141&lang=en

Riet, Flora te. “Eindevaluatie Open Air 2012 gepubliceerd op site Stadsdeel Zuidoost.” 13 februari 2013. Geraadpleegd op 26 mei 2016 (21.15)

http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=382%3Aeindevaluatie-open-air-2012-gepubliceerd-op-site-stadsdeel-zuidoost&catid=100%3Aevenementen&Itemid=189&lang=en

Riet, Flora te. "Open Air festival." 27 april 2011 (09:57). Geraadpleegd op 25 mei 2016.
http://www.bvnellestein.nl/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=266%3Aopen-air-festival&catid=40%3Aactueel&Itemid=141&lang=nl

Soe-Agnie, Jarmil. "AOA camping schril contrast met festivalterrein: de line-up is minder belangrijk voor ons, we komen voor de festivalvibe." 3voor12 Amsterdam, 30 mei 2012.
<http://3voor12.vpro.nl/lokaal/amsterdam/artikel/festival/openair/2012/camping.html>

Soe-Agnie, Jarmil. "Amsterdam Open Air groeistuipt zich groot: Fröbelen aan de rand van de stad wordt serieuzer en leuker." 3voor12Amsterdam, 30 mei 2012. Geraadpleegd op 26 mei 2016.
<http://3voor12.vpro.nl/lokaal/amsterdam/artikel/festival/openair/2012/groei.html>

Vereniging Vrienden van het Flevopark. "Vereniging en bestuur." Geraadpleegd op 9 juni 2016.
<http://www.flevopark.nl/vereniging.html>

Vereniging Vrienden van het Flevopark. "Visie van de Vrienden op het Flevopark." Geraadpleegd op 4 mei 2016. <http://www.flevopark.nl/visie.html>

Vereniging Vrienden van het Flevopark. "Nieuwsbrief #03 – juni 2014." Geraadpleegd op 5 mei 2016.
<https://vrienden-van-het-flevopark.email-provider.nl/web/xy6kocdjnb/9fqxunlgdy>

Vrienden van het Oosterpark. "Appelsap 2013." Geraadpleegd op 9 juni 2016,
<http://www.vriendenvanhetoosterpark.nl/appelsap-2013/>

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. "Bestuur en organisatie." Geraadpleegd op 4 juni 2016.
<http://www.agv.nl/over-het-waterschap/bestuur-en-organisatie/>

Welp, Peter. "Buitenfestivals zijn 'decibelterreur' voor omwonenden." *Het Parool*, 3 september 2014 (20:15). Geraadpleegd op 29 mei 2016.
<http://www.parool.nl/parool/nl/30700/OPINIE/article/detail/3736007/2014/09/03/Buitenfestivals-zijn-decibelterreur-voor-omwonenden.dhtml>

Wieringen Prins Hoveniers. "Droge voeten in het Flevopark." Datum onbekend. Geraadpleegd op 18 juni 2016. <http://wieringenprins.nl/projecten/droge-voeten-in-het-flevopark>

Wouda, Tom. "ID&T-eigenaar SFX koopt ook Amsterdamse feestorganisator AIR." *Quote*, 22 september 2014. Geraadpleegd op 23 mei 2016. <http://www.quotenet.nl/Nieuws/ID-T-eigenaar-SFX-koopt-ook-Amsterdamse-feestorganisator-AIR-129778>

Wynia, Sjoerd. "Amsterdam moet het festivalbeleid centraal aansturen." *Het Parool*, 16 september 2014. Geraadpleegd op 29 mei 2016. <http://www.parool.nl/opinie/-amsterdam-moet-het-festivalbeleid-centraal-aansturen~a3749057>

Bijlagen

Bijlage 1: Evenementenbeleid Gemeente Amsterdam

Deze bijlage geeft meer informatie over het evenementenbeleid van Gemeente Amsterdam, de regel- en wetgeving, vergunningverleningsproces en bevoegdheden van bestuurders van de Gemeente Amsterdam.

Beleidskader evenementen Amsterdam

In 2009 werd de notitie ‘Evenementen goed voor de stad, de stad goed voor evenementen: optimale dienstverlening bij evenementen door één loket en één centraal beleid’ opgesteld, omdat de gemeente van mening was dat de manier waarop zij met evenementen omging niet in lijn lag met het belang dat zij hechten aan evenementen voor de stad.⁴¹⁴ Zij stelt: “de aanpak van de gemeente Amsterdam rond evenementen is versnipperd.”⁴¹⁵ In 2007 werd vanuit het programma ‘Topstad’ het initiatief genomen om de aanpak van evenementen door de gemeente te verbeteren. Er werd in hetzelfde jaar nog gestart met de uitwerking van fysiek en digitaal evenementenbureau. Het primaire doel van het bureau is het verbeteren van het uitvoeringsproces rondom evenementen.⁴¹⁶ Gemeente Amsterdam formuleert in de notitie een centrale doelstelling, waarin de gemeente uit gaat van de bijdrage die evenementen op diverse manieren kunnen leveren. De doelstelling is:

De gemeente Amsterdam beschouwt evenementen als een essentieel middel om de aantrekkelijkheid en de positieve beleving van de stad bij bezoekers en bewoners te bevorderen, de stad te positioneren als creatieve, innovatieve handelsstad, en daarmee de stad op nationaal en internationaal niveau effectief te promoten.⁴¹⁷

In de notitie wordt daarnaast nog aandacht besteed aan reikwijdte van het beleidskader en de beoordelingscriteria van evenementen voor subsidie.

⁴¹⁴ Gemeente Amsterdam, *Evenementen goed voor de stad, de stad goed voor evenementen: optimale dienstverlening bij evenementen door één loket en één centraal beleid* (Amsterdam: Gemeente Amsterdam, 2009), 1.

⁴¹⁵ Ibidem.

⁴¹⁶ Ibidem.

⁴¹⁷ Idem, 2.

Regel- en wetgeving

De belangrijkste wet- en regelgeving op landelijk niveau die van toepassing is bij het reguleren van evenementen zijn: de Wet Milieubeheer, de Drank- en Horecawet, de Warenwet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).⁴¹⁸ Voor vergunningsplichtige evenementen geldt bij toetsing aan de Wabo de vraag “in hoeverre een evenement ruimtelijk relevant is en daarmee getoetst dient te worden aan het bestemmingsplan.”⁴¹⁹ De omgevingsvergunning kan per jaar voor maximaal drie evenementen verleend worden indien een evenement in strijd is met het bestemmingsplan.⁴²⁰

Op stedelijk niveau zijn regels voor het houden van een publiek toegankelijk opgenomen in de Algemene Plaats Verordening (APV). In de APV zijn onder andere de definitie van het begrip evenementen, de vergunningsplicht en het afwegingskader opgenomen.⁴²¹ Het ‘Draaiboek Evenementen’ is in 2005 opgesteld door het evenementenbureau van gemeente Amsterdam en heeft als doel duidelijk te maken aan betrokken partijen onder welke voorwaarden een evenementen in Amsterdam kan plaatsvinden.⁴²² In het draaiboek zijn “voorschriften, eisen en aandachtspunten voor onder meer openbare orde en veiligheid, verkeer en vervoer, gezondheid en hygiëne, geluid en leefbaarheid” opgenomen.⁴²³

Vergunningsverleningsproces

Het vergunningverleningsproces volgens het ‘Draaiboek Evenementen’ bestaat uit een aantal stappen die doorlopen moeten worden voordat een evenementenvergunning verleend kan worden. In de eerste stap dient de aanvrager, minimaal acht weken voor aanvang van het evenement, een aanvraag in bij de stadsdeelvoorzitter. Het stadsdeel beoordeelt vervolgens de aanvraag op de genoemde belangen in de APV, die onder andere gaan over de “beschikbaarheid van hulpdiensten, gevaar voor openbare orde, veiligheid en gezondheid en de belasting van het woonleefklimaat.”⁴²⁴ Vervolgens wint het stadsdeel advies in bij onder andere politie, brandweer, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio, GVB en beheer openbare ruimte en publiceert het stadsdeel de vergunningsaanvraag in het stadsblad en/of landelijke dagblad en/of wijkblad en legt deze ter inzage op het stadsdeelkantoor. Belanghebbenden kunnen op de aanvraag een zienswijze indienen.⁴²⁵ De zienswijzen en de adviezen worden verwerkt en het stadsdeel geeft de vergunning af. De vergunning wordt vervolgens ter inzage

⁴¹⁸ Stadsdeel Oost, *Evenementenbeleid stadsdeel Oost* (Amsterdam: Stadsdeel Oost, 2012), 10.

⁴¹⁹ Ibidem.

⁴²⁰ Ibidem.

⁴²¹ Gemeente Amsterdam stadsdeel Zuidoost, *ZO levendig gastvrij: Nota evenementenbeleid Amsterdam Zuidoost* (Amsterdam: Stadsdeel Amsterdam Zuidoost, 2010), 6.

⁴²² Gemeente Amsterdam Bestuursdienst, *Draaiboek evenementen (versie 1.1)*, 7.

⁴²³ Stadsdeel Oost, *Evenementenbeleid stadsdeel Oost*, 10.

⁴²⁴ Gemeente Amsterdam Bestuursdienst, *Draaiboek evenementen (versie 1.1)*, 53.

⁴²⁵ Ibidem.

gelegd op het stadsdeelkantoor en gepubliceerd in dezelfde media als de aanvraag. Belanghebbenden kunnen binnen zes weken een bezwaar indienen of een voorlopige voorziening aanvragen.⁴²⁶

Bevoegdheden

In maart 2014 hebben er veranderingen plaatsgevonden op de manier waarop de gemeente Amsterdam bestuurd wordt. Sindsdien wordt de gemeente Amsterdam aangestuurd door de gemeenteraad, burgemeester en wethouders en bestuurscommissies van de zeven verschillende stadsdelen waarin Amsterdam onderverdeeld is: Centrum, Nieuw-west, Noord, Oost, West, Zuid, Zuidoost.⁴²⁷ Een stadsdeel wordt nu aangestuurd door een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur, dat onderdeel is van het algemeen bestuur in plaats van door stadsdeelraad met een apart dagelijks bestuur.⁴²⁸ De bestuurscommissies dienen als “de ogen en oren van de buurt en de schakel naar het stadhuis.”⁴²⁹

Het ‘Draaiboek Evenementen’ geeft ook inzicht in de bevoegdheden van de bestuurscommissies ten opzichte van de burgemeester van Amsterdam met betrekking tot evenementen. De burgemeester heeft de bevoegdheid regels en beleid op te stellen. Stadsdeelvoorzitters hebben de mogelijkheid om voor specifieke situaties hun eigen evenementenbeleid op te stellen, bijvoorbeeld het vaststellen van een maximaal aantal evenementen op een locatie of een soort evenement. Het evenementenbeleid van de stadsdelen wordt getoetst en vastgesteld door de burgemeester. Het verlenen van evenementenvergunningen aan organisatoren is de taak van de stadsdeelvoorzitters onder verantwoordelijkheid van de burgemeester.⁴³⁰

⁴²⁶ Gemeente Amsterdam Bestuursdienst, *Draaiboek evenementen (versie 1.1)*, 53.

⁴²⁷ Gemeente Amsterdam, “Gemeentebestuur Amsterdam sinds 19 maart 2014,” geraadpleegd op 12 juni 2016, <https://www.amsterdam.nl/gemeente/bestuurscommissies/bestuurlijk-stelsel/>

⁴²⁸ Gemeente Amsterdam, “Wat is een bestuurscommissie,” 11 september 2015, geraadpleegd op 12 juni 2016, <https://www.amsterdam.nl/gemeente/bestuurscommissies/bestuurscommissie-n/bestuurscommissie/>

⁴²⁹ Gemeente Amsterdam, “Bestuurlijk stelsel: Stadsdelen en bestuurscommissies,” geraadpleegd op 12 juni 2016, <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/bestuurscommissies/bestuurlijk-stelsel/>

⁴³⁰ Gemeente Amsterdam Bestuursdienst. *Draaiboek evenementen (versie 1.1)*, 11.

Bijlage 2: Overzicht onderzoeken omtrent Appelsap Fresh Music Festival

Periode 2012-2015

- Regelink, Ecologie & Landschap. *Ecologische quickscan Flevopark, Amsterdam: In het kader van de Flora- en Faunawet ten behoeve van evenementen*. Mheer: Regelink Ecologie & Landschap, 5 juni 2012.
Opdrachtgever: Gemeente Amsterdam
Onderzoek naar: Flora en fauna in het Flevopark, om overtreding van de Flora- en faunawet bij evenementen te voorkomen. De rapportage dient als een van de randvoorwaarden voor de vergunningverlening.
- Diepen, R. van en R. van Bemmelen. *Wateroverlast Flevopark*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam Ingenieursbureau Land en Water, 2013.
Opdrachtgever: Stadsdeel Oost
Onderzoek naar: Het grondwatersysteem en de oorzaken van de wateroverlast
- Grontmij. *Beoordeling Flevopark*. Houten: Grontmij, 9 oktober 2013.
Opdrachtgever: Stichting Appelsap
Onderzoek naar: Bodemgesteldheid Flevopark
- Corporaal, Els. *Beleidsadvies groen en ecologie, 25 juli 2013*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Oost, 2013.
Opdrachtgever: Dagelijks Bestuur Stadsdeel Oost
Onderzoek naar: de mogelijkheid om in het Flevopark een aantal grote evenementen te plaatsen die groter zijn dan de op dat moment toegestane evenementen.
- Kaljee, H. en G. Timmermans. *Advies Flevopark en evenementen*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam Dienst Ruimtelijke Ordening, 2014.
Opdrachtgever: Mevrouw Ceha, Stadsdeel Oost.
Onderzoek naar: gevolgen voor de flora en fauna en bomen bij evenementen in het Flevopark.
- Prins, Th. M. *Advies situatie Flevopark i.r.t. grote evenementen*. Almere: Anteagroup, 19 augustus 2014.

Opdrachtgever: Stadsdeel Oost

Onderzoek naar: de bodemgesteldheid van het Flevopark. Het onderzoek moest inzichtelijk maken of grote evenementen negatieve effecten hebben op de bodem en welke maatregelen nodig zijn om schade te voorkomen of te beperken.

- Melchers, Martin. *Flevopark festival 2015*. Amsterdam: Stadsecologie Amsterdam, 2015.
Opdrachtgever: Stadsdeel Oost.
Onderzoek: schouw van beschermde dieren, zeldzame broedvogels en specifiek naar uilensoorten in het Flevopark.
- Elskens, Daan van der. *Flevopark. Edam: Elskan Ecologie, 29 juli 2015*.
Opdrachtgever: onbekend
Onderzoek naar: vleermuizen in het Flevopark
- Prins, Th. M. *Rapportage beoordeling gevolgen evenement Appelsap in Flevopark te Amsterdam*. Almere: Anteagroup, 26 augustus 2015.
Opdrachtgever: Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Oost
Onderzoek naar: de terreingesteldheid en de zetting van de bodem in het bijzonder.
- Lindeman E, J. Greven en E. Jacobs. *Evaluatie Appelsapfestival in het Flevopark: een onderzoek onder bewoners en ondernemers*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam – Onderzoek, Informatie en Statistiek, oktober 2015.
Opdrachtgever: Stad in Balans, Gemeente Amsterdam
Onderzoek: evaluatie van de verplaatsing van festival Appelsap naar het Flevopark

